

93. møde

Fredag den 20. april 1979 kl. 11.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål til ministrene.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 204).

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om retable-
ring efter råstofudvinding [af Svend Hau-
gaard (RV) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 77).

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Erlendsson):

I skrivelse af 18. april meddeler ministeren
for offentlige arbejder, at han ønsker skrift-
ligt at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af lov om Kø-
benhavns lufthavsvæsen.*

(Lovforslag nr. L 209).

Finansudvalget har afgivet:

Betænkning over forslag til lov om statsre-
stitution. (Ritt Bjerregaards Parisophold) [af
Kjærulff-Schmidt m. fl.]. (Lovforslag nr. L
124).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Han-
sen):

Hermed tillader jeg mig for folketinget at
fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af lov om Kø-
benhavns lufthavsvæsen.*

(Lovforslag nr. L 209).

Som bekendt blev der i loven af 23. de-
cember 1970 om Københavns lufthavsvæ-
sen, hvorved lufthavnsvirksomheden blev
oprettet, indsat en bestemmelse om, at loven
senere skulle revideres. Revisionsbestemmel-
sen blev indsat i loven i overensstemmelse
med folketingets ønske om at sikre mulighed
for en fornyet vurdering af spørgsmålet om
organisationsformen for lufthavnens virk-
somhed.

Den forudsatte revision er imidlertid flere
gange blevet udskudt, senest i 1977, hvor re-
geringen fandt det rigtigt at udskyde stilling-
tagen til Københavns lufthavsvæsens frem-
tidige organisationsform, indtil der var tilve-
jebragt en afklaring med hensyn til spørgs-
målet om Københavns lufthavns fremtidige
placering m. v.

Ved en lovændring i 1977 blev det derfor
bestemt, at forslag om lovens revision skal
forelægges folketinget i folketingsåret 1978-
79, hvor den omtalte afklaring forventedes at
være tilvejebragt.

Det er regeringens hensigt i indeværende
folketingssamling at fremsætte et lovforslag,
der indeholder dels en bestemmelse om op-
hævelse af lov nr. 415 af 13. juni 1973 om
anlæg af lufthavn på Saltholm, dels en be-
myndigelse til ministeren for offentlige arbej-
der til efter nærmere angivne retningslinjer
at lade foretage den nødvendige udbygning
af lufthavnen i Kastrup.

Stillingtagen til sidstnævnte lovforslag kan
imidlertid ikke forventes at foreligge i folke-
tingsåret 1978-79, og der vil derfor ikke være
grundlag for at stille forslag om revision af
loven om Københavns lufthavsvæsen i in-
deværende folketingsår. Det foreliggende
lovforslag tilsigter derfor en udskydelse i
yderligere et år af den forudsatte revision til
gennemførelse i folketingsåret 1979-80.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig
at anbefale lovforslaget til det høje tings vel-
villige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

1) Til undervisningsministeren af:

Erhard Jakobsen (CD):

»Hvilke foranstaltninger har ministeren truffet for at hindre, at Danske Gymnasieelevers Sammenslutning gennem blokade og besættelse af skoler hindrer undervisningens normale forløb?«

(Spm. nr. 836).

Skriftlig begrundelse.

I forbindelse med en reportage om blokade og besættelse af Gentofte statsskole har Danmarks Radios ungdomsudsending P 4 med dagbladet Politiken som kilde oplyst, at DGS har en køreplan klar for videre aktioner i ugen fra 24. til 28. april. En gentagelse af de skandaløse begivenheder på Gentofte statsskole kan ikke tolereres, men bør imødegås med alle til rådighed stående disciplinære midler.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Må jeg først bemærke, at den ansvarlige for opretholdelse af ro og orden og dermed for muligheden for at gennemføre undervisningen på et gymnasium er rektor, der ifølge gældende regler er den pædagogiske og administrative leder af skolen.

Der har ikke været behov for fra centralt hold generelt at vejlede om, hvordan man hindrer blokade og besættelse af skoler. Det har da heldigvis været sjældent, at der er indtruffet sådanne hændelser, og hvis der endelig har været optræk til blokade eller besættelse, har der i de fleste tilfælde været tale om mere kortvarige demonstrationer, som der ikke har været grundlag for at hæfte sig alt for alvorligt ved.

I de konkrete tilfælde er der hyppigt sket det, at rektor har rettet henvendelse til den myndighed, der administrerer skolen, altså til direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen, når det har drejet sig om en statsskole, og til amtskommunen, når det har drejet sig om et amtskommunalt gymnasium, og den private skoles rektor har formentlig forhandlet med sin bestyrelse.

Da en blokade eller en besættelse næppe kan karakteriseres som et pædagogisk anliggende, selv om årsagen til den jo kan være af pædagogisk art, så har det ikke været normalt, at der skete henvendelse til undervisningsministeriet fra andre skoler end de statslige.

Rådet fra gymnasiedirektoratet til rektor, der har ansvaret, har i alle tilfælde været længst muligt at undgå konfrontationer. Det er rektor med kendskab til de lokale og konkrete forhold, der bedst er i stand til at skønne over, hvilke forholdsregler der eventuelt skal tages i anvendelse i den konkrete situation.

Spørgeren mener at vide, at Danske Gymnasieelevers Sammenslutning har en køreplan klar for videre aktioner, og på denne baggrund mener spørgeren i den skriftlige begrundelse: »En gentagelse af de skandaløse begivenheder på Gentofte statsskole kan ikke tolereres, men bør imødegås med alle til rådighed stående disciplinære midler.«

Det er da rigtigt, at DGS har erklæret, at de havde planer om at fortsætte aktionerne, såfremt det omtalte passivitetscirkulære blev opretholdt uændret. Med den cirkulæreskrivelse, der i forgårs fra gymnasiedirektoratet blev udsendt, er der sket en afklaring af de forhold, som også gymnasiasterne ønskede afklaret, og på denne baggrund er jeg ikke bekendt med, at der skulle være planer om aktioner fremover af den art, som spørgeren her omtaler.

Erhard Jakobsen (CD):

Må jeg først sige, inden jeg går over til selve ministerens svar, at jeg følte mig i særlig grad foranlediget til at spørge på baggrund af ministerens udtalelse sidste gang skoleeleverne strejkede. Da udtalte ministeren i eftermiddagsradioavisen sin store glæde over det initiativ, eleverne tog, og ministeren håbede, at hendes egne børn af hjertens grund var med i det. Hun vidste det ikke, men det håbede hun. Derfor havde jeg god grund til at vente, at ministeren ville tage en holdning til disse strejker, som det også er sket, og som jeg dybt må beklage.

Jeg forstår ikke ministerens svar. Jeg har fra P 4-programmet en lærer fra Gentofte, Povl Milthers, der siger: »Vores arbejdsgiver er direktoratet for gymnasieskolerne og HF, og dér ringede rektor ind og fik forholdsordre, og vi fik at vide, at vi skulle henvende os, og hvis eleverne blokerede, så skulle vi gå hjem, og det var stort set, hvad vi gjorde.«

Jeg håber, at folketingets undervisningsudvalg vil tage op til undersøgelse, om det er rigtigt, at rektor og lærere går hjem fra en

[Erhard Jakobsen]

skole og overlader uansvarlige elementer i næsten 8 dage at holde skolen besat. Vil man tolerere det her i landet? Tror man virkelig, at den danske befolkning vil blive ved med at finde sig i den slags? Det var derfor, jeg spurgte: hvad vil man gøre i næste uge?

Jeg er selvfølgelig ked af, at ministeren ikke læser sit eget partiorgan. Det fremgår klart af Aktuelt for torsdag den 19. april, at gymnasieeleverne selvfølgelig kan gennemskue, at cirkulæret er ændret nærmest i strammende retning. Det har eleverne forstået, og derfor står der højt og tydeligt: demonstrationerne vil fortsætte.

Men jeg forstår altså, at ministeren intet har foretaget sig og agter intet at foretage sig, men vil overlade det til rektor. Det er også godt klart. Ikke ét fordømmende ord er der kommet fra rektor Vibeke Bjernum på Gentofte statsskole. Derimod har rektor i en lang redegørelse stillet krav om noget, der vil koste hundreder af millioner kroner, hvilket hun ikke selv har regnet ud, og så siger rektor: jeg forstår godt, at de unge er vrede over det passivitetscirkulære osv., osv. Altså rektors eneste svar til elever, der laver ballade og gadedrengestreger på det gymnasium, hun har ansvaret for, er, at hun godt forstår elevernes problemer. Jeg forstår godt, at rektor indtager den holdning, når man fra øverste sted siger: hvis eleverne besætter og blokerer, skal I bare gå hjem. Jeg håber, at folketingets undervisningsudvalg vil tage alvorligt på den sag.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg kan ikke dy mig for at starte med den bemærkning, at jeg håber, at hr. Erhard Jakobsens citater af anden art her fra denne talerstol er mere korrekte end de citater, han bragte af, hvad jeg skulle have sagt i forbindelse med LOE-demonstrationerne.

Jeg har ikke på noget tidspunkt ytret tilfredshed eller opmuntring med hensyn til de ulovlige demonstrationer. Jeg har sagt, at jeg fandt, at det var en positiv ting generelt, at unge mennesker også i skolen er mere åbne og deltagende i deres egne problemer, og det vil jeg stå ved til enhver tid.

Hr. Erhard Jakobsens bemærkninger om mine børn er simpelt hen grebet ud af den blå luft, men lad det ligge. Jeg håber blot, at de øvrige citater er en kende mere korrekte.

Hr. Erhard Jakobsen sagde, at gymnasieeleverne ifølge Aktuelt havde opfattet, at cirkulæret var ændret i strammende retning. Der vil jeg dog godt – måske mindre af hensyn til hr. Erhard Jakobsen end af hensyn til offentligheden – gøre opmærksom på, at det ikke er tilfældet, at cirkulæret er ændret i strammende retning. Jeg kan nævne, at vi udtrykkelig også over for gymnasierne har gjort opmærksom på, at man også skal se på baggrunden for elevernes forsømmelser. Der er ikke tale om en stramning.

Så vil jeg sige med hensyn til sanktioner over for elever, at det kan være en meget vanskelig ting generelt at beslutte, hvad sanktioner i sådanne situationer skal være. En sanktionsmulighed ville være udelukkelse af en eller flere elever, såfremt man med sikkerhed kan udpege ophavsmændene. Men man kan ikke ud af en flok på 50 eller 100 vilkårligt gribe 2 og sige: nu er I ekskluderet fra skolen. Man skal være på sikker grund. Det er en meget, meget alvorlig foranstaltning at bortvise elever fra skolen, men jeg vil ikke udelukke, at det i konkrete situationer kan blive et instrument. Jeg siger, man skal bruge instrumentet med overordentlig eftertænksomhed og varsomhed.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil gerne stille et supplerende spørgsmål til ministeren.

Ministeren sagde i sit sidste svar, at det er en meget alvorlig foranstaltning at udelukke elever fra undervisningen og fra skolen, og det er jeg ganske enig med ministeren i. Men så vil jeg gerne spørge, om ministeriet ud fra denne betragtning ikke har nogen som helst holdning til, at afgangsklasser på det pågældende gymnasium, der efter afstemning havde besluttet, at de ønskede undervisning, fordi der var 12 skoledage tilbage inden deres eksamen, blev nægtet undervisning, så længe andres blokade fandt sted.

Jeg er helt enig med ministeren i, at det er en alvorlig sag at udelukke elever. Jeg mener, at det er en endnu alvorligere sag, at elever udelukker andre elever fra at modtage den undervisning, som de ved en mere eller mindre demokratisk afstemning har fundet frem til at de ønsker.

Så kan jeg i øvrigt bekræfte over for ministeren, at også Jyllands-Posten den 19. april

[Mimi Jakobsen]

1979 bringer en udtalelse af Danske Gymnasieelevers Sammenslutnings formand, Tony Johansen, der udtaler: »Derfor vil vi fortsat opfordre til boykot af undervisningen, udvidede besættelser og blokader af gymnasier rundt omkring i landet.«

Der er ingen tvivl om, at dette vil fortsætte, og jeg finder det utrolig beklageligt, at ministeriet ikke kan indtage en holdning til dette.

Første næstformand (Erlendsson):

Var der et spørgsmål?

Mimi Jakobsen (CD):

Spørgsmålet lød, om ministeriet ikke har en holdning til, at afgangsklasser, der ønsker undervisning, kan modtage undervisning og ikke bliver udelukket af andre elevers blokader.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Som jeg sagde i mit første indlæg, så tror jeg, at det er overordentlig klogt at betragte disse situationer ud fra de konkrete sager og ud fra de konkrete sager vælge de fremgangsmåder, man synes er rigtige i denne sag.

Jeg kan sige i den konkrete sag, at jeg er også bekendt med, at der var klasser på Gentofte statsskole, som ønskede undervisning. Det tidspunkt, jeg blev orienteret om denne sag, var torsdag eftermiddag, det vil sige, at der resterede nogle ganske få timers undervisning, nemlig fredagsundervisningen, inden en 10 dages påskeferie, og på den baggrund skønnede jeg, at det var rigtigt ikke at foretage sig noget her.

Det har jo altså vist sig – efter alt, hvad der er mig bekendt i hvert fald, mere kan jeg jo ikke sige – at der er ro på skolen i dag, og på det tidspunkt, på den sidste skoledag før en længere ferie, fandt jeg det ikke rigtigt at tage store, drastiske midler i brug.

Med hensyn til – nu citeres Jyllands-Posten også – DGS' fortsatte aktioner kan jeg sige, at alt, hvad jeg har fået forelagt skriftligt og mundtligt fra DGS, har gået på passivitetsbegrebet i cirkulæret som baggrund for deres demonstrationer. Dette er ændret, så jeg har vanskeligt ved at tro, at organisationen på den baggrund vil opretholde sine blokader.

Poulsgaard (FP):

Det er fantastisk, men det er overhovedet ikke overraskende at lytte til ministeren: der var kun et par timer tilbage, hvad skulle jeg så foretage mig? Ja men vi ved jo, at det kommer. Nu sagde ministeren, at det var et særtilfælde. Der har jo været en lang række tilfælde, de vælter jo frem. Og når ministeren ligefrem opfordrer eleverne til at tage sig af egne problemer, ja, så skal de nok finde nogle problemer at tage sig af, det kan jeg love ministeren. Men de ved også, at der sker jo ingenting, for ministeren læner sig tilbage i stolen og lader to og to være fem i dette tilfælde. Det er fantastisk.

Ministeren kan ikke være ubekendt med den gruppeterror, der blev udøvet på mange skoler. Jeg har en datter, der går i gymnasiet. Der var nogle få stykker på det gymnasium, som ikke ville deltage i den undervisningsboykot, der var, men de blev chikaneret på alle mulige måder.

Også de elever, som vil følge undervisningen, har ministeren som ansvarlig minister en pligt til at tage sig af og sørge for, at de kan få undervisning, men ministeren læner sig tilbage i stolen.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvem er skolen? Er skolen eleverne, eller er skolen skatteyderne? Det synes jeg det er meget relevant at spørge om, når ministeren siger her, at eleverne skal ordne egne problemer.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg har to bemærkninger til det, hr. Poulsgaard har sagt.

Hr. Poulsgaard sagde herfra, at der havde været en lang, lang række tilfælde. Der må jeg sige, at der har af denne art før været nogle få og udpræget mindre aktioner, som har været kortvarige, og så vidt det er ministeriet bekendt, er der ro for øjeblikket alle de steder, hvor der har været også den kortvarige uro, ligesom jeg nævnede, at der var ro på Gentofte statsskole. Det er altså ikke noget helt korrekt billede, hr. Poulsgaard gav af det.

Så spørger hr. Poulsgaard, om skolen er eleverne eller skatteyderne. Det lå i spørgsmålet, at hr. Poulsgaard mente, at skolen var skatteyderne. Jeg kan sige, at for mig er skolen først og fremmest en treenighed af eleverne, lærerne og forældrene, og derudover har

[Undervisningsministeren]

samfundet som sådant en interesse i og et forhold til skolen. Men spurgt på den konkrete måde, hr. Poulsgaard spørger her, så må jeg svare, at jeg ikke vil bakke det synspunkt op, at skolen er skatteydernes og kun skatteydernes.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg skal ganske kort sige, at mine citater fra radioen var rigtige. Ministeren er velkommen til at få båndet fra Danmarks Radio og konstatere, at det var, som jeg sagde i første omgang. Det kan ikke være min opgave at gøre det. Jeg husker rigtigt.

Det næste er, at citaterne her er ordret afskrevet efter båndet af udsendelsen P 4 i søndags. De er ordret afskrevet efter det bånd, såvel rektors udtalelse som den pågældende gymnasielærers udtalelse.

Jeg står her med udtalelser og billeder fra Aktuelt, der fortæller, at der har været ballade på Frederiksborg statsskole. Ministeren går jo helt udenom. Der er ikke tale om, hvad der sker i denne uge. Man har annonceret, at i ugen fra den 24. til den 28. april vil man iværksætte aktioner rundt omkring i landet. Man udtaler i denne artikel i Aktuelt, at det agter man stadig væk at gøre. Jeg konstaterer, at ministeren ingen foranstaltninger har truffet for at forhindre, at de finder sted. Herefter vil jeg sige, at det, der sker i den kommende uge, er ministerens fulde ansvar, hvis ministeren ikke her giver tilsagn om, at der vil blive skredet ind.

Jeg har et forslag, og ministeren kan jo høre, hvor slemt det er. Jeg mener, at enhver elev, der besætter skolen, dermed er bortvist fra skolen, Jeg taler ikke om strejker. Jeg taler ikke om udeblivelse. Jeg taler om besættelse af statens ejendom. Det må medføre øjeblikkelig bortvisning fra skolen, naturligvis. Det er uden videre klart.

En ting til. Jeg vil gerne bede ministeren om at overveje, at man udelukker Danske Gymnasieelevers Sammenslutning fra enhver offentlig forhandling i fremtiden. Det kan ikke være rigtigt, at en organisation, der opfordrer til ulovligheder, er samarbejdsberettiget partner over for statens lovlige myndigheder. Det kan aldrig være rigtigt. Derfor vil jeg også gerne have svar på, om ministeren er parat til at træffe foranstaltninger, så Danske Gymnasieelevers Sammenslutning for

fremtiden er udelukket fra enhver forhandling med offentlige myndigheder efter det her passerede.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg startede denne spørgerunde med at sige, at ansvaret for skolerne er den enkelte rektors, og at jeg finder det rimeligt, at disse situationer klares i samarbejde med rektor. Det vil sige, at det er rektors ansvar i første omgang, og hvor rektor henvender sig enten til den amtskommunale myndighed eller til ministeriet for statsgymnasiernes vedkommende og beder om råd og vejledning og eventuelt hjælp, da er det klart, at dér går vi ind.

Men at stå her og sige, at man for enhver pris skal udelukke enhver gymnasiast, som har deltaget i dette, det gør jeg ikke. Jeg finder, at det er en alt for hård straf, og det har jeg sagt tidligere. Jeg udelukker ikke, at bortvisning kan komme på tale i disse situationer, men det må være rimeligt, at det sker ud fra en konkret vurdering af den konkrete situation og ikke som en generel slåen-ud-med-hånden, hvor vi siger, at 100 eller 150 elever på Gentoft statsskole skal bortvises fra skolen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *socialministeren* af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Kan ministeren anerkende, at en kommune godkender en privat børnehave til 30 børn, når børnehaven ikke opfylder kravene i daginstitutionscirkulæret med hensyn til normering, ledelse, drift, pædagogisk arbejde, forældreindflydelse, fripladser m. v.?«
(Spm. nr. 796).

Skriftlig begrundelse.

I 9 år har der eksisteret en privat børnehaven i tilknytning til Hald Ege, Viborg kommune.

Forsorgscentret har stillet lokaler plus varme til rådighed. Alle øvrige udgifter betales af forældrene, der må betale mere end i en anerkendt institution, samtidig med at driften varetages af underbetalt personale. Børnehaven har til 30 børn en leder og en assistent, der er uuddannede og lønnes efter Pædago-

[Tove Jørgensen]

gisk Medhjælperforbunds tarif. Derudover arbejder der et par unge piger til meget lav løn.

En enkelt gang har kommunen ydet et tilskud på 8.000 kr. til indkøb af legetøj.

Men selv om kommunen ikke officielt vil anerkende børnehaven i Hald Ege, har fordelingskontoret for daginstitutioner flere gange henvist forældre til institutionen, når de har henvendt sig om daginstitutionsplads. I et svar til DKP i Viborg, der har rejst sagen, svarer socialudvalgsformand J. Cato Nielsen, at den omtalte børnehaven er godkendt som ikke-tilskudsberettiget institution i medfør af bistandslovens § 63, stk. 2. Derfor yder kommunen ikke tilskud eller har overenskomst med institutionen. Ud over den nævnte institution er der 5 private ikke-tilskudsberettigede legestuer i kommunen godkendt af det sociale udvalg.

Resultatet er, at forældrebetalingen overstiger 35 pct. af driftsomkostningerne for en ringere service. Kommunen sparer penge til institutioner, selv om den naturligvis modtager bloktilskud også til disse børn. Hvis dette princip viderføres, indebærer det, at kommuner kan omgå kravet om at etablere det nødvendige antal institutioner samtidig med, at forældre må se sig henvist til private uforpligtende institutioner og derfor betale en pris, der langt overstiger lovlige, godkendte institutioners takster.

Socialministeren (Erling Jensen):

Den børnehaven, fru Tove Jørgensen har rejst spørgsmål om, er ikke en daginstitution i bistandslovens forstand. Det er et dagplejehjem, der derfor følger reglerne i bistandslovens § 63, stk. 2.

Sådanne dagplejehjem, der modtager flere end 5 børn under 14 år mod betaling, og som drives af private uden offentlige midler, må kun oprettes og drives med tilladelse af det sociale udvalg. Afgørende for, om der bør meddeles tilladelse til drift, er en konkret vurdering af, om forholdene skønnes forsvarlige. Jeg har ikke grundlag for at gå ud fra andet, end at kommunen har foretaget de undersøgelser og de vurderinger, der har været fornødne for at konstatere, at forholdene er forsvarlige.

At der er tale om et dagplejehjem, betyder endvidere, at de vejledende regler, der er

fastsat i cirkulæret om institutioner under kommunerne, om visse særlige plejehjem ikke kommer til anvendelse, idet disse alene gælder for de egentlige daginstitutioner, der drives for offentlige midler. Der eksisterer således ikke for disse dagplejehjem regler om normering, drift, pædagogisk arbejde, forældreindflydelse, fripladser el. lign.

I øvrigt kan jeg ikke, som fru Tove Jørgensen er inde på i begrundelsen for sit spørgsmål, sige, at en kommune specielt modtager bloktilskud til børnene. Derimod er det rigtigt, at aldersfordelingen i kommunen spiller ind ved beregningen af det samlede bloktilskud til denne kommune.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg vil takke ministeren for svaret, men jeg vil sige, at jeg ikke finder det tilfredsstillende.

Som jeg gør opmærksom på i begrundelsen for spørgsmålet, så kalder Viborg byråd selv institutionen for en ikke-tilskudsberettiget institution. Sådant som jeg læser bistandsloven, så står der i § 63, stk. 2, at dagplejehjem og lignende, der modtager flere end 5 børn under 14 år mod betaling, og som drives af private uden offentlige midler, kun må oprettes og drives med tilladelse af det sociale udvalg. Og så står der i § 69, stk. 2, at daginstitutioner for børn og unge kan oprettes og drives af én eller flere kommuner eller som private institutioner, med hvilke kommunalbestyrelsen indgår overenskomst, og at private institutioner skal være selvejende, hvis der er plads til mindst 6 børn.

Så vil jeg gerne have at vide: hvad er en ikke-tilskudsberettiget institution i bistandslovens forstand? Hvis vi godkender dette, så giver vi muligheder for kommunerne for totalt at omgå bistandslovens regler og simpelt hen etablere institutioner i kommunerne, som ikke skal opfylde de krav, der findes i daginstitutionscirkulæret, og som kan opkræve en forældrebetaling, der langt overstiger det, der er fastsat i loven. Derfor vil jeg meget gerne have defineret, hvad en ikke-tilskudsberettiget institution er.

Samtidig skal jeg gøre ministeren opmærksom på, at de to unge piger, der arbejder i institutionen, får supplerende bistandshjælp i kommunen. Det vil sige, at man indirekte yder tilskud til institutionen, idet man altså

[Tove Jørgensen]

anerkender, at den ikke kan drives for de midler, der er til stede.

Socialministeren (Erling Jensen):

Jeg skal gerne give fru Tove Jørgensen lidt yderligere oplysninger om den særlige form, der her er tale om.

Reglen om, at en kreds af private for egen regning kan drive en daginstitution, er jo ikke indført med bistandsloven. Det har altid været muligt her i landet, og op til 1951 krævede det end ikke tilladelse fra nogen offentlig myndighed. Ved en ændring i forsorgsloven pr. 1. april 1951 blev der indført en ordning, der gik over i loven om børne- og ungdomsforsorg, hvorefter oprettelse af sådanne privat drevne og privat finansierede institutioner krævede tilladelse fra en central myndighed; det var senest socialstyrelsen.

Efter bistandslovsforslaget skulle tilladelse til oprettelse og drift af disse private institutioner gives af amtskommunens social- og sundhedsudvalg, men folketingsbehandlingen ændrede denne regel på baggrund af en rapport fra det såkaldte dobbeltadministrationsudvalg, så kompetencen til at give tilladelse blev lagt helt ud til de sociale udvalg i kommunerne.

Pligten til at føre tilsyn med disse private institutioner har lige siden 1951 påhvilet de lokale organer, oprindeligt børneværnsudvalget og efter bistandsloven det sociale udvalg.

Jeg tror ikke, at fru Tove Jørgensens seneste tilføjelser giver mig anledning til yderligere bemærkninger. Jeg kan fastholde den indstilling og den sontring, jeg har fremført over for fru Tove Jørgensen.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg vil godt igen høre, hvorledes ministeren kan fastholde denne opfattelse af noget, som kommunen selv kalder en ikke-tilskudsberettiget institution – med tryk på »institution«. Det vil altså sige, at hvis en institution har over 5 børn, så skal den godkendes af det sociale udvalg, men den skal også godkendes efter de af socialministeren fastsatte vejledende regler, og det er det, der ikke sker i dette tilfælde. Der er tale om en institution med uuddannet og utilstrækkeligt personale og med en forældrebetaling, der langt overstiger det normale. Giver man los for dette og godkender en sådan praksis, så

har man totalt udhulet det danske daginstitutionssystem.

Socialministeren (Erling Jensen):

Jeg skal da gerne endnu en gang gentage, at der ikke er tale om en daginstitution i bistandslovens forstand; der er tale om et dagplejehjem. Og så skal jeg tilføje, at jeg ikke ændrer praksis; jeg følger lovgivningen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *socialministeren* af:

Tove Jørgensen (DKP):

»Vil ministeren sikre, at de hidtidige planer om at bygge en ny skole for særforsorgsklienter til afløsning af Kroghsgades skole i Århus fastholdes, og dermed følge amtsrådets, lærerrådets og forældreforeningens velbegrundede indstilling?«

(Spm. nr. 797).

Skriftlig begrundelse.

Allerede i finansåret 1976–77 var der afsat 2.380.000 kr. til projektering af erstatningsbyggeri til Kroghsgades skole i Århus. Beløbet blev midlertidigt brugt til andre formål.

Såvel det lokale vejledende råd og lærerrådet som forældreforeningen fastholder, at der er behov for bygning af en erstatningsskole. Også amtsrådet går ind for byggeriet og har rettet henvendelse til socialstyrelsen for at få bygget en ny skole i Århusregionen. Kun den konstituerede undervisningsleder mener ikke, at der er behov for en ny skole.

Det er imidlertid uomtvisteligt, at der er behov for en moderne skole til det tunge klientel, og der er rejst tvivl om, hvorvidt de prognoser, der er udarbejdet for elevgrundlaget, holder. Man mener, at behovet vil blive større end forudset i prognoserne. En række af de tilbud, den nye skole skulle rumme efter planerne, kan ikke varetages af andre skoler i Århusregionen.

Der er således tale om en klar standardforringelse i forhold til de eksisterende planer, hvis socialstyrelsen sylter planerne til efter udlægningen med henblik på at få amtet til at betale det nødvendige byggeri.

Socialministeren (Erling Jensen):

[Socialministeren]

Lad mig starte med at fremhæve, at åndssvageforsorgen råder over tre børne- og ungdomsskoler i Århusområdet, nemlig Kroghsgades skole, Stensagerskolen og Lyngå skole.

Jeg er helt klar over, at den bygningsmæssige standard på Kroghsgades skole gør, at skolen er mindre egnet til undervisningsbrug for det tungeste elevklientel. Når planerne om et erstatningsbyggeri til trods herfor er blevet udskudt flere gange, hænger det sammen med den udvikling, der har fundet sted med hensyn til elevgrundlaget, som også efter den seneste prognose viser en nedgang i elevantallet. Som alternativ til en ny skole overvejes derfor mulighederne for, at eleverne i Århusområdet fortrinsvis undervises på Stensagerskolen. Denne skole er ikke i øjeblikket tilstrækkelig hensigtsmæssigt indrettet til at kunne betjene de svagest fungerende elever, men vi har på finansloven for 1979 afsat penge til en ret omfattende modernisering og ombygning af skolens bygninger.

De henvendelser, jeg i denne sag har fået fra lærerråd og forældreforening, har givet anledning til, at jeg i begyndelsen af næste måned besøger Stensagerskolen for her at drøfte sagen igennem med både lærere og forældre. Disse drøftelser vil jeg tage med i mine overvejelser, inden jeg træffer den endelige afgørelse.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg takker ministeren for svaret, og jeg er især glad for, at ministeren endnu ikke har lagt sig fast på en endelig slagtning af det erstatningsbyggeri, der skulle finde sted for Kroghsgade skole.

Det er jo sådan, og det fremgår af de skrivelser, der er sendt, ikke mindst fra lærerrådet ved Kroghsgades skole, at ved en integrering med folkeskolen via centerklasser, som man må se i øjnene, må man regne med, at en specialskole skal betjene den tunge ende af elevklientelet. Derfor er der brug for en skole med helt specielle faciliteter, og det vil sige, at det er en skole, der bygningsmæssigt skal kunne huse disse elever, der spænder fra de meget destruktive og til de vandrette elever. Det er også væsentligt med en funktion som fysioterapi, som er vigtig både for undervisning og for behandling af den gruppe elever, det drejer sig om. Det er også vigtigt, at skolen kommer til at ligge nær byens ser-

vicefunktioner, da det netop drejer sig om meget tunge klienter. En sådan skole findes ikke i dag i Århusregionen.

Vi ved jo bl. a. ved byggeriet på Irlandsvej, at selv om vi integrerer mange åndssvage, så vil det være nødvendigt med skoler med meget specielle faciliteter, som kan tage sig af den vanskeligste gruppe af eleverne. Vi ved også netop fra Århusområdet, at hvert femte af de åndssvage børn ikke er registreret, så der altså er et større behov end det, prognoserne giver udtryk for. Derfor er det vigtigt, at der i Århusområdet etableres en særlig skole for denne gruppe klienter.

Konklusionen af lærerrådets skrivelse er, at ombygning af Stensagerskolen til specialskole må opgives, fordi den ikke egner sig til de formål, der er beskrevet. Stensagerskolen er en såkaldt grøn skole, og den er bygget på skrånende terræn, og skolen er uegnet til ombygning, således som det er fremgået af en række skrivelser, som socialstyrelsen har fået.

Jeg mener, at det er meget beklageligt, man fortsat har udsat sagen, og jeg vil meget henstille til ministeren, at man tager sagen op til fornyet overvejelse.

Socialministeren (Erling Jensen):

Det forekommer mig, at fru Tove Jørgensen modsiger sig selv. Fru Tove Jørgensen startede sit ret lange indlæg med at takke mig for, at denne sag endnu ikke var afgjort, og sluttede det med at bede mig tage den op til overvejelse. Det er vist en selvmodsigelse.

Jeg konstaterer, at fru Tove Jørgensen er tilfreds med svaret, selv om det gav hende anledning til et meget langt supplerende indlæg. Jeg skal sige én ting til fru Tove Jørgensen: fru Tove Jørgensen var særlig taknemlig for, at jeg ventede med at træffe mine afgørelser, indtil jeg havde talt med de mennesker, jeg havde lovet at tale med. Det vil jeg altid gøre.

Tove Jørgensen (DKP):

Det glæder mig. Men det, der især kaldte mig op, var ministerens bemærkninger om elevgrundlaget. Jeg synes, der virkelig var grund til at fremhæve, for det første at der i Århusregionen er en gruppe elever, som slet ikke er registreret, og som derfor ikke er med i prognoserne, og dernæst, at der netop for den skole, man taler om at ombygge, ikke er

(Tove Jørgensen)

de muligheder, som der faktisk viser sig at være behov for for at give et specialtilbud i Århusregionen til den allertungeste del af klientelet. Derfor håber jeg meget, at enden på sagen bliver, at der bliver bygget et erstatningsbyggeri for Kroghsgades skole.

Socialministeren (Erling Jensen):

Nu kom fru Tove Jørgensen for langt igen, for hun og jeg skal da vist ikke nu blive enige om, hvad enden på sagen bliver, hvis jeg har aftalt en drøftelse med de implicerede parter. Enden på sagen kender vi først, når denne drøftelse er sket.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *arbejdsministeren* af:

Brusvang (CD):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at få fastslået, at arbejde under politibeskyttelse ikke er nogen gyldig grund til at undlade udførelsen af en civil- eller offentligretlig arbejdsforpligtelse, idet det må anses for en selvfølge og en naturlig forudsætning for oprettelsen af et statsligt politikorps, at politiet sikrer og beskytter borgerne under udførelsen af deres lovlige gøremål, hvad enten det drejer sig om færdsel eller udførelsen af deres arbejdsfunktioner?«

(Spm. nr. 834).

Skriftlig begrundelse.

Begivenhederne omkring busstrejken i Storkøbenhavn synes at vise, at den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse fik et særlig voldsomt omfang, fordi en række tjenestemandsansatte chauffører ikke mente sig forpligtet til at køre, så længe politiet var til stede. Det vil være absurd at godkende et sådant påskud, da de ulovlige blokadevagter straks indfinder sig, hvis politiet kører bort.

Første næstformand (Erlendsson):

Besvarelsen vil blive givet af den fg. arbejdsminister, socialministeren.

Arbejdsministeren (Erling Jensen, fg.):

Spørgsmålet om, hvilke grunde der kan være gyldige til at undlade udførelsen af en civil- eller offentligretlig arbejdsforpligtelse, kan ikke besvares generelt. Afgørelsen af et

sådant spørgsmål afhænger i høj grad af de konkrete forhold, og proceduren beror på karakteren af arbejdsforholdet, altså om det er en tjenstemandsansættelse, et funktionærforhold eller et arbejde, der er reguleret ved kollektiv overenskomst eller individuel aftale.

Efter begrundelsen for spørgsmålet må jeg gå ud fra, at det her alene drejer sig om tjenstemandsansat personales ret til i visse situationer at undlade at udføre deres arbejde.

Den af spørgeren angivne situation er der ikke i tjenstemandslovgivningen givet regler for. Tjenstemænds pligter følger af tjenstemandslovens § 10 eller hertil svarende bestemmelser i de kommunale tjenstemandsregulativer, hvorefter tjenstemanden samvittighedsfuldt skal overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, stillingen kræver. Afgørelsen af, om disse pligter er tilsidesat, er der i tjenstemandslovgivningen fastsat en bestemt procedure for. Det er op til arbejdsgiveren at tage det initiativ, han finder påkrævet til iværksættelse af denne procedure.

I det aktuelle tilfælde må det altså være HT, der tager den fornødne beslutning om at iværksætte eller undlade at iværksætte en særlig tjenstlig undersøgelse. Det tilkommer ikke arbejdsministeren at tage noget initiativ i denne sag.

Lad mig tilføje, at jeg også finder det mest hensigtsmæssigt, at det er de kommunale myndigheder, der jo netop har begivenhederne på nærmeste hold, der tager stilling til, hvad de finder situationen kræver.

Brusvang (CD):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg beklager at måtte tilføje, at jeg ikke finder svaret tilfredsstillende. Jeg må derfor stille et supplerende spørgsmål til ministeren.

Vi kan jo ikke lukke øjnene for, at der her er et problem, og jeg kan og vil ikke tro, at regeringen fortsat vil sidde med hænderne i skødet og lade tingene udvikle sig skævt. Det er jo ganske klart, at der i det danske samfund går ikke bare titusinder, men hundredtusinder af arbejdstimer tabt, fordi man undtager sig sine arbejdsforpligtelser under henvisning til, at arbejdet sker under politibeskyttelse. Derfor kan det ikke nytte noget, at ministeren nu henviser til, at det er ar-

[Brusvang]

bejdsgiveren, der skal benytte det gældende system og tage initiativ til en tjenestemandssag, for det må være op til ministeren at vurdere, om udviklingen er en sådan – og det mener jeg den er – at der virkelig er et tungt problem, som vi bør gribe ind over for.

Derfor må jeg én gang til spørge ministeren: er der ingen muligheder for, at ministeren kan formulere et forslag, der på en eller anden måde klargør den problemstilling, der ligger bag ved udtrykket »arbejde under politibeskyttelse«? Vi arbejder her under politibeskyttelse, enhver færdsel på gaden foregår under politiets opsigt osv. Der må være muligheder for en klargørelse af disse bestemmelser.

Arbejdsministeren (Erling Jensen, fg.):

I det aktuelle tilfælde er svaret stadig ganske enkelt nej. Argumentationen har hr. Brusvang fået én gang, og den er der formentlig ingen grund til at gentage.

Melchior (CD):

I betragtning af sagens vigtighed vil jeg tillade mig at forsøge alligevel at få ministeren til at, skal vi sige afsløre nogle af sine mere indgående tanker om disse ting. Jeg er ikke i tvivl om, at både ministeren og regeringen i øvrigt gør sig sådanne.

Hvis jeg opfattede det rigtigt, indledte ministeren sit første svar med at sige, at der ikke kan gives et generelt svar på, hvordan man ville have at forholde sig under forskellige omstændigheder, men måske kan man så få et principielt svar. Der må da være en principiel stillingtagen til dette, som spørgeren her forsøgte at bore i. Er det sådan, at politiet er på borgernes side, eller kan politiet, som det forsøges gjort her, betragtes som en modstander af borgerne? Det, at man får politibeskyttelse, er det ikke en hjælp til borgerne? Opfatter den fg. arbejdsminister ikke politiets tilstedeværelse som en hjælp til enhver lovlydig borger? Hvis vi ikke kan få en klar udtalelse om dette, bliver det pludselig noget odiøst både at være politimand og at holde sig til politiets anvisninger. Det burde være muligt for ministeren at give en klar principiel tilkendegivelse af, hvordan han ser på disse ting.

Arbejdsministeren (Erling Jensen, fg.):

Jeg beklager, at hr. Melchior øjensynlig ikke har læst hr. Brusvangs spørgsmål. Det er ikke et spørgsmål til mig om, hvordan jeg betragter politiet og politiets virksomhed. Det tror jeg da i øvrigt hr. Melchior er ganske klar over. Jeg har været justitsminister og aldrig lagt skjul på, at jeg har overordentlig stor respekt for politiets virksomhed. Men det er et nyt spørgsmål, der skal stilles til justitsministeren, og som er dette spørgsmål uvedkommende. Omkring det her foreliggende spørgsmål har jeg gjort opmærksom på, hvordan situationen er vedrørende tjenestemænd. Jeg har gjort opmærksom på, hvem der er berettiget til i givet fald at rejse en sag, og jeg har sagt, at jeg fandt det naturligt, at de, der var berettigede til det, også fik anledning til det. Jeg anser det ikke for nogen lykke, hvis man først accepterer, at der findes andre organer, der har et ansvar, og man derefter siger: men vi skal nok påtage os det selv uden om disse. Det er det, hr. Melchior og hr. Brusvang indirekte beder om.

Brusvang (CD):

Jeg må først til ministeren i forbindelse med hans svar til hr. Melchior sige, at det hjælper jo ikke at henvise til, at der findes regler, når det er klart for enhver, at reglerne ikke fungerer.

Dernæst vil jeg gerne stille et supplerende spørgsmål. Jeg forventer ikke, at ministeren er i stand til at besvare det på stående fod, men det kan være, at han så vil tilkendegive, at vi kan få svaret på et senere tidspunkt. Jeg mener, at dette er et alvorligt spørgsmål, et tungt spørgsmål, som koster samfundet ganske overordentlig mange penge. Er ministeren villig til at lade undersøge, i hvilket omfang dette påskud – sådan må jeg betegne det – anvendes i praksis, og hvad det rent faktisk fører til af arbejdsnedlæggelser, disse opgjort i timer?

Arbejdsministeren (Erling Jensen, fg.):

Jeg skal forelægge arbejdsministeren hr. Brusvangs supplerende spørgsmål, der forekommer mig personlig og vistnok også hr. Brusvang selv overordentlig hypotetisk. Men all right, det er stillet, og jeg skal videregive det. Jeg vil betvivle, at spørgsmålet lader sig besvare efter det ret primitive indhold, hr. Brusvang gav det, men jeg skal videregive

[Arbejdsministeren]

det til arbejdsministeren, når han kommer hjem.

Så vil jeg i øvrigt sige, at den kritik, hr. Brusvang rejser, forstår jeg er en kritik af arbejdsgiveren, og den tilkommer det ikke mig at modtage, den må hr. Brusvang videregive, hvis han finder, der er en kritik at rejse. Reglerne findes. I hvilket omfang man skønner de skal anvendes, er et spørgsmål for arbejdsgiveren, og arbejdsgiveren er ikke arbejdsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Finder ministeren det retfærdigt, at indkøbs-, salgs- og produktionsforeninger er lavere beskattet end andre erhvervsdrivende foreninger og selskaber?«

(Spm. nr. 798).

Skriftlig begrundelse.

Begrundelsen for at beskatte indkøbs-, salgs- og produktionsforeninger lavere end erhvervsdrivende foreninger og selskaber har været, at de fordele og de besparelser, der blev opnået ved fællesskabets indsats, skulle komme deltagerne til gode i form af udlodning. Når dette ikke er tilfældet, men der i stedet finder betydelige kapitaldannelse sted i de nævnte foreninger, er baggrunden for den lavere beskatning ikke til stede. Så er det et spørgsmål om konkurrenceforvriddning.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Reglerne om beskatning af indkøbsforeninger og produktions- og salgforeninger blev stort set opretholdt i 1966, da man indførte væsentlige ændringer i beskatningsreglerne for brugsforeninger. Lovreglerne blev dengang vedtaget enstemmigt, altså også med de konservative stemmer.

Om baggrunden for de gældende regler om beskatning af indkøbsforeninger og produktions- og salgforeninger kan jeg sige, at det er kendetegnende for disse foretagender, at det drejer sig om erhvervsdrivende, der slår sig sammen om at indkøbe produkter til bedriften eller om at behandle eller sælge de produkter, der fremstilles i deres bedrift.

I modsætning til aktieselskaber har disse foreninger ikke til formål at indtjene et overskud til fordeling mellem deltagerne; de kan derfor føre deres prispolitik sådan, at der ikke bliver noget overskud i selve foreningen. Det er begrundelsen for, at man i sin tid afstod fra at beskatte dem på grundlag af det regnskabsmæssige overskud. I stedet for indførtes en art garantibeskatning på grundlag af foreningens formue. I år, hvor foreningerne har et forholdsvist stort overskud, kan denne skat blive noget lavere end den indkomstskat, som aktieselskaber skal betale af et lignende overskud, men til gengæld skal foreningerne også betale skat i år, hvor de ikke har noget overskud, og derved opstår der måske til syvende og sidst en vis balance, når man ser det over en årrække.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil da gerne sige tak for det, skatteministeren sagde, men det gav ikke svar på det, jeg spurgte om, for jeg spurgte om, hvorvidt ministeren anser den nuværende ordning for at være en retfærdig ordning, og det svarede ministeren ikke på. Det må jeg bede ham om at gøre.

Jeg kender udmærket godt regelsættet, som blev lavet i 1966, jeg var selv med dertil, og jeg vedkender mig fuldt ud, hvad man gjorde dengang, da man fik brugsforeningerne ind under beskatning, men lavede den særlige beskatningsordning for salgs-, indkøbs- og produktionsforeninger.

Det havde den baggrund, som ministeren så klart redegjorde for, at disse foreninger ikke havde til formål at indtjene noget overskud, men det var erhvervsdrivende, der slog sig sammen og ordnede tingene sammen og derfor kunne føre en prispolitik, der gjorde, at der ikke kom noget overskud frem, og så lavede man ordningen med en meget beskedent beskatning af en fiktiv indkomst beregnet på grundlag af den formue, som foreningerne havde.

Det var nogenlunde i orden dengang, for da var man ikke begyndt på det, man gør nu, at ophobe penge i disse salgs-, indkøbs- og produktionsforeninger ved at tilbageholde andele af overskud, som man ikke udlodder til de enkelte erhvervsdrivende, der tager del i fællesskabet. Derved kan man klare sig meget lettere igennem, end man kan, hvis man

[Hagen Hagensen]

er et selskab, der i øvrigt falder ind under selskabsbeskatningen. Der er jo forskel på, om man skal betale 37 pct. af sit overskud eller man skal betale 15 pct. af et fiktivt beregnet formueafkast.

Jeg synes derfor, ministeren skylder at oplyse, om han mener, ordningen af tingene er retfærdig, som den er nu, eller om man bør lave disse ting om, efterhånden som kapital-koncentrationer sker i disse foreninger med en konkurrenceforvridning til følge over for de selskaber, der skal beskattes på i øvrigt normal måde.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg vil gerne sige til hr. Hagen Hagensen, at der er jo ingen ændring i selve selskabsformen for disse foreninger nu i forhold til tidligere. Når hr. Hagen Hagensen siger, at jeg ikke svarede på, om jeg mente, det var en retfærdig beskatning, må hr. Hagen Hagensen have overhørt mine sidste bemærkninger om, at man jo det ene år kunne komme til at give lidt mindre, det næste år lidt mere på grund af den form, beskatningen foregår under, men at man som helhed nok havde en rimelig beskatning.

Hagen Hagensen (KF):

Nu skal jeg sige tak til ministeren for et svar, men samtidig sige, at jeg er skuffet over svaret, for det, jeg pegede på, var jo, at man nok har den samme form for foreninger og for selskaber, som man havde for år tilbage, da man lavede denne ændring, men at fremgangsmåden er blevet lavet om. Man tilbageholder overskud og bruger det uden at udlodde det. Det kan man gøre bedre, end hvis det var et selskab, for det beskattes jo ikke, så længe det står i foreningen, på anden måde end ved den beskedne beskatning, som ministeren finder rimelig.

Jeg er sådan set skuffet over, at ministeren ikke ville give et svar, der kunne være medvirkende til, at man fik sidestillet selskaber og foreninger, der stort set efterhånden virker på samme måde. Jeg vil da gerne føje til, at jeg havde håbet på, at netop den nuværende skatte- og afgiftsminister ville være med til dette, og det er måske grunden til, at hver gang ministeren er minister for området, rejses spørgsmålet, om man ikke kunne få kla-

ret disse ting, også ud fra de erhvervsmæssige betragtninger, som jeg mener er grundlæggende, ligger til grund for, ministerens tankegang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til *ministeren for skatter og afgifter af:*

Glensgård (FP):

»Vil ministeren tilstille folketinget akterne i Grønbechsagen?«
(Spm. nr. 825).

Skriftlig begrundelse.

Da jeg er blevet orienteret om, at der heller ikke var enighed i landsskatterettens dommerkollegium i forbindelse med Grønbechsagen, og da der også efter det oplyste er sket en politisk afgørelse på samme måde som i den Glistrupklientsag, der har været offentligt omtalt i den seneste tid, har jeg henvendt mig i min egenskab af landsskatteretsdommer til landsskatteretspræsident Knud Jensen for at få Grønbechsagen til gennemsyn.

Imidlertid har landsskatteretten nægtet mig at få sagen til gennemsyn og i øvrigt oplyst, at sagen er oversendt til skatteministeriet.

Jeg håber, at ministeren for skatter og afgifter nu vil tilstille mig akterne, således at jeg kan få klarhed over, om de oplysninger, jeg har modtaget, er korrekte.

Desuden mener jeg, at det er vigtigt at få Grønbechsagen til gennemsyn for at få overblik over den seneste sag, hvor enkelte dommere jo har henvist til afgørelsen i Grønbechsagen.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Spørgsmålet kan jeg i og for sig kort besvare med et nej, men jeg skal tilføje, at den såkaldte Grønbechsag drejer sig om en landsskatteretskendelse, som den klagende skatteyder nu har indbragt for de ordinære domstole ved at udtage stævning mod ministeriet for skatter og afgifter, og jeg kan sige til hr. Glensgård, at jeg er bundet af samme tavshedspligt som landsskatterettens medlemmer og ikke ser, at jeg har nogen beføjelser til at pålægge landsskatteretten at udlevere

[Ministeren for skatter og afgifter]

akterne i den omhandlede sag til folketinget eller til hr. Glensgård.

Glensgård (FP):

Man skal jo efterhånden være nøjsom, når man stiller skatte- og afgiftsministeren et spørgsmål, for det er sjældent, man får et svar. Men i dag må vi da erkende at vi fik et svar. Ministeren sagde, at det agtede han ikke. Ministeren sagde også, at han ikke kunne pålægge landsskatteretten at udlevere papirerne. Dertil kan jeg sige til ministeren, at de ligger ikke i landsskatteretten, men derimod hos ministeren, så det er ikke et spørgsmål om at pålægge landsskatteretten noget; man kunne have klaret det i ministeriet.

Når ministeren ikke agter at udlevere sagerne til folketinget – det kunne jo godt foregå i fortrolighed – vil jeg godt spørge ham: hænger det sammen med, at Grønbechsagen har fået nøjagtig den samme behandling i landsskatteretten som Akselbosagen, altså den sag, der har været meget omtalt offentligt i den seneste tid?

Jeg vil godt sige til ministeren, at jeg står her med papirerne fra Grønbechsagen. Jeg er bekendt med, hvad de papirer indeholder, og jeg var også bekendt med, at ministeren ville sige nej til at udlevere papirerne. Det ville jeg også gøre som minister, hvis jeg var bekendt med indholdet. De papirer, som jeg står med her, og som jeg altså beder ministeren om offentligt at udlevere, indeholder de samme svindlerier, som foregik i den netop omdiskuterede sag.

Jeg vil godt spørge, om ministeren i fremtiden ønsker, at landsskatteretten skal arbejde på den måde. Jeg vil godt spørge, om ministeren forventer, at befolkningen fortsat skal have tillid til landsskatteretten, når vi kan afsløre det ene efter det andet om arbejdsformen i landsskatteretten.

Jeg er dybt skuffet over, at ministeren forsøger at holde hånden over landsskatteretten og nogle af dens embedsmænd. Jeg kan kun sige til ministeren, at hvis ikke han tager vare på, at der bliver rodet op i disse sager, skal jeg love ham, at det kommer frem ad anden vej.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Glensgård (FP):

»Finder ministeren det betryggende for retssikkerheden, at skattedepartementet får udleveret landsskatterettens retsprotokolreferat i sager, som enten af skatteministeriet eller skatteyderen indbringes for landsretten, når skatteyderen (eller dennes advokat) ikke har adgang til det samme materiale?«

(Spm. nr. 826).

Skriftlig begrundelse.

Igennem årtier har skatteministeriet haft en fortrinsstilling fremfor skatteyderne, idet skatteministeriet i sager, der kommer til behandling i landsretten, har adgang til retsprotokollen fra landsskatteretten, hvorimod skatteyderne ikke har den samme retsstilling.

Folketinget har for nylig gennemført en reform på det tilsvarende område inden for retsplejen, således at den anklagedes forsvarer har adgang til de samme papirer som anklagemyndigheden.

Jeg er blevet opmærksom på det urimelige forhold, som skatteyderne stilles i, fordi jeg af landsskatteretten er blevet nægtet indsigt i Grønbechsagen, der for øjeblikket er indanket for landsretten.

Glensgård (FP):

Det er jo nu genindført, at skatte- og afgiftsministeren ikke ønsker at svare på de spørgsmål, der stilles, og når jeg tager ordet her – hvad der er unormalt for mig – før ministeren har svaret, hænger det sammen med, at det selvfølgelig underer mig, at ministeren ikke er bekendt med, at Grønbechsagen rent faktisk ligger i ministeriet. Jeg vil godt sige, at dette er et principielt spørgsmål, og derfor vil jeg håbe, at ministeren vil give et svar på det.

Ministeren må gerne i denne sammenhæng holde Grønbechsagen ude. Ministeren må også gerne i denne sammenhæng holde Akselbosagen ude. Det, det drejer sig om, er, at man i dag stiller en skatteyder i den situation, at anklagemyndigheden i landsskatteretten er i besiddelse af dokumenter, som i dette tilfælde den anklagede eller dennes forsvarer ikke må få adgang til.

Vi har jo netop gennemført en anden ordning på et andet felt, fordi man siger, det er urimeligt, at politimyndighederne har en adgang til papirer, som den anklagede eller den

[Glensgård]

anklagedes forsvarer ikke har, og jeg vil godt høre, om ministeren nu vil bruge den sidste del af sin liberale holdning – hvis der er noget tilbage – til at rette op på det skæve forhold, når det gælder skattesager.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Må jeg først sige til hr. Glensgård, at han fik jo et klart svar på det første spørgsmål, der blev stillet. At svaret ikke passede hr. Glensgård, er en helt anden side af sagen, men der blev klart svaret, at jeg ikke agter at udlevere nogen sager. Jeg agter nemlig at overholde de regler, som er bygget op om disse ting.

Med hensyn til det spørgsmål, der nu er rejst, skal jeg sige, at når en landsskatteretskendelse indbringes for domstolene, overlades det til kammeradvokaten at føre retssagen for det offentlige, og det er ham, der får udleveret landsskatterettens materiale. Som i andre retssager mellem det offentlige og private bliver kammeradvokaten forsynet med det materiale og de oplysninger, han har brug for til at føre sagen. En del af dette materiale er internt materiale, som hverken modpartens advokat eller andre udenforstående har adgang til. Det gælder således netop de i spørgsmålet nævnte retsprotokollater. Der er højesteretsafgørelse for, at modparten under en retssag ikke har krav på at få udleveret internt materiale af denne art.

Men alt hvad kammeradvokaten vil påberåbe sig under retssagen, må naturligvis fremlægges, og så har modparten selvfølgelig adgang til at se det. Jeg mener ikke, at disse almindelige procesregler rummer nogen fare for retssikkerheden.

Glensgård (FP):

Jeg skal indledningsvis sige til skatteministerens, at når jeg sagde, at skatteministerens ikke svarede, hænger det sammen med, at skatteministerens ikke svarede på de tillægs-spørgsmål, som jeg stillede i forbindelse med det spørgsmål, som i øvrigt nu er afsluttet af folketingets formand.

Jeg vil godt sige til skatteministerens, at jeg er bekendt med, at der er en højesteretsafgørelse om, at man ikke skal lade modparten få indsigt i disse papirer, men det skal stilles sammen med, at folketinget netop har mo-

derniseret de normale strafferetlige processer, således at en anklaget får adgang til de samme politipapirer, som anklageren har adgang til. Derfor spørger jeg ministerens, om det ikke var rimeligt at indføre den samme modernisering for sager, der, som i dette tilfælde, bliver indanket for landsretten, og som har været behandlet i landsskatteretten.

Der er altså tale om en modernisering på det strafferetlige område, og skulle man ikke acceptere, at en sådan modernisering bliver overført til skattesager?

Jeg vil godt stille det tillægs-spørgsmål til ministerens, om jeg skal forstå hans svar på den måde, at man ikke ønsker at gennemføre den samme modernisering, når det gælder skattesager, som gælder, f. eks. når det drejer sig om tyverisager?

Jeg skal slutte af med at sige til ministerens – bare for at det ikke skal komme som nogen overraskelse – at da ministerens ikke behandler de andre sager på en for mig betryggende måde, agter jeg at fortsætte den offentlige debat med ministerens, og det vil sige, at ministerens i de nærmeste dage vil blive stillet over for problemstillinger, som er de samme, som da det drejede sig om Akselbosagen. Dette bare for, at det ikke skal komme som nogen overraskelse for ministerens.

Ministerens for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Det vil overhovedet ikke overraske mig i nogen som helst henseende, at hr. Glensgård vil fortsætte den hetz mod landsskatteretten, som han har startet. Jeg kan måske sige tværtimod, jeg ville snarere blive overrasket, hvis han holdt op med den, for det er jo ikke hr. Glensgårds natur. Han har nu på en eller anden måde fået det som en af sine hovedopgaver at forsøge at nedbryde befolkningens tillid til en retsorden, som har virket ganske udmærket og upåklageligt, lige indtil hr. Glensgård begyndte at drive hetz mod den.

Det er klart, at landsskatteretten vil følge de regler og varetage de opgaver, som den ifølge lovgivningen har pligt til.

Hagen Hagensen (KF):

Det er ikke min hensigt at blande mig umiddelbart i det spørgsmål, som hr. Glensgård har stillet til skatteministerens. Navnlig

[Hagen Hagensen]

hr. Glensgårds form gør, at jeg ikke vil blande mig umiddelbart deri. Men jeg vil derimod gerne understrege, at jeg finder, der bør være lighed for loven, således at de, der er parter i en sag, også har det samme materiale til rådighed. Jeg ved udmærket godt, at der findes notater og andet, der er internt materiale, og som man kan tage ud af en sag, men hvad der er protokolleret, må for mig at se være tilgængeligt for den anden part også.

Det tillægsspørgsmål, som jeg gerne vil rette til ministeren, går på en lidt anden bov: finder ministeren det rigtigt, at man i vidt omfang fra landsskatteretten oversender hele sagen til udtalelse i statskattedirektoratet, bilagt alt, hvad der er i sagen, hvori statskattedirektoratet jo er den ene part, hvori den anden part ikke har den samme adgang til at få indsigt i alle de ting, der er sendt over? I realiteten indgår det, der kommer som svar derfra, meget ofte i den videre bedømmelse af sagen og den udtalelse, der kommer derfra, hvilken sidste parten naturligvis bliver gjort bekendt med. Det synes jeg altså ikke er nok, og jeg vil gerne for at bevare den tillid, der skal være til den nævnsbehandling, som finder sted i landsskatteretten, have, at man ligestiller parterne, så vidt det overhovedet kan lade sig gøre, og det vil i realiteten sige fuldt ud.

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Statskattedirektoratet er jo også en lignende myndighed, det ved hr. Hagen Hagensen udmærket godt, og mange gange er de sager, som senere kommer til landsskatteretten, forberedt og behandlet også i statskattedirektoratet. Derfor er det på forhånd ligesom med inde i sagernes behandling, før de fremlægges, i hvert fald i opklaringen i nogle af disse sager, så jeg kan ikke se, der er nogen forskelsbehandling.

Med hensyn til, hvad der skal fremlægges for klagerens advokat, eller hvad der ikke skal fremlægges for klagerens advokat, sagde jeg før, og det håber jeg man lagde mærke til, at landsskatteretten naturligvis må bruge de samme forudsætninger, som lovgivningen giver. Det vil sige, at hvis forudsætningen er, at man skal give materiale, så må materiale gives; hvis ikke den forudsætning er til stede,

så følger man de regler, som bl. a. højesteretsdommen har været udtryk for.

Poulsgaard (FP):

Da folketingets forretningsorden er sådan, at spørgeren kun kan få ordet to gange, kunne jeg egentlig godt have lyst til at stille skatte- og afgiftsministeren et tillægsspørgsmål. Skatte- og afgiftsministeren sagde i sit sidste svar til hr. Glensgård, at hr. Glensgård havde indledt en hertz mod landsskatteretten, og at hr. Glensgård var i færd med at nedbryde den respekt og tillid, som man havde til landsskatteretten. Ja, det er da rigtigt, at der var en tillid til landsskatteretten, men den tillid er jo blevet væk, netop fordi hr. Glensgård og hr. Poul Boeg har været nogle mandfolk og ikke har skudt sig ind under tavshedspligten. Var det fortsat, uden at de havde rejst kritiske røster, ja, så havde den tillid været der, det er klart. Men det må være mere tillidvækkende, at befolkningen får at vide, hvad det er, der foregår, end at man dækker sig under et tavshedsløfte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

8) Til *landbrugsministeren* af:

Børge Møller (FP):

»Vil ministeren foreslå at ændre landbrugsloven, således at landbrugsejendomme, som ikke kan betragtes som bæredygtige enheder, ikke skal være omfattet af hovederhvervskravet?«

(Spm. nr. 769).

Skriftlig begrundelse.

Bestemmelsen i landbrugsloven om, at ejendomme helt ned til 1 ha kun kan overtages af folk med landbrug som hovederhverv, vil bevirke tvangsnedlæggelse af i tusindvis af små ejendomme.

I en tid, hvor man taler meget om at bevare og beskytte miljøet og skabe en meningsfyldt tilværelse for befolkningen, må det siges at være en ulykkelig udvikling. Muligheden for at etablere sig på en sådan mindre landejendom, selv om begge ægtefæller henter indtægterne udefra, vil simpelt hen være nødvendig, hvis man også i fremtiden skal bevare et frugtbart og levende miljø i de små samfund.

Børge Møller (FP):

Grænsen er nået for rentebyrden på mange landbrug, siger konsulent i Ålborg amts landboforening H. Jessen Jensen, ekspert i erhvervs- og samfundsmæssige forhold samt formand for Andelsbanken, i en artikel i Landsbladet den 23. marts.

Opgaven er blevet for stor selv for den dygtige mand og kone. Den ene kvæggård efter den anden er til salg eller er allerede bukket under. Finansieringsinstitutterne lader de forgældede sidde og har eventuelt givet dem nye lån, som de heller ikke kan forrentte. Den, der har slidt bravt i 365 dage om året, får ingen løn, men må oven i købet låne til en del af terminerne, mens han slider sig halvt fordærvet. Foderstoffirmaerne melder om alarmerende stigninger i foderstofgælden. Det har hidtil været sådan, at den unge landmand har kunnet klare sig, hvis han var gift med en lærer eller en sygeplejerske, men det gælder ikke længere, siger direktøren for Sparekassen Thy, Jørgen Pedersen, nu skal han være gift med to, og så skal vi også have ægteskabsloven lavet om.

Det er altså ikke blevet lykken med de store, effektive enheder, også fordi det er næsten komplet umuligt at skaffe arbejdskraft i landbruget, uanset hvor mange der går ledige i området.

Derfor er bestemmelsen i den nye landbrugslov om, at man skal have landbrug som hovederhverv helt ned til de mindste enheder for at kunne leve og bo på en landbrugsejendom, en fejltagelse, som vi bør have fjernet hurtigst muligt.

På længere sigt vil bestemmelsen betyde, at landsbyerne bliver delvis affolket, og at indkomstskattegrundlaget forsvinder og dermed servicefaciliteterne.

Det er snart 200 år siden, vi påbegyndte den store landboreform med udflytningen fra landsbyerne, som siden har betydet så rig en udvikling for det danske landbrug og dermed for det danske samfund. Det, at vi nu igen har en liberal landbrugsminister, håber jeg er en garanti for, at landbruget får lov til at udvikle sig i frihed uden unødvendige restriktioner.

Tvangsnedlæggelser af en 40.000–50.000 mindre landbrug vil betyde en voldsom forøgelse af arbejdsløsheden. Familiemæssige og

økonomiske tragedier vil blive en følge af en sådan udvikling.

Landbrugsministeren (Kofod):

På hr. Børge Møllers spørgsmål skal jeg svare, at meningen og hensigten med den nye landbrugslov var for det første, at man ville fremme en hensigtsmæssig strukturering af landbruget, således at man fik så mange bæredygtige enheder som muligt, for det andet ville man forsøge igennem en restriktion og begrænsning af køberkredsen at få pristigningerne på landbrugsejendomme til at standse.

Men landbrugsloven har kun virket på dette område i 4 måneder, og det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at sige, om den har virket helt efter sin hensigt. Det kan kun tiden vise.

I anledning af det stillede spørgsmål vedrørende hovederhvervskravet kan jeg sige, at hovederhvervskravet bl. a. har til hensigt at fremme en hensigtsmæssig strukturudvikling. Hvis landbrug ikke er, hvad man kalder bæredygtige, er det hensigten, at landbrugsjorden skal kunne tilgå en anden mindre ejendom, således at denne ejendom kan blive bæredygtig.

Selvfølgelig kan det være vanskeligt at administrere disse regler, man jeg kan sige, at loven også giver muligheder for at give fornødne dispensationer, således at man ikke kommer ud i for store vanskeligheder. For det første har vi i vejledningen vedrørende administration af landbrugsloven med hensyn til hovederhvervskravet sagt, at man godt kan være deltidslandmand, idet man opfylder hovederhvervskravet, hvis man tjener under halvdelen af de 97.000 kr., dvs. omkring 48.000 kr., uden for landbrugserhvervet. Alligevel kan man erhverve en landbrugsejendom, fordi man har overholdt hovederhvervskravet.

Den anden bestemmelse, som skal begrænse køberkredsen, går ud på, at der kræves landbrugsuddannelse for at kunne erhverve en landbrugsejendom. Der har vi også mulighed for at dispensere ifølge forskellige bestemmelser. I tilfælde, hvor en person i en vis periode har arbejdet inden for landbruget, regner man det for at være en kvalifikation, således at vedkommende kan få adgang til at købe dette landbrug.

[Landbrugsministeren]

Jeg vil forsøge på med en fornuftig administration af denne landbrugslov at opnå, at vi ikke kommer ud for det, man påstår, at 40.000 landbrug skal nedlægges. Det tror jeg ikke på.

Til sidst skal jeg svare på spørgsmålet, om jeg agter at ændre i landbrugsloven. Her kan jeg sige klart: nej, vi har den kutyme her i folketinget – det må hr. Børge Møller forstå – at når en lov er vedtaget af et flertal, så accepterer de, der har været imod, at denne lov får lov til at vise, om den nu svarer til forventningerne. Hvis det så viser sig efter 5–6 års forløb, at der er skævheder, så kan man tage landbrugsloven op til vurdering og se, om der er ting, der skal rettes. Men efter 4 måneders forløb vil jeg bare sige, at jeg agter absolut ikke at ændre noget som helst i landbrugsloven.

Børge Møller (FP):

Jeg vil gerne takke landbrugsministeren for svaret. Det var i hvert fald så positivt, som jeg havde påregnet, men jeg havde gerne set, at landbrugsministeren i stedet for 5–6 år – selvfølgelig følger han udviklingen hele tiden – havde sagt 2 år. Så kunne der ikke nå at ske så mange ulykker.

Da landbrugsloven var til behandling, skrev fremskridtspartiets medlemmer i betænkningen: de nye restriktioner, som lovforslaget til en ny landbrugslov indebærer for det danske landbrugserhverv, er så fundamentale indgreb i frihedsrettigheder og traditioner, at konsekvenserne er uoverskuelige. Det er indgreb, der er i direkte modstrid med det liberale livssyn, der ligger til grund for fremskridtspartiets politik. Ønsker man fra politisk side en produktionsstigning for landbruget, kommer den efter mindretallets opfattelse ikke, uden at man forbedrer den enkelte landmands økonomi gennem en afvikling af de tyngende restriktioner, erhvervet i forvejen er belemret med, stigende omkostninger, kapitalvindingskat, bopælspligt, hovederhvervskrav m. v. At lokke unge landmænd til køb af landbrugsejendom uden fornøden kapital, men alene ud fra kravet om et uddannelseskriterium, er at gøre såvel den unge landmand som samfundet en bjørnetjænte.

Jeg synes, det ret hurtigt har vist sig i ulykkelig grad, at fremskridtspartiet havde

ret i de forudseelser. Det er jo ikke bare de effektive landbrug, der er kommet i klemme. Den anden gruppe, der er kommet i klemme, er de små ejendomsbesiddere, som har siddet på ejendommen i mange år og ikke har foretaget de store investeringer. Det er dem, der er kommet i klemme mellem hovederhvervskravet og kapitalvindingskatten. Det er dem, der har båret dagens byrder en generation igennem; nu bliver de straffet, sådan at de ikke kan købe et parcelhus.

Mit spørgsmål går på, om landbrugsministeren vil forkorte den periode, der skal gå, inden han vil være positivt indstillet over for måske at tage loven op til revision.

Landbrugsministeren (Koføed):

Jeg skal bare sige til hr. Børge Møller, at de fremskridtvisioner, han beskrev her, har i hvert fald ikke noget som helst med denne landbrugslov at gøre. Den landbrugslov har virket 4 måneder og er ikke på nogen som helst måde årsag til de ulemper, som hr. Børge Møller nævnte her.

Men jeg skal svare på det konkrete spørgsmål. Jeg vil ikke trække veksler på fremtiden. Jeg sagde 5–6 år, men det kan måske også blive om 10 år. Lad os nu tage det ganske koldt og roligt og se, hvordan vi får dette til at virke. Vi kan altid bedømme det hen ad vejen, det kan man altid gøre. Man skal bare følge udviklingen. Jeg mener stadig væk, at denne landbrugslov slet ikke er så ringe, som nogle vil gøre den til.

Det er ikke et spørgsmål om at lave stor-drift, for vi har samtidig begrænsningen af arealet ved de 75 ha. Vores nationale interesse må være at få så mange bæredygtige enheder som muligt.

Jeg skal endelig tilføje, at selv om man kun har 5 ha eller 3 ha, kan man udmærket lave en bæredygtig enhed. Det afhænger af, hvilken produktion man har. Man kan lave mange produktioner på et lille areal. Selvfølgelig skal man ikke have kvægdrift på 3 ha, men der er så mange andre muligheder. Jeg vil bare sige, at jeg kender landmændene så godt, at jeg tror, de har den fornødne fantasi til at udnytte denne lov til fælles bedste.

Jeg vil altså ikke love noget som helst, hverken 2 eller 3 år, med hensyn til en ændring af landbrugsloven.

Poulsgaard (FP):

Jeg blev faktisk en lille smule rystet, da ministeren stod herop og sagde 6-7 år. Derefter gik min partifælle op og spurgte, om ministeren da ikke kunne gå med til 2 år. Hvorefter ministeren sandelig gik op og sagde: nej, vi skal måske lade 10 år gå, inden vi skal til at se på det.

Ministeren sagde også, at det var kutyme, at en lov, der var vedtaget, skulle have lov til at fungere. Vi har haft stænklapper, vi har haft ejerlejligheder, vi har haft skorstensfejere, vi har såmænd haft mange situationer, hvor vi ikke har været bange for at ændre lovgivningen, når vi er blevet klar over, at vi har gjort en fejl.

Jeg bor i et område, hvor der er en masse små landbrug. De mennesker har slidt og slæbt. Jeg tror nok, ministeren vil give mig ret i, at de ikke har haft en dans på roser. Nu er de blevet ældre, mange af disse mennesker, de vil gerne flytte ind til byen, hvor der er nogle faciliteter. Huspriserens himmelflugt gør jo, at de skal have en lille smule håndører, når de skiller sig af med den ejendom, de har haft, men de står desværre i den situation, at de ikke kan sælge, og vi ser jo, hvordan priserne begynder at rasle ned.

Ministeren siger her så smukt og venligt - ministeren er jo en venlig mand, det vil jeg da gerne medgive - at de må tjene 48.000 kr., men med den prisstigning, der er, er det jo kun 1 eller 2 måneders arbejde, man så kan have ved siden af.

Ministeren sagde også i sit sidste svar, at en lille ejendom godt kan have en stor produktion. Det er ganske korrekt, men ministeren ved vist også, at alle disse græsrodderbewægelser - eller hvad det er for nogle rødder, vi har i dette land, der er ved at ødelægge hele samfundet - ikke vil have, at der må lugte af svinemøg. Der må ikke lugte hverken af det ene eller af det andet ude på landet, når de kommer derud. Vi har også en skrap miljølovgivning. Det forhindrer simpelt hen, at man kan opretholde den produktion, selv om man gerne ville.

Mit spørgsmål til ministeren bliver lidt af en gentagelse af det, hr. Børge Møller har spurgt om: hvis ministeren fra ejendoms-mæglere, fra landbrugsorganisationer og fra andre, der beskæftiger sig dermed, kan få klar dokumentation for, at den landbrugslov-

givning hindrer, at disse landbrugsejendomme kan sælges til en pris, som de mennesker kan være tjent med, vil ministeren da ikke love, at der ikke skal gå 6, 7 eller 10 år, før han overhovedet vil se på sagen?

Landbrugsministeren (Kofod):

Jeg vil bare til hr. Poulsgaard sige, at jeg har megen tiltro til folketinget og folketingets landbrugs- og fiskeriudvalg. Jeg har den opfattelse, at dette udvalg altid har gjort et udmærket arbejde. At dette udvalg skulle have gjort sit arbejde så ringe, det tror jeg ikke på. Jeg vil gentage: slå nu lidt koldt vand i blodet og se, om loven virker så galt, som I tror. Der er mange eksempler, som er blevet trukket frem her, der ikke helt er sådan, som I tror de er. Vi har ikke haft de voldsomme problemer på nuværende tidspunkt. Jeg vil ikke love noget som helst om tidspunktet for en ændring af denne lov; lad os nu først se, hvordan den virker. Bare tag det ganske roligt! Der sker ikke så forfærdelig meget, som I tror.

Hermed sluttede spørgsmålet.

9) Til ministeren for kulturelle anliggender af:**Waldorff (VS):**

»Vil ministeren bekræfte, at radioloven ikke tildeler folketingets finansudvalg nogen kompetence til at undersøge og vurdere Danmarks Radios budgetter, men alene til at godkende eller forkaste forslag om licensens størrelse?«

(Spm. nr. 831).

Skriftlig begrundelse.

Finansudvalget har stillet en række spørgsmål vedrørende den planlagte licensforhøjelse. Disse spørgsmål indebærer en kulegravning af Danmarks Radios forhold bl. a. med hensyn til de overenskomster, som DR uafhængigt indgår med de ansatte og deres organisationer med hensyn til honorarer til free lance-medarbejdere og navnene på disse.

Finansudvalgets formand udtalte i den anledning i radioen (15. marts 1979), at han mener, at udvalget er forpligtet til at vurdere, om de lønmæssige og arbejdsmæssige forhold er acceptable for udvalget - og hvis de ikke er det, så kan udvalget stille krav til for-

[Waldorff]

skellige områder som betingelse for at gå med til at regulere licensen.

Der er her helt åbenlyst tale om, at finansudvalget tiltager sig kompetence til en mere direkte politisk styring af DR.

Finansudvalgets formand ser det som sin opgave at kulegrave radioens forhold, bl. a. for at undersøge påstande om, at løn- og arbejdsforholdene skulle være bedre end andre steder. Og formanden påkalder sig en moralsk ret til det ved at henvise til, at stat og kommuner har været tvunget til nedskæringer. En sådan argumentation strider direkte mod den uafhængighed, som loven sikrer DR. Derfor har DRs forretningsudvalg da også nægtet at besvare finansudvalgets spørgsmål.

Men sagen har principiel betydning. Kulturministeren har ofte understreget, at man skal bevare DRs selvstændighed, og at der ligger en stor fare i en direkte politisk styring af et monopol som DR.

Vi må derfor håbe, at ministeren vil tage klar afstand fra de tendenser, også inden for socialdemokratiet, som forsøger at gøre DR til et rent statskontrolleret foretagende, hvor holdninger og udsendelser skal tilpasses det til enhver tid siddende folketingsflertal.

Den politiske og statslige styring er såmænd rigelig stærk også uden dette seneste forsøg på at undergrave DRs selvstændighed.

Waldorff (VS):

Sagen drejer sig om, at finansudvalget forsøger at tiltage sig en magt over Danmarks Radio, som er i strid med radioloven. Som jeg har skrevet i min begrundelse for spørgsmålet, er det ikke så meget den aktuelle licensforhøjelse, der interesserer mig. Et enigt forretningsudvalg i Danmarks Radio har afvist at besvare spørgsmålene, og det er i hvert fald udtryk for, at Danmarks Radio ikke er i tvivl om, at finansudvalget her er ude i et forsøg på magtfordrejning. Det er det principielle i sagen, der er vigtigt.

I de senere år har vi set en stribe af forsøg på at få en politisk styring og kontrol med radioen. Det er sket på mange forskellige måder, og det er også sket i høj grad med lovhjæmmel i den eksisterende radiolov. Men det, som finansudvalget nu lægger op til, når det vil til at føre kontrol med de overenskomster, der er indgået med medarbejderne,

når det vil have oplyst honorarer til free lance-medarbejderne, når det vil have sat kroner og øre på den enkelte medarbejder, det er, at man fra finansudvalgets side kan begynde en holdningsmæssig styring af Danmarks Radio over økonomien. Det er simpelt hen enormt farligt for så elementær en retting som ytringsfriheden, og jeg har tilladt mig i spørgsmålet at gå ud fra, at ministeren er enig i, at det er farligt.

Det fremgår af en udtalelse fra ministerens partifælle hr. Albertsen, som er formand for finansudvalget, i Nyhedsmagasinet den 15. marts, at han ikke nærer samme bekymring for Danmarks Radios uafhængighed og selvstændighed. Han siger:

»Nu er forholdet det ... at næsten alle andre islæt eller instanser inden for det offentlige, det være sig kommuner eller statslige funktioner, er blevet udsat for ganske kraftige beskæringer, og efter det materiale, som jeg er i besiddelse af foreløbig, så er Danmarks Radio en af de instanser, som ikke har været underlagt nogen form for beskæring«.

Det ser ud til efter dette citat, at hr. Albertsen mener, at han på trods af radioloven kan tillade sig at betragte Danmarks Radio som en statsinstitution på linje med toldvæsenet eller fiskeriinspektionen, og at han følgelig kan stille politiske krav til Danmarks Radio som en betingelse for at ville forhøje licensen. Jeg håber – og jeg forventer sådan set også – at kulturministeren vil være med til at sætte en stopper for hr. Albertsens magtfuldkommenhed.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Hr. Waldorff beder mig bekræfte, at radioloven ikke giver folketingets finansudvalg kompetence til at undersøge og vurdere Danmarks Radios budgetter, men alene til at godkende eller forkaste forslag om licensens størrelse. Baggrunden for spørgsmålet er en række spørgsmål fra finansudvalget om den planlagte licensforhøjelse.

Hr. Waldorff har nævnt i sin skriftlige begrundelse, at jeg ofte har understreget Danmarks Radios selvstændighed og fremhævet faren ved en direkte politisk styring af et monopol som Danmarks Radio.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Danmarks Radios selvstændighed fremgår navnlig af radiolovens § 6, hvor det siges, at Danmarks Radio er en selvstændig offentlig institution, og § 9, stk. 2, hvor der står:

»Radorådet har den endelige administrative afgørelse i sager, der vedrører Danmarks Radios programvirksomhed.«

Det er ganske rigtigt, at jeg ofte har understreget denne programmæssige selvstændighed for Danmarks Radio, og det vil jeg også fremtidig gøre, så tit der er grund til det. Danmarks Radios programvirksomhed skal hverken minister, finansudvalg eller folketing blande sig i.

Økonomisk tillægger radioloven derimod minister og finansudvalg kompetence. Ministeren skal bl. a. godkende Danmarks Radios budgetter og træffe afgørelse om oprettelse og nedlæggelse af stillinger, og i lovens § 14 fastslås det, at licensernes størrelse fastsættes af ministeren efter indstilling fra radorådet og med tilslutning fra folketingets finansudvalg.

Ved udøvelsen af disse økonomiske funktioner kan opgaven naturligvis ikke, som hr. Waldorff siger, være indskrænket til at sige ja eller nej. Man må da vide, hvad man siger ja eller nej til. Man må kende baggrunden for de fremsatte forslag, og man må have adgang til at stille de nødvendige spørgsmål til belysning af denne baggrund og ens afgørelse. Det gør jeg altid, når jeg får forelagt budgetter og forslag, både i spørgsmål om licensforhøjelser og i andre forhold, og den samme adgang må finansudvalget have.

Lad mig til slut tilføje, at det er ikke rigtigt, som hr. Waldorff sagde i sin begrundelse, at Danmarks Radios forretningsudvalg har nægtet at besvare de af finansudvalget stillede spørgsmål. Forretningsudvalget har erklæret sig rede til at besvare alle relevante spørgsmål fra finansudvalget vedrørende licensfastsættelsen; det er blot aftalt, at man afventer, at sagen aktuelt er blevet forelagt for finansudvalget, hvad der endnu ikke er sket.

Waldorff (VS):

Der er mange måder at sige nej til at besvare nogle spørgsmål, og det ved man også i radioens forretningsudvalg.

Jeg vil godt beskrive, hvad det faktisk er, finansudvalgets formand er ude på her. Det

ene af de spørgsmål, som er stillet til ministeren, lyder:

»Der udbedes en oversigt over antallet af medarbejdere i Danmarks Radio fordelt på kategorier, sådan at opstillingen giver et indtryk af udviklingen i så henseende.«

Jeg vil gerne komme med et andet citat fra Nyhedsmagasinet den 15. marts, hvor hr. Albertsen siger:

»Dér er det klart, at vi har en forpligtelse til at analysere de udspil, der foreligger, og det vil sige, om de beregninger, vi bliver foreholdt, om de er acceptable for os, og hvis der eksempelvis er tale om, at man lønmæssigt og i øvrigt, hvad arbejdsforholdene og mange andre ting angår, er tale om forhold, hvor man kan tale om, at dette er ikke acceptabelt ud fra det overordnede syn, som vi må anlægge, så må vi selvfølgelig sige til de ansvarlige i så henseende, og det vil sige radorådet og radioens ledelse, at hvis vi skal regulere licensen, så må det have konsekvenser på det ene eller andet område.«

Det betyder noget andet, end at man blot skal have budgettet sendt frem til finansudvalget, så man kan vurdere budgettet i sammenhæng med, om man vil godkende en licensforhøjelse eller ej. Det, der ligger i det citerede, er præcist, at finansudvalget skal være forhandlingspartner. Finansudvalget skal kunne sige: for at godkende licensen kræver vi, at der sker eksempelvis nedskæringer på det ene eller det andet område. Det er helt klart, at det er det, hr. Albertsen lægger op til.

Jeg er godt klar over, at det kan være meget vanskeligt for en minister at komme med en helt direkte næse til en formand for et udvalg – især så fornemt et udvalg som finansudvalget – men jeg mener, det må præciseres, at lige præcis denne indgåen fra finansudvalgets side som forhandlingspartner og som en, der kan stille krav om nedskæringer eller omlægninger i Danmarks Radio, er en overskridelse af de hensigter, der ligger i radioloven.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg vil blot oplyse om, at det er altså en påstand, hr. Waldorff kommer med. Jeg har været med til ganske mange licensforhøjelser, og det har altid været praksis, at man fastlag-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

de licensforhøjelserne i overensstemmelse med den almindelige økonomiske politik, der blev ført her i landet, både når man kunne udvide, og når man skulle begrænse sine økonomiske udvidelser. Det er der ikke noget nyt i. Der har specielt ikke været det i forhold til Danmarks Radio, som altid har forhandlet meget nøje med finansministeriet om overenskomstspørgsmål og en række andre ting. Det må være ganske rimeligt, at en af landets største institutioner indgår i en samlet, overordnet økonomisk betragtning.

Bertel Haarder (V):

I modsætning til hr. Waldorff vil jeg gerne takke ministeren for svaret. Da finansudvalgets formand ikke er her – hvilket han beklager – vil jeg gerne stille et tillægsspørgsmål, nemlig om ikke ministeren er enig med mig om, at der er forskel på at stille spørgsmål om, hvad der er årsagerne til udgiftsstigninger i Danmarks Radio, og så at gøre en godkendelse af licensforhøjelser betinget af bestemte ændringer i programvirksomheden.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg kan ikke se, at man som parlamentariker eller som minister kan sidde og bare sige ja eller nej uden at vide, hvad det er, man siger ja eller nej til. Det betyder, at man altid kan stille spørgsmål. Det er ikke det samme som indblanding.

Hermed sluttede spørgsmålet.

10) Til udenrigsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Finder ministeren det rimeligt, at EF blander sig i den grønlandske valgkamp med et tilbud på 50 mill. kr. til de grønlandske fåreavlere, og kan ministeren oplyse, om det spiller nogen rolle for tilbuddets realisering, om Grønland bliver i eller frigør sig fra EF?«

(Spm. nr. 817).

Skriftlig begrundelse.

EF-Kommissionen har lavet et program for udviklingen af fåreavlen i det sydlige Grønland, som er udmøntet i et forslag til rådsforordning. Det er tanken, at der over en

10 års periode skal stilles et beløb af størrelsesordenen 50 mill. kr. til rådighed for fåreavlere, samtidig med at det forudsættes, at den danske stat stiller et beløb af samme størrelsesorden til rådighed. Dette sidste beløb skal vel at mærke findes inden for rammerne af de eksisterende Grønlandsbudgetter.

Meddelelsen om dette tilbud kom på et højt upassende tidspunkt, umiddelbart inden den grønlandske befolkning begav sig til landstingsvalg efter en valgkamp, hvor holdningen til EF har været det hovedspørgsmål, der har skilt de to store partier, atassut og siumut. Samtidig er der som bekendt kun to måneder til det næste valg, hvor Grønland skal vælge en repræsentant til EF-Parlamentet.

EFs økonomiske charmeoffensiv i Grønland er blevet påfaldende intensiveret inden for det sidste par år, og tilbuddet om de 50 mill. kr. springer kun i øjnene på grund af beløbets størrelse og tidspunktet for dets annoncering. Det vil under alle omstændigheder være vigtigt at få oplyst, om tilbuddet har nogen sammenhæng med Grønlands eventuelle forbliven i EF.

Steen Folke (VS):

I lighed med den danske regering er EF overordentlig interesseret i, at Grønland forbliver i EF efter hjemmestyrets indførelse. Det er der mange grunde til. Jeg skal kun nævne EFs interesse i de mineralske råstoffer i Grønland – uran, jernmalm, molybdæn, måske olie m. m. – samt EFs interesse i de levende ressourcer i de grønlandske farvande, først og fremmest fiskebestanden. Der foregår et ret omfattende EF-fiskeri ud for Grønlands vestkyst, og jeg har samtidig med det spørgsmål, der er til drøftelse her, bedt om at få en oversigt over omfanget af dette fiskeri. Det er givetvis fisk til en værdi af adskillige hundrede millioner kroner, som hvert år fjernes fra de grønlandske farvande på ikke-grønlandske trawlere.

Dette er en af grundene til den meget massive grønlandske modstand mod EF. I et forsøg på at overvinde denne modstand har EF i de sidste år gennemført en ret stort anlagt charmeoffensiv i Grønland og strøet penge ud til en lang række investeringer.

[Steen Folke]

Jeg tror ikke, det vil lykkes EF at købe grønslænderne til at blive i EF, men jeg finder det særdeles upassende, at et af de større tilbud om økonomisk støtte i buketten, 50 mill. kr. over 10 år til fåreavl i Sydgrønland, blev annonceret umiddelbart før det netop afholdte valg til landstinget – efter en valgkamp, hvor EF-medlemskabet var det vigtigste stridspunkt – og to måneder før valget til EF-Parlamentet.

Dette er baggrunden for mit spørgsmål. Jeg finder det under alle omstændigheder vigtigt at få opklaret, om EFs generøse tilbud har nogen sammenhæng med Grønlands eventuelle forbliven i EF.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg tror, jeg er i stand til fuldt ud at berolige hr. Steen Folke. Det vil fremgå af den lille fremstilling, jeg vil give af forhistorien, at der er tale om et forslag, som er fremsat efter et dansk initiativ, og det initiativ er resultatet af fælles grønlandske og danske overvejelser. Derfor har hr. Steen Folkes betragtninger over Kommissionens motiver til fremsættelsen af forslaget overhovedet ikke nogen baggrund.

I marts 1978 fremsatte EF-Kommissionen et forslag til en markedsordning for fårekød for at sikre den frie varebevægelighed inden for Fællesskabet og for fuldt ud at inddrage fårekød under den fælles handelspolitik. Der blev ført drøftelser med de grønlandske myndigheder om markedsordningens anvendelighed på Grønland, og det gav anledning til, at man overvejede, om der burde søges mulighed for at udvikle den grønlandske fåreavl, af den gode grund, at fåreavlens jo er den eneste landbrugsproduktion i Grønland, og den er koncentreret i den svagt udviklede sydlige del af Grønland, hvor den har en ikke ringe økonomisk og beskæftigelsesmæssig betydning. Men fåreavlens nuværende omfang svarer ikke til de naturlige muligheder. Den har f. eks. i de seneste år været utilstrækkelig til at dække Grønlands eget behov. Det viste sig under de drøftelser, der blev ført mellem de danske og de grønlandske myndigheder og de grønlandske fåreavlerforeninger, at der i Grønland er en betydelig interesse for at søge fåreavlens udviklet. Jeg kan oplyse her, at der i Grønland findes ca. 80 selvstændige fåreholdere, hvoraf $\frac{2}{3}$ har

fåreavlens som hovederhverv, og der er i alt 400 mennesker, som er økonomisk afhængige af dette erhverv. Jeg kan også oplyse, at den nuværende bestand anslås til ca. 15.000 voksne får, men at der på grund af de forhold, jeg tidligere har nævnt, er mulighed for at øge bestanden og dermed slagtingerne til mere end det dobbelte.

Efter at spørgsmålet i september sidste år havde været drøftet i det grønlandske landsråd, begyndte udarbejdelsen af et udviklingsprojekt, og det viste sig under denne udarbejdelse, at en udvikling af den grønlandske fåreavl kræver meget betydelige investeringer, som kun kan tilvejebringes gennem offentlig støtte af en eller anden karakter. Det drejer sig om investeringer i veje, i stianlæg, i havnefaciliteter, i boliger og så selvfølgelig i stalde og forbedret foderproduktion. Derfor indgik det ganske naturligt i overvejelserne i efteråret, om man kunne opnå EF-støtte til dette projekt.

Fra Kommissionens side gav man udtryk for en positiv holdning til denne tanke, idet det grønlandske projekt principielt helt svarer til tilsvarende projekter, som Kommissionen overvejer for andre svagtudviklede dele af Fællesskabet.

Da vi nåede frem til begyndelsen af i år, forelå der et projekt udarbejdet af det grønlandske landsråd og af ministeriet for Grønland, et projekt, som omfatter investeringer på i alt 100 mill. kr. over 10 år, hvortil der søges EF-støtte. Dette projekt blev i februar i år forelagt for Kommissionen, og på det grundlag udarbejdede Kommissionen et forslag til EFs Ministerråd. Det forslag blev fremsat i slutningen af marts som led i en samlet pakke vedrørende EFs strukturpolitik på landbrugsområdet.

Jeg skal bare afslutningsvis sige, at det forslag udgør en beskeden del, 10 sider, af en samlet forslagspakke på i alt 125 sider vedrørende en lang række andre foranstaltninger, der berører Storbritannien, Frankrig, Irland, Belgien, Italien og altså også Grønland.

Det er regeringens opfattelse, at man ikke skal forpasse tidspunktet til at opnå denne støtte til grønlandsk fåreavl, men at man tværtimod selvfølgelig skal udnytte fremsættelsen af forslagspakken til også at få løst dette problem.

Til sidst blot, at det er et hypotetisk spørgsmål, hvilke ordninger der kan opnås

[Udenrigsministeren]

for Grønland i tilfælde af, at Grønland ikke er omfattet af dansk medlemskab, og det har EFs institutioner af disse indlysende grunde ikke beskæftiget sig med.

Steen Folke (VS):

Jeg er ikke sikker på, at udenrigsministeren helt har forstået mit spørgsmål. Jeg kender udmærket til fåreavlens situation i Grønland. Jeg har selv besøgt de distrikter og fåreavlere dér, og jeg ved udmærket, hvordan situationen er. Jeg mener, det kan være velbegrundet at udbygge og på forskellige måder forbedre fåreavlens forhold i det sydlige Grønland. Det er ikke det, mit spørgsmål drejer sig om. Det, spørgsmålet drejede sig om, var to ting.

Jeg er godt klar over, at det program, som EF nu ønsker at støtte, har været behandlet af både danske og grønlandske myndigheder forinden. Det er jeg udmærket klar over, jeg har set det udkast til forordning, som hele programmet er baseret på, og jeg er klar over forhistorien. Men mit spørgsmål gik på, hvorvidt iværksættelsen af dette program havde noget at gøre med, om Grønland fortsat forbliver i EF, eller det ikke har det. Det var det ene spørgsmål. Det kunne jeg altså ikke få noget svar på. Det afviste ministeren som noget rent hypotetisk. Jeg mener selvfølgelig, det er noget særdeles aktuelt. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at siumut, som har fået flertal ved landstingsvalget, rent faktisk er interesseret i en grønlandsk frigørelse fra EF. Derfor er det selvfølgelig relevant at finde ud af, om programmer af denne art er nogle, der stilles i udsigt under forudsætning af forbliven i EF, eller det er nogle, som under alle omstændigheder kan løbe. Jeg mener, det er et meget relevant spørgsmål, og beklager, at ministeren ikke ønsker at svare på det.

Det andet spørgsmål, jeg stillede, var spørgsmålet om tiden for offentliggørelse af denne meddelelse om, at der nu var givet tilslutning til programmet. Jeg kender som sagt hele forhistorien, men synes, det er overordentlig upassende, at Grønlandsministeriet – og jeg forstår, at det er Grønlandsministeriet, der har været kilden til det – ganske kort forinden selve valghandlingen, få dage før, så vidt jeg ved, giver meddelelse om, at nu er der altså grønt lys for dette projekt til et om-

fang af 50 mill. kr., vel vidende, at spørgsmålet om Grønlands forhold til EF var det vigtigste spørgsmål i valgkampen, som skilte de to store partier, siumut og atassut.

Jeg vil gerne derfor gentage spørgsmålet til ministeren, som han ikke besvarede i første omgang: finder ministeren ikke også, at det var et upassende tidspunkt fra ministeriets side at komme med denne oplysning?

Jørgen Junior (FP):

Det siges jo, at grønlænderne selv kan bestemme, hvorvidt de vil forblive i EF eller ej. Så må det også være vigtigt for dem at kende betingelserne for at blive eller træde ud af EF. Derfor vil jeg godt bede udenrigsministeren svare på følgende spørgsmål: såfremt grønlænderne beslutter sig til at træde ud af EF, hvad bliver så forholdet med de penge, som hr. Steen Folke siger man strør ud? Der har været tale om lån på flere hundrede millioner kroner fra EFs side til Grønland. Er det Grønland, der så bliver ansvarlig for det, eller er det Danmark? Det er i hvert tilfælde ikke noget, der kan afvises med, at det er en hypotetisk situation, for det må jo være et forhold, der er afklaret, inden man beslutter sig fra Grønlands side.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg er ked af, at hr. Steen Folke ikke helt har forstået mit svar, for jeg redegjorde ganske klart for, hvorledes det forholdt sig med hensyn til de to spørgsmål, hr. Steen Folke nu gentager. Projektet er fremkommet, fordi Grønlands landsråd sammen med de danske myndigheder har udarbejdet et sådant projekt og har ønsket, at EF skulle yde støtte til det. Tidspunktet for offentliggørelse skyldes jo simpelt hen, at det er en del af en langt større samlet pakke, som vedrører en lang række andre medlemslande i EF også. Derfor blev forslagene i marts på fuldkommen regulær vis vedrørende alle disse ordninger og for alle disse lande forelagt for Ministerrådet.

Til hr. Jørgen Junior skal jeg bare sige, at jeg ønsker ikke at beskæftige mig med en hypotetisk situation. Vi må arbejde ud fra den forudsætning, at Grønland som medlem af EF altså ønsker at få andel i de muligheder, der ligger i EFs ordninger, for så vidt angår fåreavl.

Hermed sluttede spørgsmålet.

11) Til udenrigsministeren af:

Jørgen Junior (FP):

»På hvilken måde vil regeringen protestere over for de begrænsninger, DDR har indført for vestlige journalisters arbejde, og den foragt for Helsinki-aftalen, disse er udtryk for?«
(Spm. nr. 838).

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg vil godt svare, at de ændrede arbejdsregler for udenlandske journalister, der nu er indført, indebærer et klart tilbageskridt i forhold til Helsingfors-slutakten, som lovede lettelser i journalisters rejsemuligheder inden for opholdslandet og en udvidelse af adgangen til kontakt med personer, institutioner og myndigheder.

Jeg kan godt tilføje, at vi fra dansk side selvfølgelig må føle så meget desto større grund til skuffelse over det passerede, som vi bl. a. gennem oprettelse af et internationalt pressecenter i København har søgt at give vor vilje til at gennemføre Helsingfors-slutaktens bemærkninger om dette forhold et konkret udtryk.

Det er altså beklageligt, og den danske regering vil selvfølgelig pege på dette forhold, når lejlighed gives. Det bliver bl. a., når deltagerstaterne i konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa på ny mødes i Madrid 1980, det kan også blive ved andre lejligheder i forbindelse med forberedelsen af denne konference, for dér skal vi foretage en vurdering af, i hvilken udstrækning slutaktens ord er blevet efterlevet.

Jørgen Junior (FP):

Jeg er naturligvis helt enig med udenrigsministeren i, at de nye arbejdsregler, som udenrigsministeren benævner dem, er et klart tilbageskridt i forhold til de hidtidige regler. Jeg forstår også udmærket, at den danske regering er skuffet over DDRs skridt, for det er klart i modstrid ikke kun med ånden, men også med ordene i Helsingfors-aftalerne.

Jeg må sige, at i forbindelse med den rigtige og rimelige konstatering, som udenrigsministeren foretager, så synes jeg ærlig talt, det er meget skuffende at høre, at man blot vil pege på dette forhold, når lejlighed gives. Det kan godt blive i 1980, hvor alle ved at

der bliver denne konference i Madrid, men før bliver det nok ikke. Det er stort set det, der ligger i udenrigsministerens svar. Jeg synes ærlig talt, at det er meget, meget tyndbet.

Vi hører jo ofte, at EF-udenrigsministre og den danske udenrigsminister udtaler sig om forhold langt borte fra Danmarks grænser. Vi har jo en vis tilbøjelighed til at sige, hvor foragede vi er over, hvad der sker i lande, som ikke ligger i vor verdensdel. Nu må man altså høre, at sker der noget lige syd for vore grænser, ja, så vil man bare, hvis lejlighed gives, nævne det – det lød, som om det var en passant.

Jeg vil da godt – da det nu skal være i spørgeform – udtrykke min harme over for udenrigsministeren desangående og spørge, om udenrigsministeren dog ikke vil overveje at vise sig som en lille smule af et mandfolk på den danske regerings vegne og i det mindste sende et brev til DDR om, at dette er noget svineri, og det burde man ikke finde sig i. Jeg synes egentlig godt, det kunne få reelle konsekvenser – lad så det være, det måske var ufornuftigt. Men at man i det mindste klart og tydeligt her og nu med det samme fik taget afstand fra det tilbageskridt på et område, som man i hvert fald officielt har tillagt en vis betydning, det synes jeg var et minimum; det synes jeg udenrigsministeren burde give tilsagn om på regeringens vegne.

Formanden:

Inden jeg giver ordet til udenrigsministeren, skal jeg for en ordens skyld sige, at den, der selv stiller spørgsmålet, ikke behøver at formulere et spørgsmål i sine indlæg, men blot kan fremsætte sine synspunkter.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Hr. Jørgen Junior lød nu ikke voldsomt harmfuld, men jeg vil godt sige, at jeg har da ikke afskåret mig fra at udtale mig om denne sag på et tidligere tidspunkt. Jeg sagde: når lejlighed gives. Det kan også være under forberedelserne til konferencen i Madrid. Jeg har også udtalt mig i dag. Dette er jo en lejlighed, hr. Jørgen Junior. Jeg står her på regeringens vegne og giver udtryk for i det danske folketing, hvordan vi ser på den sag.

[Udenrigsministeren]

Er det ikke en tilkendegivelse? Sådan har jeg opfattet det.

Jørgen Junior (FP):

Det er en tilkendegivelse så svag og ydmyg, som en tilkendegivelse kan være. Det, man burde have gjort, var naturligvis i det mindste at sende et brev til DDRs regering, således at man ikke i DDR skal være henvist til at følge folketingets forhandlinger spalte et eller andet for at finde ud af, at den danske regering i al sin ydmyghed ikke er fuldstændig tilfreds med, at DDR tillader sig denne grove krænkelse af Helsingforsaftalerne.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg skal bare svare hr. Jørgen Junior, at jeg forbeholder mig selvfølgelig ret til, på hvilket tidspunkt jeg skønner det er mest hensigtsmæssigt at give udtryk for vores syn på denne sag. Der kan også være lejligheder, hvor man kan sige det direkte til repræsentanter for den pågældende stat. Hr. Jørgen Junior kan være ganske rolig, vi er opmærksomme på denne sag, og vi skal nok give udtryk for det samme, som jeg har sagt her, at det er dybt beklageligt, og at det er et tilbageskridt i forhold til Helsingforsaftalen.

Om man så skal begynde at skrive breve, eller om det er bedre at sige det direkte, det kan man overveje; jeg foretrækker personligt at sige det direkte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

12) Til *justitsministeren* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at fysiske blokader af HTs garager brydes, og at det sikres, at buskørsel kan foretages af tjenestemænd og tjenestevillige funktionærer i øvrigt?«

(Spm. nr. 828).

Skriftlig begrundelse.

Det er utåleligt for borgere, der færdes til og fra arbejde, og ligeledes for andre – ikke mindst ældre og svagelige – at transport med HT-busser hindres af et lille mindretal af ansatte i HT, der går i lønaktion og ulovligt blokerer udkørslen.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Hagen Hagensen spørger mig, om jeg vil drage omsorg for, at fysiske blokader af HTs garager bringes til ophør, således at der kan sikres busdrift. Jeg kan indledningsvis oplyse, at der under buskonflikten var jævnlig kontakt mellem HTs ledelse og ledelsen i Københavns politi. Politiet blev af den offentlige virksomhed HT anmodet om at skride ind over for strafbare overtrædelser, som skete i tilslutning til konflikten. Jeg kan oplyse, at politiet skred ind over for den fysiske blokade af garagerne, således at denne hindring for busdriften blev fjernet.

Det er min opfattelse, at politiet ved disse lejligheder forholdt sig i nøje overensstemmelse med de fastsatte forskrifter, og jeg finder bestemt ikke grundlag for at kritisere politiets dispositioner under konflikten.

Jeg vil til sidst gerne sige, at politiet naturligvis ikke kan sikre, at busdriften bliver udført af bestemte grupper af ansatte. Politiet kan derimod sørge for, hvis der bliver lagt strafbare hindringer i vejen for arbejdet, at disse hindringer bliver fjernet ved politiets foranstaltning.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for, hvad ministeren fortalte om, hvad der var sket i forbindelse med de ulovlige blokader af HT-garager m. v. Jeg synes bare ikke, ministerens svar tilfredsstiller. Forholdet er dog det, at vi ved, fysiske blokader er ulovlige. Retstilstanden er ganske klar. Det er fastslået og bekræftet af folketinget i juni 1976, hvor en af den nuværende justitsminister som venstres ordfører stillet dagsorden blev vedtaget af et meget betydeligt flertal af dette ting. Den gik ud på, at der skulle tilvejebringes sikkerhed for retten til fri færdsel for borgere med lovligt ærinde ved blokader.

Det har ikke – så vidt jeg har kunnet finde ud af det ved at følge udviklingen i presse og i TV og radio – været tilfældet i dagene omkring påske. Der har til stadighed, senest omkring distrikt 3, været fysiske blokader, der hindrede, at man kom ud. I hvert fald kom man ikke ud. Der må være en klar tilkendegivelse om, at det politi, vi har, efterlever det regelsæt, der er gældende, dvs. sørger for, at der ikke er fysiske blokader. Vi ved fra de strejkende eller dem, der aktionerede, at de

[Hagen Hagensen]

ikke ville krumme et hår på hovedet af dem, der kørte, de ville ikke banke deres kolleger, sagde de, fordi kollegerne gjorde det, men kendsgerningen var, at busserne ikke kom ud. Det er ikke nok, at man bare fjerner nogle blokadevagter og så lader dem komme til et øjeblik efter. Der må være en klar ordning, der sørger for, at busser uhindret kan køre ud og ind på de steder, hvor de skal køre.

Der er ikke spor tvivl om, at der ved det, der er passeret her, er gået særdeles meget i stykker for mange. Borgere har ikke kunnet komme frem og tilbage til deres arbejde, ældre og svagelige har været særdeles generet af forholdene. Den handel, der har skullet finde sted her i den indre by og rundt omkring, er ikke blevet nær det, den kunne være blevet. Folk har ikke kunnet få varer med hjem, fordi de simpelt hen ikke kunne komme frem og tilbage. Det gælder vel ikke alle – jeg håber, ministeren har tilbragt en lige så behagelig påske, som jeg har gjort, idet vi selv sørger for transporten og således ikke er afhængige af busdrift – men den kollektive trafik er dog væsentlig for dem, der skal leve livet på en ganske normal måde. Hvis den kollektive trafik skal styrkes – og det må jeg erkende der kan være grund til – skal den jo også være i gang, og dertil har vi simpelt hen i dette ting udtalt, at fysiske blokader tåler vi ikke.

Derfor må ministeren sørge for, at det ordenskorps, der er til rådighed derfor, med al fornøden magt – jeg ønsker ikke, der skal være voldelige tilfælde – med al fornøden magt og tilkendegivelse sørger for, at fysiske blokader brydes, og at de ikke genskabes. Det kan jo ikke være sådan, at busserne i enkelte distrikter ikke kører ud, fordi man dér ikke vil, i mange, mange dage.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om ministeren vil give tilkende, at aktioner som dem, der har fundet sted over for HT, ikke fremover vil blive tålt, og at der vil blive givet fornøden instruks til politiet om at være til stede i rette tid. Jeg tror, at hvis man havde grebet ind til at begynde med, så var det slet ikke udartet på den måde. Kendsgerningen er jo, at det er en ganske lille gruppe af aktionerende, der hindrer tjenestemænd og tjenestevillige ansatte ved HT i at udføre den gerning, som vi alle gerne ser de kommer til at udføre. Jeg finder ikke, at vi har levet op

til det, vi vedtog her i tinget om, at fysiske blokader ikke skal tåles.

Brusvang (CD):

Jeg har et tillægsspørgsmål til justitsministeren i anledning af det svar, der blev givet til hr. Hagen Hagensen. Det blev sagt, sådan forstod jeg ministeren, at politiet måtte afvente en anmodning fra HT, inden man kunne gribe ind. Det kan jeg i og for sig godt forstå, når det drejer sig om blokade af garager, men nu er det engang sådan, at straffeloven og dens forskellige bestemmelser har et sådant indhold, at politiet har pligt til selv at gribe ind, hvis der sker en overtrædelse af bestemmelserne. Her tænker jeg specielt på straffelovens § 184 og § 193, den første paragraf handler om sikkerheden i trafikken og den anden paragraf om den uforstyrrede gennemførelse af trafikken. Jeg spørger mig selv – eller rettere sagt jeg spørger ministeren – der må da være forskel på det tilfælde, hvor der er tale om blokade af en garage, og så de tilfælde, som vi alle har overværet, hvor der er tale om, at busser i rute bliver standset, hvor buspassagererne henvender sig til politiet og beder om politiets bistand til at få fjernet dem, der stiller sig i vejen for busserne på Rådhuspladsen og andre steder. Jeg vil spørge ministeren: hvorfor greb politiet ikke ind i de tilfælde? Så vidt jeg husker, var de eneste, der blev ført bort med magt, ikke dem, der standsede busserne, men dem, der sad inde i busserne og havde betalt for at blive transporteret.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Hagen Hagensen begyndte med at citere forhistorien vedrørende blokadecirkulæret, som jeg også husker ganske fortrinligt. Hr. Hagen Hagensen stillede det derefter sådan op, at det, der skete i begyndelsen af busstrejken, var, at blokaderne hindrede busserne i at køre ud. Jeg skal ikke gå langt ind i denne debat – man skal vel også være varsom med at tro alle de referater, der kommer i pressen – men som jeg har understreget i mit svar, har vi her en offentlig virksomhed, Hovedstadsområdet Trafikskab, og politiet er i jævnlig kontakt med Hovedstadsrådets Trafikskab, og i det øjeblik man derfra anmoder politiet om at skride ind over for strafbare overtrædelser, som fandt sted i

[Justitsministeren]

tilslutning til konflikten, reagerede politiet på denne anmodning.

Jeg mener, at den instruks, politiet har om at tage affære ved strafbare overtrædelser i forbindelse med arbejdsretlige konflikter som i det tilfælde, jeg har beskrevet her, egentlig er tilstrækkelig.

Jeg forstod også på det indlæg, der kom fra hr. Brusvang, at han egentlig godt forstod, at denne ordning, når der var tale om en situation som den foreliggende foran garagerne, var rimelig og fornuftig, men så rejste hr. Brusvang et tillægsspørgsmål om straflovsovertrædelser i øvrigt. Nu er vi jo langt inde i det næste spørgsmål, som hr. Brusvang selv har stillet, men det er rigtigt, at politiet har været instrueret om, at de skulle søge at få busserne ud, og hvis der skete forstyrrelser af busserne eller chaufførerne på ruterne, så skulle politiet gribe ind. Jeg tager stadig et forbehold, men det fremgår af avisreferater, og jeg er også på anden måde bekendt med det, at politiet har foretaget anholdelse af folk, som generede kørslen.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg synes ikke, vi kommer tæt nok ind til benet. Kendsgerningen er, at vi skal have en ministertilkendegivelse om, at fysiske blokader ikke vil blive tålt, og at man vil sørge for, at de bliver brudt. Det er ikke nok, at der er en forbindelse mellem HT-ledelsen og ledelsen af politiet i København, at man snakker sammen om tingene, og hvis HTs ledelse mener, at nu skal der gøres noget, ja, så reagerer ordensmagten. Ordensmagten vidste på forhånd – det var tilkendegivet og stod at læse i pressen og var sagt i radioen – at garagerne ville været spærret fra en bestemt morgen. Allerede derved har ordensmagten pligt til at sørge for, at fysiske blokader bliver ryddet af vejen og ikke blot ryddet af vejen, men politiet skal sikre, at busserne kan køre frit ud til stadighed og køre på deres rute. Det er opgaven, og hvis ikke man sørger for det, så har vi vedtaget noget herinde, som vi ikke lever op til, og det kan en ansvarlig minister ikke holde til.

Ministeren må sørge for, at det, hun oven i købet selv var med til at sige, at fysiske blokader tåler vi ikke, bliver en kendsgerning. Statsministeren har i øvrigt, kort tid forinden vi havde hele blokadedebatten, i et svar til

hr. Poul Schlüter tilkendegivet klart, at der må ikke begås ulovlige ting, og fysiske blokader er ulovlige. Vi har et klart retsgrundlag. Jeg skal ikke være den, der skal klandre ordensmagten, den kan have det meget svært, og det er ikke nogen behagelig opgave at skulle i gang med, men det er nu engang dens opgave at sørge for ro og orden. Man kan ikke tåle, at det faktisk kommer til at gå ud over andre. Det er for smed at rette bager, når man smider de folk ud, der har betalt deres rejsehjemmel, når de bliver taget ud med vold, mens der ikke sker noget med dem, der står på pladsen og blokerer. Det er den omvendte verden.

Jeg vil gerne meget indstændigt sige til ministeren, at det, folketinget vedtog for 3 år siden, det vedstår vi, og jeg håber, ministeren gør det samme. Jeg spørger til slut, om ministeren vil sørge for, at gentagelser ikke finder sted til skade for retsbevidstheden og til skade for befolkningen. Det har vi rimeligt krav på at få en klar tilkendegivelse om.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg må svare hr. Hagen Hagensen, der anmoder om en klar udtalelse om, at fysiske blokader ikke vil blive tolereret, at jeg er enig i dette princip, men jeg sagde også før, at politiet kom til stede.

Vi har en offentlig myndighed, som har ansvaret for driften – det er ikke politiet, der har ansvaret for, at disse busser kører ud; politiet har alene ansvaret for i givet fald at fjerne de hindringer, der måtte være for, at busserne kan køre ud – og når man har en sådan offentlig myndighed, så er det vel ikke urigtigt, at politiet i en konkret situation afventer en tilkendegivelse om, at politiets indsats er påkrævet. Jeg skal måske snarere sige det omvendt, at det er svært for politiet at gribe ind her, hvis der ikke foreligger en anmodning fra den offentlige myndighed. Enhver situation må jo vurderes, som den udvikler sig. Men jeg understreger: politiet kom til stede, politiet var i kontakt med HTs ledelse, og når HTs ledelse anmoder om, at disse fysiske hindringer for, at udkørslen kan finde sted, skal fjernes, da opfylder politiet også dette krav. Det er indholdet af mit svar til hr. Hagen Hagensen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

13) Til *justitsministeren* af:

Brusvang (CD):

»Hvilke forholdsordrer var – og er – der givet politiet vedrørende buschaufførernes ulovlige blokade på Rådhuspladsen, den nylige fysiske blokade af folketinget samt de studerendes gentagne og offentligt bekendtgjorte tyverier i supermarkeder?«

(Spm. nr. 833).

Skriftlig begrundelse.

Politiet udviste i de nævnte tilfælde ifølge dagspressen en overraskende passivitet på grænsen af det acceptable efter straffelovens og retsplejelovens bestemmelser. Specielt synes det alene at være buspassagererne – og ikke blokadevakterne – der bl. a. på Rådhuspladsen med magt blev ført bort af politiet, hvilket ønskes bekræftet, respektive afkræftet.

Der henvises til de tumultagtige optøjer, der af busstrekkekomiteen blev provokeret på Rådhuspladsen, ligesom der i det hele henvises til dagspressens omtale af denne som de i øvrigt nævnte ulovligheder. Der henvises endelig til straffelovens særlige bestemmelser med henblik på beskyttelse af trafikikkerheden og trafikken generelt (straffelovens §§ 184 og 193).

Brusvang (CD):

Ministeren har ret i, at det spørgsmål, der er stillet af hr. Hagen Hagensen, og det, der er stillet af mig, hører meget nøje sammen. Derfor tror jeg også, jeg kan tillade mig at gentage det spørgsmål, jeg stillede før under hr. Hagen Hagensens spørgsmål – et spørgsmål, som jeg ikke fik besvaret: hvorfor reagerede politiet ikke, når publikum anmodede om at få fjernet folk, der stillede sig op og standsede busser på gaden? Det har vi ikke fået noget svar på.

Dernæst vil jeg gerne i tilknytning til det spørgsmål, som jeg selv har stillet, og som jo omhandler forskellige former for ulovlige blokader, citere grundlovens § 34. Jeg har jo stillet spørgsmål dels om blokaden af folketinget, dels om blokaden på Rådhuspladsen og den særlige form for blokade, der består i, at 100 mennesker går ind i et supermarked og begynder at spise af varerne, hvilket jo

også er en form for blokade. I grundlovens § 34 hedder det:

»Folketinget er ukrænkeligt. Enhver, der antaster dets sikkerhed eller frihed, enhver, der udsteder eller adlyder nogen dertil sigtende befaling, gør sig skyldig i højforræderi.«

Så enkel og så klar er bestemmelsen. Ikke desto mindre oplevede vi her for nylig, at der var en fysisk blokade af folketinget, at der stod 100 mennesker, som, når man henvendte sig til dem for at komme forbi, afviste én og oplyste – nu ved jeg godt, ministeren selvfølgelig vil svare, at man ikke skal tro på alt, hvad der bliver sagt, og heller ikke på alt, hvad der bliver skrevet – men rent faktisk oplyste disse mennesker, at de havde politiets tilladelse til at blive stående til kl. 11. Når man forsøgte at få fat på en politibetjent – og det var i og for sig ikke så svært at få øje på dem, for de holdt lige nedenfor i biler – og de så så, det var et folketingsmedlem, der nærmede sig, fik de vældig travlt med at komme af sted.

Jeg vil gerne vide, om den fysiske blokade, som rent faktisk igennem en time hindrede dette folketing i at fungere, af justitsministeren opfattes som værende omfattet af grundlovens § 34. Det er jo et ganske enkelt spørgsmål, der kan besvares med et ja eller nej. Hvis spørgsmålet besvares med et ja, må jeg spørge, hvorfor der så ikke blev reageret over for denne blokade på trods af, at der var adskillige folketingsmedlemmer, der ringede til politiet og bad om at få blokadevakterne fjernet.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Brusvang spørger mig bl. a. om – og det er et af de skriftligt formulerede spørgsmål – hvilke forholdsregler der blev givet politiet i forbindelse med buskonflikten i København. Jeg vil gerne begynde med det.

Vi har ikke fra justitsministeriets side udsendt særlige forholdsordrer til politiet, men justitsministeriet er derimod løbende blevet orienteret om situationen. Københavns politis ledelse blev allerede før påske fra HTs ledelse orienteret om de fysiske blokader ved garagerne. Da sådanne episoder kunne forventes flere steder i København, blev den politimæssige indsats koordineret gennem en enkelt afdeling. Jeg tager dette frem for at

[Justitsministeren]

understrege, at politiet altså er parat til i givet fald at aktionere.

Politiets ledelse gav i overensstemmelse med tidligere praksis instruks om, at politiet skulle søge at få busserne ud, først og fremmest ved at forklare de blokerende situationen, og at politiet skulle gribe ind over for mulige forstyrrelser af busser og chauffører på ruterne. Politiet har handlet i overensstemmelse med de givne instrukser.

Så spørges der om episoden på Rådhuspladsen den 14. april i år, og derom kan jeg oplyse, at HT gav ordre til fjernelse af en holdende bus. Passagererne blev af HT bedt om at forlade bussen, idet den chauffør, der skulle føre bussen, ikke kunne køre med passagerer, fordi han ikke havde kørekort til det. Da nogle passagerer ikke efterkom anmodningen fra HT, blev politiet af HT anmodet om at fjerne de tilbageværende passagerer, og det skete, og samtidig sørgede politiet for, at trafikken på pladsen kom til at glide.

Jeg mener ikke, det er rigtigt at sige, at politiet har udvist nogen form for passivitet. Det har været en vanskelig opgave at løse, men jeg mener, at politiet må siges at have løst den på en tilfredsstillende måde. Jeg gentager, hvad jeg sagde før i besvarelsen af hr. Hagen Hagensens spørgsmål: når den offentlige myndighed HT anmodede om det, greb politiet ind. Jeg mener om den måde, opgaven blev løst på, og den måde, politiet optrådte på også i de øvrige situationer, at politiet har handlet rigtigt.

Må jeg om de studerendes såkaldte spibilligt-aktioner henvise til den besvarelse, jeg gav her i folketinget den 21. marts i år på hr. Hagen Hagensens spørgsmål. Jeg kan føje til, at ministeriet har orienteret politikredsene om disse forhandlinger.

I anledning af hr. Brusvangs mundtlige begrundelse for sit spørgsmål her må jeg have lov at sige, at jeg ikke har noget kendskab til, at politiet skulle have givet tilladelse til, at demonstrationen kunne blive stående til kl. 11. Det er for mig en absolut ny oplysning, som jeg ikke kan kommentere. Jeg har forstået, at man fra folketingets side anmodede om politiets indsats, og at politiet fulgte denne anmodning.

Hagen Hagensen (KF):

Da dette spørgsmål hænger sammen med det, jeg har stillet og fået svar på af ministeren, og ministerens svar også i nogen grad går ind på berøringsflader, som jeg havde med, vil jeg gerne have lov til at stille ministeren spørgsmål om enkelte forhold i forbindelse med, hvad der passerede på Rådhuspladsen.

Ministeren siger, at HT gav ordre til fjernelse af en bus. Det behøver de slet ikke gøre; når den er i vejen for trafikken, skal ordensmagten sørge for at få den væk.

HT ønskede passagererne fjernet eller forlangte dem fjernet. Ja, det blev de altså også, ikke ved passivitet, for at citere ministeren, men ved ret kraftig indsats fra ordensmagtens side. Det var det, jeg kaldte for »for smed at rette bager«.

Men hvad er det egentlig for noget med HT, som ministeren kalder for en offentlig myndighed – det ved jeg nu ikke hvornår den er blevet; det er et trafikelskab dannet af kommuner og under hovedstadsrådet, så det er vel nærmest at ligne med et koncessioneret selskab, hvis det skal være noget – men fordi ledelsen af dette selskab taber hovedet og vil have folk, der har betalt for at sidde i en bus, fjernet, behøver ordensmagten da ikke at tabe hovedet.

Jeg hører til blandt dem, der forsvarer ordensmagten dag ud og dag ind for den vanskelige opgave, den har, men det må også forlanges, at der ved noget som dette er virkelig en leder til stede, og han må have en ret høj charge, for han skal virkelig tænke i den forbindelse. Jeg siger ikke, den, der har en lavere charge, ikke kan det, men han har måske så meget at skulle varetage i øvrigt for at holde sine folk på de rette poster osv. Der må være én, der virkelig kan sige: det her tager jeg ansvar for, det må gøres på den og den måde, og han må have tilstrækkelig høj charge. Om muligt skal man spørge ministeren – jeg går ud fra, at hun vil være til at få fat i hele tiden – for det her var jo alvor.

Jeg står her med Politiken for søndag den 15. april foran mig. Der er et billede af uniformerede blokadevagter, eller hvad jeg skal kalde dem, på Rådhuspladsen foran en holdende bus. Det billede kan simpelt hen ikke nå at være taget, hvis ordensmagten opfylder sin opgave at bryde den fysiske blokade, der skulle være brudt omgående og på stedet. Vi

[Hagen Hagensen]

har lige hørt, de skulle følge trafikken, så må man også regne med, de navnlig fulgte den på Rådhuspladsen; man vidste, der også ville ske noget dér.

Brusvang (CD):

Jeg har et par tillægsspørgsmål til ministeren. Jeg må for det første erindre om, at jeg ikke fik noget svar fra ministeren på mit tidligere mundtlige spørgsmål om, hvorvidt ministeren finder, at den fysiske blokade, som rent faktisk har fundet sted af folketinget – den er fotograferet, den er omtalt i dagspressen – er en situation, der er omfattet af grundlovens § 34; ja eller nej. Jeg fik ikke svaret.

Der er ikke i øvrigt i mine bemærkninger den ringeste form for kritik imod politiet. Vi forsøger i CDs folketingsgruppe meget nøje at holde tingene rigtigt fra hinanden. Vi henvender os til ministeren, og jeg må indrømme, at der i mine bemærkninger er en kritik af justitsministeriet og specielt af justitsministeren, ikke af politiet. Det er klart, at det altid må være lidt af et skøn, i hvilket omfang man fra politiets side skal gribe ind på eget initiativ, men det, jeg føler, er, at politiet har manglet støtte fra ministeren i denne sag. Ministeren burde have givet politiet mere rygdækning. Ministeren burde i klare udtalelser – instrukser, eller hvordan det nu ellers kan ske – have tilkendegivet, at indholdet af blokadecirkulæret ønskes respekteret. Havde ministeren gjort det, er jeg overbevist om, at politiet ikke ville have været så tøvende i mange situationer, at politiet ikke ville have afvist anmeldelser fra buspassagerer og ikke ville have afvist anmeldelser fra folketingsmedlemmer vedrørende den fysiske blokade, men politiet har været tøvende, fordi de har følt, at de ikke fuldt ud har haft rygdækning fra justitsministeren.

Derfor vil jeg stille følgende tillægsspørgsmål: føler ministeren ikke selv, at der i denne sag efterhånden er behov for, at der gives politiet lidt mere rygdækning, at der gives nogle klare instruktioner med hensyn til, hvilket skøn politiet skal udøve på det omhandlede område?

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Hr. Hagen Hagensen sætter spørgsmålstegen ved, om Hovedstadsområdets Trafiksel-

skab er en offentlig myndighed. Jeg mener, det er fuldt underbygget, når jeg betegner det som en offentlig myndighed.

Hr. Brusvang retter en stærk kritik mod mig gående ud på, at politiet skulle have manglet støtte. Det mener jeg absolut må bero på en misforståelse. Politiet har i denne som i tidligere tilfælde, hvor der har været anledning til at anvende cirkulæret fra juni 1976, været instrueret om, været klar over – og det sagde jeg også i mit første indlæg – hvilke forholdsregler der skulle træffes. Hvis man gennemlæser de debatter, der har været om dette her i folketinget, efter at cirkulæret blev udsendt i juni 1976, får man efter min mening indtryk af, at politiet har været fuldstændig velorienteret og har været bekendt med, at reglerne og synspunkterne i dette cirkulære naturligvis skulle følges.

Jeg deler ikke hr. Brusvangs opfattelse af sagens forløb. Jeg vurderer det på en anden måde, idet jeg, som jeg sagde, har den opfattelse, at politiet har ment, det havde stor betydning at lytte til, hvordan den offentlige myndighed, som har til opgave at sørge for, at bustrafikken kommer i gang igen, vurderer situationen, og når den offentlige myndighed Hovedstadsområdets Trafiksel- og Trafikskadeforsøg har anmodet om det, har politiet været parat og har grebet ind.

Jeg kan ikke give hr. Brusvang noget endeligt svar vedrørende § 34. Jeg vil forbeholde mig at vurdere det nærmere. Vi skal jo have en debat om disse ting i forbindelse med den forespørgsel; dér kan vi komme ind på det. Men jeg må altså stærkt pointere, at det ikke er rigtigt, at politiet har manglet støtte. Politiet har i denne som i andre situationer vidst, hvilke retningslinjer der har været gældende, og det er ud fra de retningslinjer, politiet har handlet.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Bjørn Poulsen: spm. nr. 668, 782 og 812.

[Formanden]

Bernhard Baunsgaard: spm. nr. 755, 760, 762 og 763.

Inge Krogh: spm. nr. 757 og 789.

Ole Olsen: spm. nr. 758 og 759.

Arentoft: spm. nr. 761.

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. 764, 767 og 810.

Askjær Jørgensen: spm. nr. 765, 819 og 820.

Tove Lindbo Larsen: spm. nr. 766.

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. 772.

Voigt: spm. nr. 773 og 795.

Ernst Schmidt: spm. nr. 776 og 790.

Palle Simonsen: spm. nr. 778.

Dohrmann: spm. nr. 779 og 787.

Glensgård: spm. nr. 783, 784, 786, 802 og 803-807.

Glistrup: spm. nr. 785.

Halvgaard: spm. nr. 794.

Bolvig: spm. nr. 800.

Børge Møller: spm. nr. 811.

Til *landbrugsministeren* (6/3 79) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Vil ministeren oplyse (med angivelse af navn og hjemsted), hvem den i De europæiske Fællesskabers Tidende af 24. februar 1979 omtalte licitation over salg af frosset, udbenet oksekød er tildelt, licitationsprisen for de enkelte partier, hvilke beløb interventionsorganet betalte for de enkelte partier ved opkøbet, tidspunktet for opkøbet samt lagerudgifterne?«

(Spm. nr. 668).

Besvarelse (10/4 79):

Landbrugsministeren (Kofod):

I anledning af spørgsmålet kan jeg meddele, at den offentlige intervention her i landet i oksekødsmarkedet foregår ved, at det danske interventionsorgan for EF-Kommissionens regning opkøber oksekødkroppene til en forudbestemt pris. Herefter bliver en del af kødet udbenet, nedfrosset og oplagret, indtil salget finder sted.

Vedrørende det danske oksekød, som blev udbudt til salg i De europæiske Fællesskabers Tidende af 24. februar 1979, kan det oplyses, at de hele og halve kroppe af ungty-

re af 1. kvalitet, hvorfra det omhandlede udbenede kød hidrører, blev opkøbt i april og maj 1978. Opkøbspriser – henholdsvis maksimumspris, middelpriis og minimumspris – i den pågældende periode udgjorde 17.368,40 kr., 17.263,20 kr. og 17.158,00 kr., der dog fra den 22. maj 1978 blev forhøjet til 17.650,00 kr., 17.500,00 kr. og 17.350,00 kr. pr. 1.000 kg.

Det skal oplyses, at man ved udbeningen af kød fra ungtyre af 1. kvalitet gennemsnitligt har opnået ca. 21,5 pct. udbenede forfjerdinger uden bryst og slag, 16 pct. bryst og slag, 25,3 pct. udbenede bagfjerdinger uden filet og mørbrad, 6,7 pct. filet og 1,7 pct. mørbrad, eller i alt ca. 71 pct. Som vederlag for dette arbejde har man i gennemsnit betalt 1.130,00 kr./1.000 kg råvarer.

Med hensyn til spørgsmålet om lagerudgifter bemærkes, at under forudsætning af, at varerne udlagres medio april 1979, vil de i gennemsnit have ligget på lager i ca. 49 uger, og lagerudgiften i denne periode har i gennemsnit pr. ton andraget ca. 784 kr. Det skal yderligere oplyses, at udgifterne til indlagring i gennemsnit har andraget 35 kr. pr. ton, og at udgifterne til udlagring, inkl. udgift til vejer og måler, gennemsnitligt har andraget 56 kr. pr. ton.

De samlede udgifter udgør derfor ca. 19.000 kr./ton opkøbt krop.

Vedrørende den ovennævnte licitation for det danske oksekød kan det oplyses, at EF-Kommissionen i et møde i forvaltningskomiteen for oksekød den 12. marts 1979 vedtog følgende mindstepriser (priserne inkluderer ca. 4,5 pct. tara) for så vidt angår de ved nævnte licitationsbekendtgørelse udbudte udbeningskategorier af ungtyre af 1. kvalitet:

1. Udbenede forfjerdinger uden bryst og slag: 1.821 RE/ton, svarende til 15.599,71 kr./1.000 kg.
2. Bryst og slag: 1.368 RE/ton, svarende til 11.719,05 kr./1.000 kg.
3. Filet: 3.712 RE/ton, svarende til 31.799,07 kr./1.000 kg.
4. Udbenede bagfjerdinger uden filet og mørbrad: 2.419 RE/ton, svarende til 20.722,51 kr./1.000 kg.

Ved vejning af salgspriserne med mængden af de enkelte former for det udbenede oksekød med tillæg af tara er der opnået en gennemsnitlig salgspris ved ovennævnte lici-

[Landbrugsministeren]

tation på 13.196 kr./ton opkøbt ungtrekrop. Hertil skal lægges værdien af mørbrad, som i marts solgtes til 53.969,33 kr./ton, svarende til 971,40 kr./ton opkøbt krop (inkl. tara). Den vejede salgspris udgjorde således 14.167,60 kr./ton opkøbt krop.

På ovennævnte licitation blev der i alt afgivet 67 bud fra danske og udenlandske kødhandlere. Heraf blev i alt 7 bud – alle afgivet af danske firmaer – accepteret.

Da virksomhederne endnu ikke har fået alt kødet udleveret og kødet stadig er genstand for videre handel, finder jeg allerede af den grund ikke at kunne give oplysning om køberfirmaernes navn og hjemsted.

Til *justitsministeren* (26/3 79) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Med hvilken begrundelse og til hvilket formål har PET filmet den fuldt lovlige demonstration, som tjenestemand- og funktionærorganisationer afholdt torsdag i København?«

(Spm. nr. 755).

Begrundelse.

Ifølge oplysninger i Ekstra Bladet for fredag den 23. marts 1979 blev der optaget film af den fuldt lovlige demonstration torsdag den 22. marts.

Demonstrationen er anmeldt og foregik uden episoder af nogen art. Det er ofte understreget, at PET ikke beskæftiger sig med lovlig politisk virksomhed, og idet jeg går ud fra, at Ekstra Bladets oplysninger er korrekte, bedes der om oplysning af begrundelse for og formål med filmoptagelsen.

Besvarelse (5/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeriet kan oplyse, at hverken ledelsen i Københavns politi eller ledelsen i Politiets Efterretningstjeneste har fået forelagt og dermed godkendt optagelse af fotos af deltagerne i demonstrationen den 22. marts 1979.

Justitsministeriet er imidlertid gjort bekendt med, at nogle polititjenestemænd i forståelse med politiets personaleorganisationer har foretaget fotografering af nogle deltagere i demonstrationen for eventuelt at bringe nogle fotos i bladet Dansk Politi. Ministeriet

er endvidere bekendt med, at nogle polititjenestemænd ved de storkøbenhavnske politiafdelinger, herunder Politiets Efterretningstjeneste, til privat brug har foretaget fotografering ved den samme lejlighed.

De optagne fotos er under henvisning til det anførte ikke optaget til brug i tjenesten, og de optagne fotos vil ikke blive benyttet i polititjenesten.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/3 79) af:

Inge Krogh (KrF):

»Finder ministeren det rimeligt, at flere og flere kiosker på stationer og ved færgenhavne drives af DSB fremfor af forpagtere?«

(Spm. nr. 757).

Begrundelse.

De nye kiosker, som oprettes, drives af DSB; flere og flere, der tidligere har været bortforpagtede, overtages og drives af DSB. Det må anses for at være en tilsidesættelse af det private erhvervsliv.

Besvarelse (2/4 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

I begrundelsen siger forespørgeren, at »de nye kiosker, der oprettes, drives af DSB«, og at »flere og flere, der tidligere har været bortforpagtede, overtages og drives af DSB«. I denne forbindelse udtrykker forespørgeren, at dette må anses for at være en tilsidesættelse af det private erhvervsliv.

Vi står her igen over for den ikke usædvanlige misforståelse, at det er DSB, der driver de kiosker og butikker, der findes på DSBs områder. Dette er ikke tilfældet, og jeg skal derfor kort forklare, hvorledes forpagtningssystemet hos DSB er opbygget.

Det er DSB, der ejer de kiosker og butikker, der findes på DSBs områder. Sådan har det været i ganske mange år. Men driften af disse kiosker og butikker har altid været bortforpagtet til private.

Indtil begyndelsen af halvfjerdserne var blad- og tobakskioskerne bortforpagtede til en sammenslutning af forhandlere ved navn Bladhandlerforbundet, og chokolade- og frugtkioskerne var bortforpagtede til en chokoladefabrikant i Jylland. Da dette system

[Ministeren for offentlige arbejder]

med delte kioskforpagtninger ikke mere var hensigtsmæssigt, annoncerede DSB efter en forpagter for samtlige kiosker. Blandt de indkomne ansøgere valgtes den fagligt bedst kvalificerede, som derefter overtog forpagtningen af samtlige kiosker.

På daværende tidspunkt var en del af kioskerne – især hvad angik chokolade- og frugtkioskerne – ledet af ansatte bestyrere og en del af kioskerne ledet af underforpagtere. Den nye forpagter overtog stort set disse bestyrere og underforpagtere i sin organisation på uændrede vilkår.

I de senere år har den private forpagter imidlertid fundet frem til, at visse af de kiosker, der tidligere har været ledet af underforpagtere, bedst ville kunne drives af fast ansatte bestyrere. Han har derfor tilbudt et antal underforpagtere ansættelse som bestyrere på fast løn plus en vis bonus af omsætningen.

DSB har ikke fundet anledning til at modsætte sig dette, så længe forpagteren yder DSBs publikum den i overenskomsten forudsatte service, og så længe han overholder arbejdsmarkedets almindelige regler. Det har da også vist sig, at omsætningen og nettoreultatene i kiosker, som er overgået fra underforpagter- til bestyrerdrift, er steget betydeligt, med deraf følgende mulighed for stigende afgiftstilsvær til DSB.

I dag findes der på DSBs områder i alt 166 kiosker. 95 af disse drives af fast ansatte bestyrere, og 71 drives af underforpagtere. Hovedforpagteren har oplyst, at det er hans plan at lade omkring 40 af underforpagterkioskerne overgå til bestyrerprincippet i løbet af de nærmest følgende to år.

På baggrund af de vundne erfaringer mener DSB ikke at have grundlag for at kritisere denne plan. Den private forpagter er i øvrigt nok den, der selv bedst kan vurdere, hvilken ansættelsesform for kiosklederne der er mest fordelagtig for virksomheden og dens resultatdannelse.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (26/3 79) af:

Ole Olsen (SF):

»Hvad er baggrunden for de gunstige afskrivningsregler ved køb af kommanditselskabsanparter i skibe og fast ejendom, som går ud på, at køberen af anparten ved frigi-

velse af investeringsfond kan afskrive på hele bruttoanparten, selv om han kun har investeret f. eks. 20 pct. af bruttoanparten og kun hæfter med det investerede beløb?«

(Spm. nr. 758).

Begrundelse.

For at begrænse afskrivninger og underskudsfradrag har statsskattedirektoratet udarbejdet det såkaldte fradragskontocirkulære. Tankegangen i dette er, at afskrivninger og underskudsfradrag skal begrænses til kommanditistens faktiske hæftelse. Statsskattedirektoratet mener imidlertid ikke, at fradragskontocirkulæret kan anvendes ved afskrivninger f. eks. i forbindelse med frigivelse af investeringsfonds.

Besvarelse (6/4 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Kommanditister kan efter gældende ret afskrive på deres individuelle anpart i kommanditselskabets afskrivningsberettigede aktiver. Ved en landsskatteretskendelse af 7. januar 1974 blev det imidlertid fastslået, at en kommanditist ikke kan fratække underskud samt skattemæssige afskrivninger vedrørende kommanditselskabet med et beløb, der overstiger hans hæftelse som kommanditist (kommanditindskuddet). Hæftelsesbeløbet udgør det ansvarlige og hermed sidestillede indskud, herunder tillæg af det eller de beløb, skatteyderen ved tegningsaftalen har forpligtet sig til at betale i senere afdrag.

Baggrunden for udsendelsen af SD-cirkulære nr. 443 af 17. december 1975 (fradragskontocirkulæret), der nu er afløst af anvisningen i Meddelelser fra Statsskattedirektoratet og Ligningsrådet 1978, p. 271, og som i øvrigt er udarbejdet på grundlag af landsskatterettens fornævnte kendelse, er et ønske om at give de skattelignende myndigheder et redskab til at styre de fradrag for afskrivninger og underskud, der foretages af deltagere i kommanditselskaber med virkning for opgørelsen af deres skattepligtige indkomster. Formålet med den gældende anvisning vedrørende kommanditisters fradrag for underskud m.v. er således at forhindre, at deltagere i kommanditselskaber med virkning for indkomstopgørelsen foretager

[Ministeren for skatter og afgifter]

større skattemæssige fradrag vedrørende kommanditselskabet, end deres hæftelse udgør.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorfor der kan frigives investeringsfondsmidler til forlods afskrivning på en kommanditists bruttoanpart af kommanditselskabets afskrivningsberettigede aktiver, selv om dette resulterer i en negativ fradragskonto, kan jeg anføre, at statsskattedirektoratet ikke har ment, at der er hjemmel til at begrænse adgangen til at anvende investeringsfondsmidler som anført, da det fradrag, midlerne berettiger til, er foretaget allerede i henlæggelsesåret.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (26/3 79) af:

Ole Olsen (SF):

»Hvorfor skal der ved henlæggelse til investeringsfonds kun bindes 50 pct. af det henlagte beløb?«

(Spm. nr. 759).

Begrundelse.

Ved andre skattebegunstigede ordninger, f. eks. indskud på rateforsikringer, livrente og etableringskonti, er hovedreglen, at det fulde fradragsbeløb skal indskydes. Ved at vælge at foretage henlæggelse til investeringsfond i stedet for at betale restskat kan skatteyderen kontant spare op til 20 pct.

Besvarelse (4/4 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Efter bestemmelsen i § 5 i lovbekendtgørelse nr. 584 af 18. november 1975 om investeringsfonds skal den skattepligtige for at kunne opnå fradrag i den skattepligtige indkomst for henlæggelser til investeringsfonds, alt efter om han er regnskabsførende eller ikke-regnskabsførende, båndlægge henholdsvis 50 pct. og 100 pct. af den foretagne henlæggelse i nærmere angivne pengeinstitutter.

Af bemærkningerne til forslag til lov om investeringsfonds fremgår det bl. a. vedrørende spørgsmålet om båndlægning, at man fra erhvervsside oprindeligt var af den opfattelse, at båndlægning overhovedet burde undgås på grund af den heraf følgende forringelse af erhvervslivets likvide midler. Heroverfor blev gjort gældende, at der burde sikres midler til

betaling af den indkomstskat, der skal erlægges, såfremt henlæggelserne ikke anvendes som påtænkt, samt at der i hvert fald i et vist omfang gennem båndlægning sikredes, at der er midler til stede, når der på et senere tidspunkt skal foretages investeringer.

Under hensyn til, at henlæggelsesordningen omfatter såvel regnskabsførende som ikke-regnskabsførende, har man imidlertid af kontrolmæssige hensyn fundet det nødvendigt at kræve fuld båndlægning af henlæggelser, der foretages af ikke-regnskabsførende, mens man for regnskabsførende alene stiller krav om båndlægning af et beløb svarende til 50 pct. af henlæggelsen.

Fastsættelsen af denne båndlægningsprocent for de regnskabsførende er således en afvejning mellem hensynet til at sikre midlernes tilstedeværelse og erhvervets likviditet.

En regel om 50 pct. båndlægning af investeringsfondshenlæggelser er praktisk at arbejde med, og ordningen er udformet således, at der, også når investeringsfondshenlæggelserne tages i brug, stadig består samme forhold mellem de resterende henlæggelser og den båndlagte del af disse.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (26/3 79) af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange afsejlinger der på grund af isforhold m.m. i vinter fra 1. december til 1. marts har været aflyst for Kalundborg-Kolby Kås, Århus-Kolby Kås og Hou-Sælvig?«

(Spm. nr. 760).

Begrundelse.

Befolkningen på Samsø har ofte udtalt frygt for, at besejlingen mellem Jylland og øen i høj grad ville blive usikker ved opgivelser af ruten Århus-Kolby Kås.

Der har bl. a. været henvist til, at havnene i Hou og Sælvig er mere udsatte i tilfælde af isdannelse og storm; desuden har man hævdet, at det materiel, der bruges på ruten Hou-Sælvig, har så meget mindre maskinkraft, at dette også medfører mange flere aflysninger.

Den vinter, vi nu har overstået, er nok usædvanlig, men også under sådanne forhold må trafikken mellem øen og Jylland sikres.

Besvarelse (3/4 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

På DSBs overfart mellem Kolby Kås og Århus har der i perioden 1. december 1978–1. marts 1979 været følgende aflysninger:

26/2: 1 dobbelttur.

27/2: 2 dobbeltture.

28/2: 2 dobbeltture.

1/3: 1 dobbelttur.

Det private rederi på Hou–Sælvig har oplyst, at pågældende rute har været indstillet i perioden 14/2–28/2 1979, samt at der har været enkelte aflysninger den 29/1 og 30/1 1979.

Må jeg i øvrigt tilføje, at i samme periode har en lang række andre ruter, herunder bl. a. DSBs Storebæltsoverfarter, enten været indstillet eller været udsat for mange aflysninger, til stor gene for den indenlandske trafik.

Under de stedfindende forhandlinger vedrørende rammerne for den fremtidige besejling mellem Samsø og Jylland har ministeriet for offentlige arbejder tilkendegivet, at DSB, såfremt Hou–Sælvig-ruten midlertidigt standses på grund af isforhold, vil træde til med besejling Kolby Kås–Århus i så vid udstrækning, som forholdene tillader det.

Til *ministeren for offentlige arbejder (26/3 79)* af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren oplyse motiveringen for, at færgeriet Hou–Sælvig (Rederiet L. Grau) kan betragtes som et privilegeret færgested, der – uden folketingets udvalg om offentlige arbejders viden – i henhold til lov nr. 32 af 21. marts 1874 om bestyrelsen af færgævæsenet af ministeren for offentlige arbejder er blevet tilbudt en forpagtningskontrakt fra Århus amtskommune, der har fået meddelt eneretsbevilling under henvisning til ovennævnte lov?«

(Spm. nr. 761).

Begrundelse.

Der henvises til lov nr. 32 af 21. marts 1874 om bestyrelsen af færgævæsenet samt til udkast til forpagtningskontrakt, brev, journ. nr. 9080–1-73 HDA-/TF af 15. marts 1979

fra Århus amtskommune, centralforvaltningen, til en række adressater:

Samsø kommune,

skibsreder Grau, Sælvig,

formanden for Hou havn, Max Johansen,

Odder kommune,

ministeriet for offentlige arbejder,

statsautoriseret revisor Preben Nygaard, København,

statshavneadministrationen.

Efter spørgerens mening er der fri sønering i Danmark, og det er derfor helt urimeligt at stille rederiet over for sådan en håndfæstning, som der her er tale om.

Besvarelse (2/4 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Færgeriet Hov–Sælvig er ikke for tiden privilegeret i henhold til loven om bestyrelsen af færgævæsenet. Med henblik på at skabe hensigtsmæssige rammer for den fremtidige færgebetjening af Samsø, når DSB fra sommerkøreplanen 1979 ophører med besejlingen Kolby Kås–Århus, føres der imidlertid forhandlinger mellem ministeriet for offentlige arbejder, Århus amtsråd, de berørte kommuner og havne samt Hou–Samsø-ruten ApS (Rederiet L. Grau). Der sigtes mod en samlet ordning, som omfatter visse offentlige investeringer i de to havne, udstedelse af privilegium med den dermed forbundne befordringspligt til Århus amtsråd samt en bortforpagtning af besejlingen fra amtsrådet til rederiet. Ruten vil derigennem på den ene side blive beskyttet mod konkurrence og på den anden side undergivet et vist indseende fra amtsrådets side, især hvad angår takster og sejlplan. Der er som nævnt tale om en samlet løsning, og den forudsætter alle parter, herunder rederiets, tiltrædelse.

De nævnte forhandlinger er endnu ikke afsluttet, men folketingets udvalg om offentlige arbejder er orienteret om sagen.

Til *justitsministeren (26/3 79)* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren oplyse, hvornår det af justitsministeriet nedsatte udvalg til overvejelse af udlændinges retsstilling i Danmark kan afgive delbetænkning?«

[Bernhard Baunsgaard]

(Spm. nr. 762).

Begrundelse.

Den 25. september 1978 bekræftede justitsministeren, at det omtalte udvalg forlods skulle overveje, om der, i tiden indtil ny lov kan gennemføres, kan udformes mere detaljerede administrative retningslinjer for meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse og for afgørelsen af udvisningssager.

Da forholdet omkring den danske lov om udlændinge stadig må betegnes som ganske uholdbart – der erindres i så henseende om ombudsmandens gentagne henvendelser til justitsministeriet og om stadig presseomtale, sidst i Politiken og Information – må det stærkt håbes, at udvalget snart kan afgive delbetænkning.

Danmark er ofte meget hurtigt til at kritisere andre lande, derfor føles det særligt belastende, at vi, hvad angår udlændinges retsstilling, har forhold, der desværre ikke kan betegnes som værdige for et land, der ønsker at betegnes som retsstat. Ombudsmanden har jo bl. a. peget på, at en anklage, der kan ende i udvisning, undertiden udformes så vagt, at det er umuligt for den anklagede at udtale sig, simpelt hen fordi anklagen er upræcis.

Besvarelse (4/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg kan oplyse, at jeg i januar måned 1979 anmodede fremmedlovsudvalget om snarest at søge at færdiggøre den del af udvalgets arbejde, som er nævnt i kommissoriet, pkt. 1, hvorefter udvalget, i tiden indtil en ny lov kan gennemføres, forlods skal overveje, om der kan udformes mere detaljerede administrative retningslinjer for meddelelse af opholds- og arbejdstilladelser og for afgørelsen af udvisningssager.

Jeg anmodede samtidig udvalget om så vidt muligt inden den 1. august 1979 at færdiggøre en del af dette arbejde, således at der eventuelt foreløbig kan fastsættes mere detaljerede administrative retningslinjer på nogle områder.

Til *justitsministeren (26/3 79)* af:

Bernhard Baunsgaard (RV):

»Kan ministeren bekræfte, at fremmedpolitiet undertiden spørger i justitsministeriet, før afgørelse træffes i udvisningssager?«

(Spm. nr. 763).

Begrundelse.

Da Danmark blev medlem af EF, var en af de love, vi måtte ændre, lov om udlændinges retsstilling.

EF mente, at vor lovgivning på dette område var for ringe.

Danmark ændrede derfor lovgivningen, således at en udlænding, der blev udvist, kunne appellere til justitsministeriet.

Hvis fremmedpolitiet konfererer med justitsministeriet, før afgørelse træffes, forsvinder appelmuligheden; og man kan ikke i alle tilfælde gå ud fra, at afgørelsen efter konferering ville blive den samme, som hvis fremmedpolitiet og justitsministeriet traf afgørelsen hver for sig. Afgørelsen vil kun blive den samme, hvis fremmedpolitiet og justitsministeriet ikke kan påvirke hinanden.

Besvarelse (5/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Opholds- og arbejdstilladelse meddeles ifølge udlændingelovgivningen af rigspoliti- chefen, tilsynet med udlændinge. Tilsynets afgørelse kan påklages til justitsministeriet. Denne ordning var gældende også før 1973. Derimod var kompetencen til at udvise udlændinge før 1973 i de fleste tilfælde henlagt direkte til justitsministeren.

Ved ændringen af udlændingeloven i 1973 blev også kompetencen til at udvise udlændinge henlagt til politiet. Justitsministeren bestemte i forbindelse hermed, at kompetencen til at udvise for hele landet skulle henlægges til tilsynet med udlændinge. I overensstemmelse med almindelige regler om administrativ rekurs kan tilsynets afgørelser påklages til justitsministeriet, og loven fastsætter nærmere regler om, at indgivelse af klage i visse tilfælde skal have opsættende virkning. Nyordningen blev gennemført for at imødekomme et krav i EF-reglerne om, at udvisning af EF-statsborgere skulle kunne påklages til en højere administrativ myndighed, men blev udvidet til at omfatte alle udlændinge og ikke blot EF-statsborgere.

[Justitsministeren]

Der gælder dog undtagelser fra reglen. Ifølge udlændingelovens § 6, stk. 3, må politiet således ikke udvise en udlænding, der påberåber sig, at han er politisk flygtning. Her kan udvisning kun ske efter justitsministerens beslutning.

Justitsministeriet har i udlændingebekendtgørelsen fastsat almindelige regler for afgørelsen af disse sager og har også i øvrigt givet tilsynet med udlændinge retningslinjer for praksis på visse områder. Disse retningslinjer er naturligvis fastsat efter forudgående drøftelser med tilsynet. Derimod forekommer det kun rent undtagelsesvis, at konkrete sager drøftes mellem justitsministeriet og tilsynet, inden afgørelse træffes af tilsynet. Det drejer sig i det væsentlige om tilfælde, hvor der opstår principielle spørgsmål, f. eks. om fortolkning af de gældende regler, eller hvor der er opstået tvivl om rækkevidden af en tidligere afgørelse, som er truffet af justitsministeriet som klageinstans.

Den nævnte praksis går ikke videre, end hvad der efter almindelige forvaltningsretlige regler følger af over-underordningsforholdet mellem justitsministeriet og tilsynet.

Til *undervisningsministeren* (27/3 79) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Finder ministeren, det er foreneligt med folkeskolelovens § 5 (kristendomsundervisningens centrale kundskabsområde er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom), at Svend Wernstrøms »Kammerat Jesus« godkendtes af et skolenævn til brug i 2. klasse?«

(Spm. nr. 764).

Begrundelse.

»Kammerat Jesus« er ikke en kristendomsundervisningsbog. Den er direkte i strid med det grundlag, kristendomsundervisningen bygger på. Et forældrepar har måttet fritage deres barn for kristendomsundervisning, da de ikke ønsker, deres barn skal undervises efter denne antikristelige bog. De spørger naturligvis, om et skolenævn kan godkende en bog, der er i strid med loven.

Besvarelse (3/4 79):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Benyttelse af undervisningsmidler i folkeskolen skal godkendes af skolenævnet, jfr. skolestyrelseslovens § 27, stk. 6. Skolenævnet må i sådanne sager bl. a. påse, at undervisningsmaterialet er i overensstemmelse med gældende regler om fagenes formål og indhold. Skolenævnets afgørelse kan påklages efter de almindelige regler, jfr. skolestyrelseslovens § 65, hvorefter de kommunale skolemyndigheders afgørelse kan indbringes for amtsrådet og derefter for undervisningsministeriet af de myndigheder, organisationer eller personer, som afgørelsen angår.

Sager om anvendelse af undervisningsmateriale er således efter lovgivningen overladt til skolenævnene, og undervisningsministeriet kan kun som klagemyndighed tage stilling til sager af denne art. Det vil derfor ikke være rigtigt, at jeg helt generelt tager stilling til, om det stemmer med folkeskoleloven, at et bestemt værk anvendes i kristendomsundervisningen.

Til *socialministeren* (28/3 79) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om han vil udsende en vejledning til kommunernes socialudvalg vedrørende hjælp til diabetikeres forbrug af kanyler og sprøjter, så diabetikere ikke skal udsættes for uhyrligheder som indeholdt i en annonce i Brande Avis, indrykket af Brande kommunes socialudvalg den 22. marts 1979?«

(Spm. nr. 765).

Begrundelse.

Det er naturligvis urimeligt, at diabetikere skal rive halve dage ud af et job for at møde op på socialkontoret og dér stå i kø med særlige legitimationskort, når lægerne blot kan ordinere kanyler og sprøjter sammen med insulin til diabetikere.

Besvarelse (4/4 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Brande kommune har telefonisk oplyst, at kommunen har truffet beslutning om i tilknytning til hjemmesygeplejerskeordningen gratis at udlevere kanyler og sprøjter til personer, der lider af diabetes.

Spørgsmål vedrørende hjemmesygeplejerskeordningen henhører under indenrigsmini-

[Socialministeren]

steriets område, men det er over for socialministeriet oplyst, at kommunen efter indrykningen af den i spørgsmålet nævnte annonce blev opmærksom på det uhenigtsmæssige i, at det annoncerede udleveringstidspunkt kun lå midt på dagen. Kommunen indførte herefter tillige mulighed for en månedlig aftenudlevering.

Kommunen har endvidere fundet det hensigtsmæssigt at indføre det i annoncen omhandlede legitimationsbevis, da kommunen har 5 forskellige hjemmesygeplejersker, der ikke nødvendigvis kender alle patienterne.

Til *undervisningsministeren* (28/3 79) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre de forbrugere, der tilmelder sig en brevkole, et reelt undervisningstilbud, samt kan ministeren oplyse, hvilke krav der stilles til brevskoler?«

(Spm. nr. 766).

Begrundelse.

Jeg har erfaret, at der er meget stor forskel på brevskolers kvalitet. Det stiller forbrugerne i en helt urimelig situation, der kan indebære både økonomiske og uddannelsesmæssige tab.

Derfor finder jeg det påkrævet, at der kommer mere kontrol på dette område, således at brevskoler får en rimelig placering som undervisningstilbud.

Besvarelse (5/4 79):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Af begrundelsen fremgår, at spørgeren finder mere kontrol på området påkrævet på grund af store forskelligheder i brevskolernes kvalitet.

I dag er reglen ifølge fritidsloven den, at en brevkole efter ansøgning kan undergives tilsyn af undervisningsministeriet og dermed opnå ret til at betegne sig som statskontrolleret. Tilsynet omfatter brevskolens samlede virksomhed, og den må blandt andet kun udsende undervisningsmateriale, der er godkendt af ministeriets fagkonsulenter.

Af Danmarks ca. 20 brevskoler er omkring halvdelen statskontrollerede, men disse skoler er gennemgående større end de ikke-

statskontrollerede, hvorfor man kan regne med, at ca. 10.000 af de i alt omkring 15.000 brevskoleelever undervises på statskontrollerede skoler.

Tilsynet med brevskoler indførtes her i landet i 1960, og allerede dengang diskuterede man, om tilsynet burde være frivilligt eller obligatorisk. Når man blev stående ved det frivillige tilsyn, som siden har været gældende, hang det sammen med, at en tvungen godkendelsesordning kunne være i strid med grundlovens forbud mod censur, ligesom den stødte an mod en tradition for fri undervisning.

Imidlertid har forbrugerklagenævnet siden sin start i 1975 modtaget et betydeligt antal klager over ikke-statskontrollerede brevskoler, og jeg har derfor besluttet nu at nedsætte en arbejdsgruppe, hvis opgave bliver i lyset af den seneste tids erfaringer på området at tage stilling til spørgsmålet om indførelse af tvungen statskontrol med brevskoler i Danmark, herunder de ændringer i lovgivningen, som en sådan kontrol måtte nødvendiggøre.

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (28/3 79) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Kan ministeren oplyse, om der findes grænser for, hvor langt en bibliotekar kan gå, når det gælder anskaffelse af samfundsnedbrydende bøger til børnebiblioteker, og hvad vil ministeren gøre for at sikre forældrene, så de trygt kan lade deres børn benytte børnebibliotekerne?«

(Spm. nr. 767).

Begrundelse.

Der synes ingen grænser at være for, hvor dårlige samfundsnedbrydende bøger en bibliotekar kan tillade sig at anbringe i børnebiblioteket. Forældre bliver chokerede over de bøger, de kan finde i børnebiblioteket, f. eks. drejer det sig om »Svin med vinger« af Rocco og Antonia fra forlaget Modtryk. Det er særdeles vanskeligt at finde en begrundelse for, at denne bog findes i børnebiblioteket. Den eneste grund må være, at den fremmer en nedbrydelse af det bestående samfund. Forældre spørger ofte, om de står helt magtesløse, og om den eneste udvej er at holde deres børn væk fra børnebiblioteket.

Besvarelse (4/4 79):

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Valg af bøger til et folkebibliotek foretages under ansvar over for biblioteksudvalget – det stående udvalg – af bibliotekarer ansat ved folkebiblioteket.

For valg af bøger til voksne gælder bestemmelserne i Bekendtgørelse om Folkebiblioteker § 18, hvorefter bogvalget foretages af den ledende bibliotekar, og hvor der fastsættes regler for det øvrige bibliotekaruddannede personales medvirken i bogvalget.

Valg af bøger til børn foretages efter reglerne i samme bekendtgørelses § 20, der indeholder bestemmelser om det fælles bogudvalg for børne- og skolebiblioteker. Efter disse bestemmelser forestår udvalgets bibliotekariske medlemmer valg af bøger til folkebibliotekets afdeling for børn.

Materialevalget til børn og voksne skal foretages i overensstemmelse med de regler for materialevalg, der er fastlagt i bekendtgørelsens § 21:

»Bestemmelserne i lovens formålsparagraf om fremme af oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet skal opfyldes gennem kvalitet, alsidighed og aktualitet i udvalget af det materiale, folkebibliotekerne stiller til rådighed. På skønlitteraturens område skal bibliotekerne kunne give læserne adgang til det bedste af den på dansk foreliggende litteratur. Ved udvælgelsen må alene lødigheden, ikke de i bogen indeholdte religiøse, moralske eller politiske synspunkter være afgørende«

Efter disse regler kan en bog ikke afvises med henvisning til, at dens indhold har et samfundsnedbrydende sigte. Vurderingen af, hvorvidt en bog er samfundsnedbrydende, vil i øvrigt være individuel.

Med henvisning til de nævnte bestemmelser må det fastslås, at afgørelse om boganskaffelse træffes i den enkelte kommune, hvilket er i overensstemmelse med decentraliseringstanken. Der kan – og bør – derfor ikke fastsættes generelle retningslinier for, hvad der må anskaffes. Det er også den enkelte kommunes afgørelse, hvilken aldersgrænse der sættes for anskaffelse til børnebiblioteket. I nogle kommuner ønsker man, at børnebiblioteket skal betjene lånere op til ca. 16 år, i andre sætter man grænsen ved 14 år. Det kan tilføjes, at biblioteksloven ikke

indeholder regler, der forhindrer børn i at benytte afdelingen for voksne, og at praksis i folkebibliotekerne er, at børn frit benytter hele biblioteket.

Bibliotekstilsynet har meddelt, at man ikke har oplysninger om, hvorvidt den i fru Inger Stilling Pedersens spørgsmål omtalte bog er anskaffet til børnebiblioteker, men at bogen fra Indbindingscentralen er anmeldt som en bog for voksne.

Til *justitsministeren* (29/3 79) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren øjeblikkelig gribe ind over for fremmedpolitiet udvisning af den 18-årige udlænding Mustafa Attmet?«

(Spm. nr. 772).

Begrundelse.

Som omtalt i B.T. i dag den 29. marts har Mustafa Attmets far Attmet Akggy arbejdet her i landet i 10 år. For 4 måneder siden lykkedes det ham at få sin familie hertil. Mustafa Attmet var da 17 år.

Nu, da han netop er fyldt 18 år, bliver han udvist med den begrundelse, at han nu er selvstændig familie.

Et hurtigt indgreb i denne sag er rimeligt og i høj grad ønskeligt. Denne sag viser et paragrafrytteri, der tilsidesætter al medmenneskelighed og er et lysende eksempel på, at praksis bør ændres.

Besvarelse (5/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Den sag, spørgeren henviser til, drejer sig om en 20-årig tyrkisk statsborger (født 26. september 1958), der indrejste i Danmark 20. oktober 1978.

Han oplyste, at han var blevet student i sommeren 1978 og havde planlagt at påbegynde en videreuddannelse i Tyrkiet, men opnåede ikke tilstrækkelig karakter til at blive optaget til en videregående uddannelse. Han ønskede derfor nu i stedet at studere i Danmark.

Hans far har opholdt sig her i landet siden november 1969, medens moderen og 7 fællesbørn hidtil er forblevet i hjemlandet. Den 20. oktober 1978 indrejste moderen sammen med en datter på 11 år og den 20-årige søn. En 17-årig søn er senere indrejst i december

[Justitsministeren]

1978 og har fået meddelt opholds- og arbejdstilladelse, medens de øvrige 4 børn indtil videre er forblevet i hjemlandet.

Da ansøgeren var over 20 år og familien ikke rådede over en passende bolig, hvilket sidste efter praksis skal være bragt i orden inden indrejsen, blev der meddelt den 20-årige afslag på ansøgningen.

Afgørelsen er i overensstemmelse med praksis.

Det kan bekræftes, at sagen vil blive taget op til fornyet overvejelse. I afgørelsen vil indgå en vurdering af samtlige foreliggende omstændigheder, herunder at ansøgeren er indrejst ret kort tid efter, at han fyldte 20 år, og at hans advokat nu har oplyst, at familien er ved at fremskaffe en passende bolig.

Til handelsministeren (29/3 79) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren angive i en kolonneopstilling, hvilke person- og varevogne der får et forøget brændstofforbrug ved de midlertidigt nedsatte hastighedsgrænser, samt antallet af disse og det samlede anslåede merforbrug i liter og valuta?«

(Spm. nr. 773).

Begrundelse.

Det er igennem flere dage blevet påpeget, at mange vogntyper på grund af f. eks. 5 gear (overgear), drejningsmoment m. m. vil forbruge mere brændstof ved de nu nedsatte hastighedsgrænser, bl. a. på grund af hyppigere gearskift og megen kørsel i lavere gear, hvilket jo som bekendt giver et højere omdrejningstal med heraf følgende merforbrug.

Det må af hensyn til sagligheden, og ikke mindst til forståelsen hos befolkningen, være

naturligt, at ministeren gør sig megen umage med at besvare spørgsmålet 100 procent korrekt, idet forkert svar jo omgående vil blive mødt med protester af både importører, forbrugere og motororganisationer.

Besvarelse((4/4 79):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Der foreligger ikke oplysninger, der gør det muligt at udarbejde en kolonneopstilling over person- og varevogne, der får forøget brændstofforbrug ved nedsat kørehastighed, med angivelse af antallet af sådanne vogne og det samlede merforbrug i liter og valuta.

Selv om der findes vogne af denne art, er det imidlertid den samlede effekt af de ændrede hastighedsgrænser, der er afgørende. Denne er anslået til en besparelse i benzin svarende til ca. 0,5 pct. af landets årlige olieforbrug. Jeg har i min besvarelse af 20. marts 1978 af spørgsmål 51 (Alm. del - bilag 45) fra folketingets energipolitiske udvalg redegjort herfor.

Til illustration af benzinforbruget for 10 gennemsnitsbiler ved forskellige hastigheder henviser jeg til nedenstående tabel (kilde: FDMs Motor), der viser resultaterne af afprøvninger foretaget af FDM.

Det fremgår heraf klart, at benzinforbruget er faldende med nedsættelse af hastigheden.

I begrundelsen for det stillede spørgsmål er det anført, at visse biler med f. eks. »overgear« vil forbruge mere brændstof ved de nu nedsatte hastighedsgrænser, bl. a. på grund af hyppigere gearskift og megen kørsel i lavere gear.

Kørsel med hyppige gearskift og i lavt gear må imidlertid formodes fortrinsvis at finde sted i tættere bebyggede områder, hvor hastighedsgrænserne ikke er nedsat.

1 Bilmærke	2 Motorvolumen ccm	3 Laveste hastig.		4 Største drejningsmoment		5 Største effekt		6 Benzinøkonomi i km/l			
		III gear km/h- o/m	IV gear km/h- o/m	III gear km/h- o/m	IV gear km/h- o/m	III gear km/h- o/m	IV gear km/h- o/m	80	90	100	110
								km/	km/	km/	km
Lancia A 112.....	903	22-1275	32-1375	47-2720	65-2790	90-5210	126-5400	17.5	15.7	14.9	13.7
Wartburg 353 W.....	992	23-1165	38-1425	57-2890	80-3000	81-4105	113-4250	13.3	11.8	10.7	9.5
ChryslerSimca HorizonGL	1118	26-1535	40-1550	55-3250	77-2985	103-6090	144-5580	16.1	14.9	13.6	12.4
Citroën GS.....	1222	20-1125	36-1350	60-3370	93-3485	99-5560	153-5730	16.5	15.2	13.2	12.4
VW Passat L.....	1297	22-1090	40-1540	65-3215	91-3500	107-5290	152-5845	15.4	14.1	12.6	11.3

[Handelsministeren]

Datsun 140 Y	1397	26-1345	40-1470	71-3665	98-3600	110-5680	152-5590	16.5	14.9	13.9	12.2
Peugeot 305 GL	1472	26-1195	42-1470	61-2800	86-3000	122-5600	172-6000	15.5	14.2	13.1	11.8
Polski Fiat	1481	20-1125	35-1320	60-3375	90-3395	96-5400	144-5430	12.6	11.3	10.4	9.3
BMW 316	1573	26-1320	38-1440	80-4060	106-4015	120-6090	159-6025	14.3	12.6	11.7	10.6
Toyota Carina 1600 DL....	1588	30-1600	40-1510	73-3890	101-3810	99-5270	138-5200	13.7	12.7	11.7	10.8

Kilde: FDM's Motor.

Til *justitsministeren* (29/3 79) af:**Ernst Schmidt (FP):**

»Vil ministeren, såfremt de nyindførte takster for fartbøder ændres med tilbagevirkende kraft, tilbagebetale de beløb, som udenlandske turister har måttet betale for meget på grund af de nugældende bødetakster?«

(Spm. nr. 776).

Begrundelse.

I Jyllands-Posten den 29. marts 1979 kan man læse, at de første tyske bilturister er gået i handelsminister Arne Christiansens fart- og bødefælde og har for overskridelse af de nye fartgrænser måttet betale 1.200 kr. i bøde.

Udenlandske turister forstår sikkert ikke værdien af den nyindførte praksis i Danmark, ud over at det giver penge i bødekassen. Det vil derfor være ganske urimeligt, såfremt for meget erlagte bøder ikke tilbagebetales – også når man ser det på baggrund af vort renommé som turistland.

Besvarelse (5/4 79):**Justitsministeren (Nathalie Lind):**

Justitsministeriet har i en cirkulæreskrivelse af 12. marts 1979 anmodet politiet og anklagemyndigheden om at søge sager for overtrædelse af handelsministeriets bekendtgørelse om hastighedsgrænser afgjort ved bøder efter nærmere retningslinier. Der er tale om en forhøjelse af bødekravet til ca. 2 gange i forhold til de bødetakster, som rigsadvokaten har udsendt vedrørende overtrædelser af færdselslovens hastighedsbegrænsninger.

Spørgsmålet om størrelsen af bøder for overtrædelser af handelsministeriets bekendtgørelse afgøres af domstolene, og politiets bødepåstande vil følge den retspraksis, der dannes på området.

Der er justitsministeriet bekendt endnu ikke afsagt domme for overtrædelse af de nye hastighedsbegrænsninger.

Justitsministeriet har ved en tidligere lejlighed, hvor højesteret ikke kunne tiltræde en forhøjelse af bødesatserne i sager om overtrædelse af færdselsloven, bestemt, at der skulle ske delvis eftergivelse og tilbagebetaling af bøder, fastsat efter disse bødesatser. Ordningen vedrørte også bøder betalt af udlændinge.

Til *udenrigsministeren* (30/3 79) af:**Palle Simonsen (KF):**

»Kan ministeren bekræfte de oplysninger, der er fremkommet om, at den østtyske folkearmé er ved at blive forsynet med kemiske våben, og i bekræftende fald oplyse, hvilke initiativer regeringen påtænker i den anledning?«

(Spm. nr. 778).

Begrundelse.

Ifølge oplysninger i tidsskriftet *Teknisk Kontakt*, der udgives af Hærens Materielkommando, og som er viderebragt i *Hjemmeværnsbladet* (marts), er den østtyske folkearmé ved at blive udrustet med kemiske våben til kemisk krigsførelse. Ifølge oplysningerne skulle østtyske divisionsstabe i øjeblikket være i færd med at formere ABC-kampenheder på en bataljons størrelse, og enhederne, der skal danne rammen om denne uddannelse, antages at skulle have basis i Leipzig i militærzone III og i Neubrandenburg garnison i militærzone V.

Så vidt det kan bedømmes, er der her tale om en overskridelse af Genèveprotokollen fra 1925, der forbyder brugen af kemiske og bakteriologiske våben, ligesom den universelle traktat fra 1972 og 1975 forbyder biologiske og toksinvåben. Da der er tale om en rustning relativt tæt ved den danske grænse, bedes ministeren derfor oplyse, om de fremkomne informationer kan bekræftes, samt om regeringen i den anledning påtænker et initiativ over for den østtyske regering.

Besvarelse (10/4 79):

Udenrigsministeren (Henning Christopher-
sen):

De i spørgsmålet nævnte kemiske våben er, som også omtalt i spørgsmålets begrundelse, omfattet af protokollen af 17. juni 1925 om forbud mod anvendelse til krigsbrug af kvælende, giftige eller lignende gasarter samt af bakteriologiske krigsmidler. Protokollen, der er tiltrådt af bl. a. Danmark og DDR, forbyder brug i krig, men ikke udvikling, fremstilling og oplagring af sådanne våben. Det vil altså ikke stride mod protokollen, såfremt lande, der har tiltrådt denne, disponerer over de nævnte kemiske våben.

Spørgsmålet om indgåelse af en international aftale om forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af kemiske våben har gennem længere tid været genstand for overvejelser på internationalt plan.

Fra dansk side lægger vi stor vægt på, at en sådan aftale bliver indgået, og regeringen vil fortsat i de internationale nedrustningsdrøftelser arbejde for, at der snarest muligt bliver truffet beslutning om en aftale, der vil indebære et totalt forbud mod kemiske våben.

Til *socialministeren* (30/3 79) af:

Dohrmann (FP):

»Mener ministeren ikke, at pædagogernes gentagne arbejdsnedlæggelser i vuggestuer og børnehaver efterhånden har mere karakter af ugidelighed over for arbejdet end lønmæssige uoverensstemmelser?«

(Spm. nr. 779).

Begrundelse.

Vrøvl, ballade, demonstrationer og ulovlige strejker har i lang tid været kendetegnet for mange pædagoger i forskellige vuggestuer og børnehaver. Man får meget nemt den opfattelse, at de, for hvem vuggestuer og børnehaver vel først og fremmest er oprettet, nemlig børnene og deres forældre, som jo skal passe deres arbejde, helt er gledet i baggrunden. Til gengæld boltrer pædagogerne sig muntert i sandkassen, men det kan vel ikke være meningen, at samfundet skal betale denne gang politisk, venstredrejet gas.

Besvarelse (3/4 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Med bilstandsloven er spørgsmål om bl. a. løn og øvrige ansættelsesforhold for personalet i daginstitutionerne og disses normering lagt ud til kommunerne.

Da socialministeriet således ikke er part i forhandlinger, der føres med de berørte faglige organisationer og heller ikke har fået forelagt sager om de omtalte arbejdsnedlæggelser, findes der ikke for ministeriet grundlag for nærmere at vurdere, hvad der i almindelighed er baggrunden for arbejdsnedlæggelserne på området.

Til *handelsministeren* (30/3 79) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Vil ministeren fremskaffe oplysninger om de nationale støtteordninger til skibsværfter, skibsbygning og rederier i de andre otte EF-lande og samtidig oplyse om nuværende aftaler i OECD- og EF-regie angående statstøtte til skibsbygning?«

(Spm. nr. 782).

Begrundelse.

Ifølge Aalborg Stiftstidende den 22. marts 1979 mistede Ålborg Værft en ordre til et svensk rederi på to færger udelukkende på grund af et svensk statstilskud på 25 pct. af anskaffelsesprisen. Yderligere har det vist sig, at et fransk værft grundet statssubsidier har kunnet underbyde Ålborg Værft i kapløbet om at bygge seks skibe til et svensk rederi.

Besvarelse (3/4 79):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Det er ikke muligt inden for de rammer for besvarelse af spørgsmål, der er forudsat i folketingets forretningsorden, at give en dækkende besvarelse af dette spørgsmål. Jeg har derfor aftalt med spørgeren, at jeg sender denne et notat indeholdende en besvarelse af spørgsmålet, og dette er sket. Efter ønske vil jeg naturligvis tilsende det udarbejdede notat til ethvert medlem af det høje ting, som måtte ønske dette.

Til *miljøministeren* (2/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at miljødirektør Jens Kampmann har fastsat trafikpoliti-

[Glensgård]

ske betingelser i anledning af en ansøgning fra ELSAM vedrørende opførelse af et kulfyret kraftvarmeværk i Herning, og billiger regeringens i bekræftende fald sådanne betingelser?»

(Spm. nr. 783).

Begrundelse.

Spørgsmålet rejses i anledning af artikler i dagspressen, bl. a. Horsens Folkeblad af 21. marts 1979 side 14, hvoraf det fremgår, at Jens Kampmann har betinget sig, at ELSAM skal indgå en kontrakt med DSB vedrørende fragt af kullene til det i spørgsmålet omtalte kraftvarmeværk, for at ELSAM kan få tilladelse til at opføre det angivne værk.

Besvarelse (17/4 79):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet har det i dagspressen været refereret, at miljøstyrelsens direktør skulle have stillet betingelser om transportform for kullene til det planlagte kraftvarmeværk i Herning.

I sit spørgsmål anmoder hr. Glensgård mig derfor om at bekræfte, om direktør Jens Kampmann har fastsat sådanne trafikpolitiske betingelser i forbindelse med ELSAMs ansøgning om tilladelse til opførelse af værket.

Jeg kan indledningsvis oplyse, at miljøstyrelsen har behandlet en sag om godkendelse i henhold til lov om miljøbeskyttelse af det omtalte kraftvarmeværk i Herning, idet Ringkøbing amtsråds godkendelse er blevet indanket af embedslægeinstitutionen i Ringkøbing amtskommune.

Anken vedrører de vilkår, som Ringkøbing amtsråd har stillet vedrørende luftformige udslip, og den drejer sig således ikke om transportform for kullene til kraftvarmeværket.

I øvrigt har jeg fra miljøstyrelsen fået oplyst, at der ved sagens behandling ikke er blevet og ikke vil blive stillet trafikpolitiske krav.

I forbindelse med projektet har Herning kommune til planstyrelsen fremsendt et forslag til tillæg til § 15-rammerne for Herning kommune. Forinden planstyrelsen godkender dette tillæg, sendes det til høring hos flere myndigheder, deriblandt miljøstyrelsen, som

i sit svar har gjort opmærksom på, at der i projektet primært er regnet med lastbiltransport fra Studstrupværket til Herning. Det fremgår, at lastbilerne er vogntog på 44 tons bestående af ladvogn med anhænger lastet med ca. 30 tons kul. I spidsbelastningsmånederne december, januar og februar vil det betyde, at et vogntog skal ankomme til værket hvert 6. minut i tiden kl. 06.00 til kl. 22.30. De boliger, der ligger ud til den ca. 100 km lange vejstrækning, vil således i ovennævnte tidsrum blive udsat for en forbikørsel af disse vogne hvert 3. minut med deraf følgende gener i form af dieselos, støj og rystelser. Vejstrækningen er i forvejen hårdt belastet, og forholdene vil blive yderligere forringet, uanset at kørsel med et mindre antal olietankvogne på strækningen vil blive indstillet.

Miljøstyrelsen har derfor i sit svar til planstyrelsen givet udtryk for den opfattelse, at en lastbiltransport som den skitserede er betænkelig, hvis der foreligger mulighed for jernbanetransport.

Det er regeringens opfattelse, at kulfyring i de kommende år skal øges i væsentligt omfang. Derfor må man forudse, at lignende værker som det her omtalte vil blive opført rundt om i landet, og at også andre større anlæg, som i dag fyres med olie, skal omstilles til kulfyring.

Tager man i betragtning, at værket er det første større kraftvarmeværk, som placeres inde i landet, er det af stor vigtighed, at problemerne i forbindelse med brændselstransport bliver gennemarbejdet. Transport til de enkelte anlæg vil skulle indgå fra nogle læsestationer, som må forudses at blive placeret ved få store kulhavne her i landet. Det vil nødvendigvis medføre så stor trafik i nærheden af disse havne, at man ved planlægningen må sikre, at generne fra den forøgede trafik i videst muligt omfang imødegås.

Den aktuelle sag vil efter min opfattelse hurtigt kunne afsluttes, når de forhandlinger, som for øjeblikket finder sted mellem ELSAM og DSB, er tilendebragt.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Har ministeriet for offentlige arbejder haft kontakt med forhenværende trafikmini-

[Glensgård]

ster og nuværende miljødirektør Jens Kampmann i anledning af ELSAMs ansøgning om tilladelse til opførelse af et kraftvarmeværk i Herning?»

(Spm. nr. 784).

Begrundelse.

Specielt i den trængte oliesituation undrer det naturligvis, at en miljødirektør kan opstille trafikpolitiske krav for at give tilladelse til opførelse af et kulfyret kraftvarmeværk.

Af dagspressen, f. eks. Horsens Folkeblad af 21. marts 1979 side 14, fremgår det, at den socialdemokratiske udpegede miljødirektør Jens Kampmann har krævet, at ELSAM indgår en kontrakt med DSB vedrørende transporten af kul til et påtænkt kraftvarmeværk i Herning. Da Jens Kampmann jo ikke umiddelbart er kendt for en diplomatisk optræden, kan det jo tænkes, at han har taget sagen i egen hånd og dermed forsøgt at gennemføre trafikpolitik qua sin post som miljødirektør. Imidlertid må det naturligvis opklares, om Jens Kampmann har sin ryg fri gennem kontakt med trafikministeriet, hvilket søges afklaret med spørgsmålet.

Besvarelse (9/4 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Efter det for ministeriet for offentlige arbejder oplyste er der tale om, at Herning byråd i overensstemmelse med lov om kommuneplanlægning til planstyrelsens godkendelse har indsendt et forslag til tillæg til kommunens § 15-ramme med dertil hørende lokalplanforslag omfattende det af ELSAM projekterede kraftvarmeværk i Herning, der i sin produktion skal anvende kul.

I forbindelse med planlægningen af dette kraftvarmeværk har ELSAM og generaldirektoratet for DSB forhandlet om mulighederne for jernbanetransport af kul til værket. Miljøstyrelsen har under sin behandling af sagen om det nævnte forslag hos generaldirektoratet for DSB søgt og fået oplysninger om disse forhandlingers stade.

Det er fra miljøministeriets side oplyst, at spørgsmålet om godkendelse af § 15-rammeforslaget indtil videre afventer udfaldet af forhandlingerne mellem ELSAM og DSB.

Til *indenrigsministeren (2/4 79)* af:

Glistrup (FP):

»I hvilket omfang skønner ministeren, at kommunalbestyrelsernes flertal i september 1977 har holdt skatteprocenterne for 1978 usagligt langt nede for at opnå en gunstig vælgerreaktion den 7. marts 1978?»

(Spm. nr. 785).

Begrundelse.

Ved et pressemøde i Grenå den 31. marts 1979 udtalte indenrigsminister Enggaard, at 1979-rekordstigningerne i de kommunale beskatningsprocenter skulle være eftervirkninger af kommunalvalget i 1978.

Et sådant efterslæb, hvor kommunerne altså i 1979 søger at inddrive de penge, der – hvis 1978 ikke havde været valgår – var blevet opkrævet i 1978, kan kun opfattes som en meget hård kritik af flertallene i de kommunalbestyrelser, som vedtog de kommunale budgetter for 1978 i september måned 1977.

Naturligvis har det været de pågældende kommunalbestyrelsesmedlemmers pligt at træffe afgørelserne vedrørende kommunernes budgetter ganske og aldeles upåvirket af, at 1978 var kommunalt valgår. Har de ikke levet op hertil, har de kastet falske lodder i demokratiets vægtskål.

Udtalelsen fra indenrigsministeren må naturligvis vække den allerstørste opsigt, og det må være nødvendigt, at ministeren offentligt udpensler det grundlag, han har for en udtalelse af den pågældende karakter.

Udpenslingen må selvfølgelig først og fremmest bero på den samlede udvikling i kommunernes økonomi i årene omkring 1978, men derudover vil det være rimeligt også at fremhæve, om den grove demagogi, der tilsyneladende har været tale om, i særlig grad har fundet udtryk i socialdemokratisk styrede kommuner eller i venstrestyrede kommuner, eller om man ikke kan konstatere nogen forskel i misbruget, efter hvilken partifarve der i september 1977 var dominerende i kommunalbestyrelsesarbejdet.

Endvidere må det være på sin plads at få fastlagt, om lignende misbrug også er konstateret omkring tidligere kommunale valgår og i bekræftende fald, om tendensen har været stigende eller ej, og om omlægningen af kommunernes regnskabsår, således at dette i

[Glistrup]

1978 begyndte to måneder forud for kommunalvalget, efter ministerens mening har nogen særlig betydning, så man med føje kan vente, at det af ministeren påpegede misbrug i omfang er en engangsforeteelse, som alene knytter sig til kommunalvalget i 1978 – lignende tidsmæssige forløb har jo ikke eksisteret tidligere og vil heller ikke komme til at forekomme i fremtiden.

Besvarelse (9/4 79):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Ved et presseseminar i Grenå den 30. marts 1979 udtalte jeg, at den kraftige stigning i de kommunale udskrivningsprocenter, med 1,2 procentpoint fra 1978 til 1979, vel næppe alene skal ses som udtryk for aktivitetsforøgelser, der er påtvunget af staten ved inddragelsen af kommunerne i løsningen af de samfundsøkonomiske balanceproblemer

med henblik på forbedring af betalingsbalance og beskæftigelse, bl. a. den særlige indsats for de ungdomsarbejdsløse og jobtilbudsordningen for langtidsledige. Jeg henviste i denne forbindelse til de traditionelle tendenser i det kommunale beskatningsmønster, hvor en stigning i skatteudskrivningen følger umiddelbart efter et kommunalvalg.

Udtalelsen er baseret på en analyse af udviklingen i den samlede kommunale økonomi og skatteudskrivning samt statistiske opgørelser af kommunernes fordeling efter udskrivningsprocentens højde og stigningen heri. Da grundlaget således ikke er en analyse af enkeltkommuner, foreligger det ikke oplyst, om denne tendens i særlig grad har fundet udtryk i socialdemokratisk styrede eller venstrestyrede kommuner.

Grundlaget for udtalelsen er nedenstående tabel:

Tabel. Gennemsnitlig udskrivningsprocent 1972–1979.

Pct.	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kommuner og amtskommuner under ét	18,6	20,7	18,8	20,2	21,9	22,3	22,3	23,5
Kommuner inkl. Københavns og Frederiksberg kommuner	14,7	15,8	14,6	15,5	16,5	16,7	16,7	17,9

Den gennemsnitlige udskrivningsprocent for kommuner og amtskommuner under ét steg i 1975, 1976 og 1977, men var i 1978 uændret 22,3 pct. i forhold til 1977. Fra 1978 til 1979 steg udskrivningsprocenten med 1,2 procentpoint til 23,5 pct.

Udskrivningsprocenten for kommunerne, inkl. Københavns og Frederiksberg kommuner, var i både 1977 og 1978 16,7 pct., men steg med 1,2 procentpoint til 17,9 pct. i 1979. Lidt over halvdelen af kommunerne holdt en uændret udskrivningsprocent fra 1977 til 1978, mens knap 10 pct. nedsatte udskrivningsprocenten med indtil 1,0 procentpoint. Af de godt 60 pct. af kommunerne, der således enten holdt en uændret udskrivningsprocent eller foretog en nedsættelse af udskrivningsprocenten fra 1977 til 1978, forøgede ca. 85 pct. af denne gruppe – svarende til lidt over halvdelen af samtlige kommuner – ud-

skrivningsprocenten i 1979. I alt forøgede knap 90 pct. af samtlige kommuner udskrivningsprocenten fra 1978 til 1979. For ca. 60 pct. af samtlige kommuner udgjorde forhøjelsen af udskrivningsprocenten 1 procentpoint og derover.

Af tabellen fremgår, at der fra 1973 til 1974, hvor der var kommunalvalg, skete et fald på 1,9 procentpoints i den gennemsnitlige udskrivningsprocent for kommuner og amtskommuner under ét, hvorefter udskrivningsprocenten igen steg i 1975. Hovedårsagen til det kraftige fald blev, jfr. Statistiske Efterretninger, nr. 13, 1974, side 250, tilskrevet »en meget rigelig likviditet i kommunerne . . . , ligesom det antageligt også spiller en rolle, at der skal være valg til kommunalbestyrelser og amtsråd den 5. marts 1974«.

Den kraftige stigning i beskatningen fra 1978 til 1979 har således været forårsaget af

[Indenrigsministeren]

en række faktorer såsom aktivitetsudvidelser, herunder i forbindelse med løsningen af de samfundsøkonomiske balanceproblemer, forbedring af det kommunale serviceniveau, stramning af lånereglerne og den begrænsede stigning i de generelle tilskud. Der kan samtidig konstateres en tendens til en stigning i den kommunale beskatning umiddelbart efter et kommunevalg – en tendens der skønnes at være uden sammenhæng med omlægningen af kommunernes regnskabsår.

Det kan ikke på det foreliggende grundlag bedømmes, i hvilket omfang kommunalbestyrelserne i september 1977 har holdt skatteprocenten for 1978 nede. Den konstaterede tendens kan lige så vel være udtryk for, at man tager en større skattestigning umiddelbart efter et valgår for derefter at begrænse stigningen til og med det næste valgår, hvorved der ikke vil være tale om, at kommunerne i 1979 søger at inddrive de penge, der – hvis 1978 ikke havde været et valgår – var blevet opkrævet i 1978. Hertil kommer, at udsving i beskatningen også vil kunne opstå i forbindelse med forskydninger i de likvide aktiver, idet forbruget af opsparede reserver, der ved starten af 1979 i alt skønnes at udgøre 14 mia kr., må ses i sammenhæng med den enkelte kommunes finansielle planlægning og henlæggelsespolitik.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (2/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Hvorfor har ministeren givet folketinget urigtige og vildledende oplysninger i sagen vedrørende to Glistrup-klienters sagsbehandling i landsskatteretten?«

(Spm. nr. 786).

Begrundelse.

I forbindelse med den meget omtalte sag i landsskatteretten, hvor to Glistrup-klienter blev udsat for en politisk domsafgørelse, foretaget under meget kritisable omstændigheder, hvor blandt andet folketingsmedlem Kristen Østergaard ombestemte sig og vorede for domfældelse af de to Glistrup-klienter, selv om der var tale om yderst regulære dispositioner, stillede jeg et spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, jfr. Folketingstidende 1978-79, 28. februar 1979, sp.

7077: »Hvad agter ministeren at foretage, efter at det er afsløret, at der i landsskatteretten afsiges en politisk dom over to af advokat Mogens Glistrups klienter?« (Spm. nr. 598).

Under spørgetiden den 28. februar 1979 svarede ministeren reelt ikke på spørgsmålet, og min partifælle hr. Lawaetz stillede et til-lægsspørgsmål, jfr. sp. 7080: »Kan ministeren til belysning af sagen svare på, om dette er et enestående tilfælde i landsskatterettens historie?«

Ministeren svarede, jfr. Folketingstidende, sp. 7081: »Det er ikke usædvanligt, at der foretages nye voteringer i landsskatteretten.«

Ministeren for skatter og afgifter har nu i et svar til folketingsmedlem Jens Møller skrevet, at der ikke kan findes noget fortill-fælde i landsskatteretten, som kan sammenlignes med den omtalte Glistrup-klient-sag.

Det er ikke første gang, at ministeren fører folketinget bag lyset, jfr. blandt andet mit spørgsmål nr. 780 af 30. marts 1979.

Der må dog være grænser for, hvor mange gange en minister kan tillade sig at afgive bevidst usandfærdige svar til folketinget.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg finder det uacceptabelt, hver gang en minister benytter sig af denne fremgangsmåde.

Besvarelse (10/4 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Der skal i det hele henvises til de besvarelser, jeg har givet på de spørgsmål, der er nævnt i begrundelsen for det nu rejste spørgsmål.

Det vil heraf fremgå, at jeg ikke har afgivet urigtige og vildledende oplysninger til folketinget.

Til *handelsministeren* (3/4 79) af:

Dohrmann (FP):

»Er ministeren enig i, at der ikke bør opføres atomkraftværker i Danmark, før befolkningen gennem en folkeafstemning har haft lejlighed til at sige enten ja eller nej til kernekraftværker på dansk område?«

(Spm. nr. 787).

Besvarelse (9/4 79):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

[Handelsministeren]

Regeringen finder ikke, at der på indeværende tidspunkt kan tages stilling til dette spørgsmål.

Til *ministeren for offentlige arbejder* (3/4 79) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren oplyse, om der af beværterpolitiet foretages bemærkning ved DSBs kioskers bevillingshavere, som det sker for bevillingshavere på andre udskækningssteder, når § 29 i lov om restaurations- og hotelvirksomhed overtrædes?«

(Spm. nr. 789).

Begrundelse.

I DSB-bladet nr. 2, 1979, oplyses, at der næppe går en weekend, uden at det har været nødvendigt at tilkalde politi på en eller flere stationer mellem København og Ålborg på grund af berusede personer. Det antydes, at beruselsen kan skyldes, at der gennem DSBs togkiosker er sket en overtrædelse af § 29 i loven om restaurations- og hotelvirksomhed om forbud mod salg af spiritus til berusede personer.

Besvarelse (17/4 79):

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Der kan ikke herske tvivl om, at overtrædelse af § 29 i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.m. vil få samme konsekvenser for bevillingshaveren i DSB togservice som for alle andre bevillingshavere. Bevillingshaveren i DSB togservice er hovedforpagteren for DSB restauranter og DSB togservice, direktør Vagn Hansen, Århus.

I spørgsmålets begrundelse henvises til et læserindlæg i DSB-bladet nr. 2, 1979. Det i indlægget anførte om, »at disse tilkaldte politibetjente ofte skæver til restaurationslovens § 29,«, må stå for indsenderens egen regning. Det er over for mig oplyst, at direktør Vagn Hansen aldrig fra politiets eller bevillingsmyndighedernes side har modtaget nogen form for tilkendegivelse af, at lovens § 29 skulle være overtrådt i restaurationsvirksomheder drevet af ham. Jeg må heraf slutte, at politiet i de situationer, som indsenderen beskriver, ikke har skønnet, at overtrædelse har fundet sted.

Jeg har endvidere fået oplyst, at bestemmelserne i lovens § 29 meget nøje indskræpes over for salgsmedarbejderne i DSB restauranter og DSB togservice – bl. a. under deres uddannelse og i medarbejderhåndbøger.

Til *miljøministeren* (3/4 79) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Er det i overensstemmelse med lov om vandforsyning, at Fyns amt nægter Årslev vandværk tilladelse til at åbne nye boringer for at kunne levere sundt vand i stedet for fortyndet gift?«

(Spm. nr. 790).

Begrundelse.

I Ekstra Bladet den 3. april kan man under overskriften »Fortynder giftvand og sender det ud til forbrugerne« om Årslev vandværk læse, at vandværket har en forurenede boring, som man er nødt til at benytte, fordi amtet ikke vil give tilladelse til at oprette ny boring, selv om vandværket har penge dertil.

Endvidere fremgår det, at man ikke engang kan få lov til at lave en midlertidig boring, der ellers ville kunne klare problemerne. Man har fået nej så sent som den 3. april.

Da vandforsyningsloven blev vedtaget den 26. maj 1978, var det meningen, at den skulle virke til sikring af borgernes forsyning med sundt drikkevand.

Besvarelse (17/4 79):

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

I begrundelsen for spørgsmålet er der henvist til en artikel fra Ekstra Bladet af 3. april 1979 med overskriften »Fortynder giftvand og sender det ud til forbrugerne«.

Jeg kan oplyse, at folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 3. april 1979 har anmodet om mine kommentarer til samme artikel, herunder oplysning om hvorledes den pågældende vandboring i sin tid blev forurenede af fenol.

Jeg har derfor bedt om, at miljøstyrelsen indhenter nærmere oplysninger hos de lokale myndigheder, Årslev kommunalbestyrelse og Fyns amtsråd, og at styrelsen på baggrund heraf udarbejder en samlet redegørelse om sagen.

[Miljøministeren]

Når miljøstyrelsens notat foreligger, vil jeg fremsende det til spørgeren og folketingets miljø- og planlægningsudvalg med mine eventuelle kommentarer.

Til *landbrugsministeren* (4/4 79) af:

Halvgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt der efter 2. juli 1977 er givet dispensation til Tvindskolerne fra landbrugspligten på følgende matrikelnumre, hvorpå der hviler landbrugspligt: matr. nr. 2d, 26, 40, 52, 42c, 58a og 4k af Madum by og sogn samt 8d af første del af Staby?«

(Spm. nr. 794).

Begrundelse.

Efter de oplysninger, jeg har modtaget dels fra aktieselskabs-registeret, dels fra dommerkontoret i Ringkøbing, hvorunder Tvind hører, fremgår, at hele Tvindskole-området ejes af anpartsselskabet Estate af 9. april 1971, hvis bestyrelse består af flere personer.

Besvarelse (9/4 79):

Landbrugsministeren (Koføed):

Efter de oplysninger, jeg har modtaget fra matrikeldirektoratet, er der ikke efter nævnte dato givet dispensation til Tvindskolerne fra landbrugspligten på de anførte matrikelnumre, og matrikeldirektoratet har heller ikke en verserende sag på de omtalte matrikelnumre.

Landbrugsministeriet meddelte imidlertid i 1972 tilladelse til, at Estate ApS af 9. april 1972 erhvervede adkomst på de omhandlede matrikelnumre, der udgør en samlet landbrugsejendom på nærmere anførte betingelser, herunder at ejendommen blev taget i brug til de angivne undervisningsformål, og at der opnåedes de fornødne tilladelser fra andre myndigheder.

Til *justitsministeren* (4/4 79) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren give en udtømmende forklaring på fiktionsteorien og dens betydning for genstande, der kan ses og føles?«

(Spm. nr. 795).

Begrundelse.

Ifølge ordbogen betyder fiktiv: »Ting, der er frit opfundet, opdigtet eller indbildt.«

Nu har der igennem flere år været omtale af dette mystiske begreb. Dels i retssagen mod advokat Mogens Glistrup, dels i dagspressen i tilknytning til retssagen. F. eks. kan jeg nævne omtalen af et selskabs sommerhuse i Råbjergmølle. Her påstår skattemyndighederne, at disse huse er fiktive, altså opdigtede, mens Skagen kommune har konstateret, at de ikke er opdigtede. Dette forhold medfører, at der ikke skal betales skat af lejeindtægten, men der forlanges, at ejendomskatterne betales.

Et andet eksempel er omtalt i B.T. den 4. april 1979. Her fremgår det indirekte, at den nuværende skatte- og afgiftsminister Anders Andersen, tidligere præsident for landbrugsrådet, også er involveret i fiktionsteoriens mysterier. Det må derfor være særdeles befordrende for folks forståelse, at justitsministeren giver en forklaring på fiktionsteoriens betydning.

Besvarelse (11/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Det er efter justitsministeriets opfattelse ikke muligt i alle relationer at angive en entydig retlig definition af det begreb, som omtales i spørgsmålet. Det kan dog nævnes, at domstolene i civilprocessens former har haft lejlighed til at tage stilling til begrebet i én beskrevet retlig relation. Til illustration heraf kan fra Ugeskrift for Retsvæsen 1979, side 168 anføres:

»... Ved opgørelsen af parternes mellemværende ved indstævntes udtræden af administrationsordningen findes den omstændighed, at pantebrevet er udstedt til appellanten, at være uden selvstændig betydning, idet det må lægges til grund, at pantebrevet, der blev udstedt som led i ordningen, alene skulle tjene som sikkerhed for appellansens tilgodehavende hos indstævnte.

Det af appellanten etablerede kompleks af ind- og udlånsdispositioner og dertil hørende rentebeløb, der alene hviler på posteringer i appellansens bogholderi, må anses som værende uden hvervsmæssig og økonomisk realitet«

Justitsministeriet finder derimod ikke at burde udtale sig om den straffesag, som omtales i begrundelsen for spørgsmålet, idet

[Justitsministeren]

denne sag for tiden er under behandling ved domstolene.

Til *handelsministeren* (5/4 79) af:

Bolvig (RV):

»Kan ministeren bekræfte en udtalelse til dagbladet Børsen af formanden for Elsam, direktør Thorvald Jensen, om at elsammenslutningen ikke føler sig sat under regeringens pres for at undgå kulkøb i Sydafrika?«
(Spm. nr. 800).

Begrundelse.

Forannævnte udtalelser er fremsat af direktør Thorvald Jensen efter det længe ventede møde mellem handelsministeren og den jysk-fynske elsammenslutning (Børsen onsdag den 28. marts 1979).

Besvarelse (10/4 79):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

På mit møde med Elsam den 22. marts 1979 om forsyningsmuligheder for kraftværkskul i 1980erne meddelte jeg, at regeringen opfordrer elværkerne til at intensivere bestræbelserne for at indgå mellem- og langfristede kontrakter med andre kulleleverandører end Sydafrika, herunder især leverandører i Australien, USA og Canada. Jeg meddelte endvidere, at det forventes, at elværkerne løbende holder regeringen orienteret om de praktiske muligheder for indgåelse af nye kontrakter.

Udtalelserne til dagbladet Børsen fra formanden for Elsam, direktør Thorvald Jensen, om at elsammenslutningen ikke føler sig sat under regeringens pres for at undgå kulkøb i Sydafrika, kan jeg efter sagens natur hverken af- eller bekræfte.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren nærmere beskrive de forhold, som statsskattedirektør Hans Westerberg oplyser om til Morgenavisen Jyllands-Posten den 5. april 1979, og nærmere i denne redegørelse definere, hvori det eventuelle ulovlige ligger?«

(Spm. nr. 802).

Begrundelse.

Af en artikel i Jyllands-Posten den 5. april synes det at fremgå, at den emsige statsskattedirektør Hans Westerberg ikke vil acceptere låneforhold, hvor statsbeviser er indlagt som sikkerhed. Det er derfor af største vigtighed at få klarlagt, hvor langt statsskattedirektøren vil gå for at tilsidesætte indgåede kontraktlige låneforhold. Ministeren bedes derfor i svaret give en redegørelse for de forhold, som er omtalt i Jyllands-Post-artiklen.

Besvarelse (18/4 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

Jeg kan bekræfte, at statsskattedirektoratet – således som oplyst i den nævnte artikel i Jyllands-Posten – foretager en undersøgelse af visse låneforhold, hvor der for lånet indkøbes kortfristede og lavt forrentede statsobligationer, som indlægges til sikkerhed for lånet. Direktoratet undersøger i disse sager de nærmere omstændigheder omkring låneoptagelse, sikkerhedsstillelse m.m. På nuværende tidspunkt er det derfor ikke muligt for mig at efterkomme hr. Glensgård's ønske.

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Er ministeren bekendt med, at den udbetaling på 8,4 mill. kr., landbrugsrådet foretog i forbindelse med købet af Vester Farimagsgade 4, jævnfør B.T. den 4. april 1979, af skattevæsenet betragtes som ikke-eksisterende (fiktiv)?«

(Spm. nr. 803).

Begrundelse.

Efter B.T.s artikel har skattevæsenet meddelt det selskab, som landbrugsrådet foretog købet fra, at den udbetaling, som androg 8,4 mill. kr., betragtes som ikke-eksisterende (fiktiv).

Det undrer selvfølgelig spørgeren, at skatteministeren som tidligere ansvarlig leder af landbrugsrådet kan foretage en kontant betaling, som senere ikke anerkendes af de skattemyndigheder, som ministeren i dag er chef for.

Besvarelse (18/4 79):

(Se under spm. nr. 807).

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at daværende landbrugsrådspræsident Anders Andersen i 1966 var ansvarlig for ejendoms købet af Vester Farimagsgade 4, og kan ministeren bekræfte, at landbrugsrådet måtte erlægge en udbetaling på 8,4 mill. kr. som omtalt i B.T. den 4. april 1979?«

(Spm. nr. 804).

Begrundelse.

Det er vel efterhånden kendt, at skatteministeren ikke ønsker at besvare konkrete spørgsmål i forbindelse med advokat Mogens Glistrups og dennes klienters sager.

Det er derfor interessant, at B.T. den 4. april 1979 har været i stand til at give befolkningen oplysninger om, at selve skatteministeren har foretaget ejendoms køb af et Glistrup-selskab.

Besvarelse (18/4 79):

(Se under spm. nr. 807).

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at A/S Centrumgården brugte udbetalingen fra landbrugsrådet på 8,4 mill. kr. til at udvide aktiekapitalen i datterselskabet Acco Hardware A/S, og kan ministeren bekræfte, at aktieselskabsregisteret fik meddelelse om aktiekapitaludvidelsen?«

(Spm. nr. 805).

Begrundelse.

Af B.T.s artikel den 4. april 1979 fremgår det, at A/S Centrumgården anvendte udbetalingen fra landbrugsrådet på 8,4 mill. kr. til at foretage en aktiekapitaludvidelse i et datterselskab ved navn Acco Hardware A/S. Derfor forekommer det naturligvis spørgeren mærkværdigt, at skattevæsenet ikke vil godkende denne aktiekapitaludvidelse, når der

(igen jfr. B.T.) er tale om ganske almindelige menneskepenge.

Besvarelse (18/4 79):

(Se under spm. nr. 807).

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Vil ministeren bekræfte sagsfremstillingen som gengivet i B.T. den 4. april 1979 af den handel, som i 1966 blev indgået mellem landbrugsrådet og et af Mogens Glistrup administreret aktieselskab ved navn A/S Centrumgården?«

(Spm. nr. 806).

Begrundelse.

Det undrer naturligvis spørgeren, at skatteministeren ikke ved en tidligere lejlighed er stået frem for offentligheden og har meddelt, at han, som ansvarlig for landbrugsrådet, har været impliceret i Glistrups aktieselskabsadministration i forbindelse med en ejendoms handel.

Besvarelse (18/4 79):

(Se under spm. nr. 807).

Til *ministeren for skatter og afgifter* (5/4 79) af:

Glensgård (FP):

»Har ministeren direkte eller indirekte gennem landbrugsrådet forbindelse med andre af advokat Mogens Glistrup administrerede aktieselskaber end det, der er omtalt i B.T. den 4. april 1979?«

(Spm. nr. 807).

Begrundelse.

Det vil have interesse for offentligheden, om ministeren har foretaget andre forretningsdispositioner med advokat Mogens Glistrup eller et af ham administreret selskab end det, der er omtalt i B.T. den 4. april 1979.

Besvarelse af spm. nr. 803, 804, 805, 806 og 807 (18/4 79):

Ministeren for skatter og afgifter (Anders Andersen):

I anledning af de af folketingsmedlem Glensgård til ministeren for skatter og afgifter stillede spørgsmål nr. 803, 804, 805, 806 og 807 skal man meddele følgende:

De stillede spørgsmål drejer sig om en artikel i B.T. den 4. april 1979 vedrørende landbrugsrådets køb i 1966 af ejendommen Vester Farimagsgade 4-6. I artiklen anføres, at landbrugsrådet, medens jeg var præsident, købte den nævnte ejendom af et Glistrup-administreret selskab og indbetalte 8,4 mill. kr. kontant til Mogens Glistrup.

Forespørgeren nævnte artiklen i B. T. under behandlingen af et spørgsmål i folketingets spørgetid den 4. april 1979.

Jeg bemærkede hertil, at det var forkert, at jeg og landbrugsrådet skulle have været involveret i en sag sammen med hr. Glistrup. Ved landbrugsrådets erhvervelse af den omhandlede ejendom var sælger alene repræsenteret ved landsretssagfører N. C. A. Nielsen. Til orientering vedlægges en erklæring fra denne vedrørende handelen. Som det fremgår af erklæringen, omfattede overdragelsen alene den pågældende ejendom og ikke nogen del af det selskab, der solgte ejendommen.

Bilag

I tilslutning til artiklen i B. T. onsdag den 4. april 1979 og møde mellem direktør H. Mygind Sørensen og landsretssagfører Svend Kayser på vegne landsretssagfører N. C. A. Nielsen meddeles, at landsretssagfører N. C. A. Nielsen som repræsentant for A/S Centrumgården alene medvirkede ved forhandlingerne og overdragelsen af ejendommen matr. nr. 387 Vestervold kvarter, beliggende Vester Farimagsgade 4-6 og kaldet »Centrumgården«, til Landbrugsrådet.

Den kontante købesum blev af køber, Landbrugsrådet, udbetalt til landsretssagfører N. C. A. Nielsen som repræsentant for sælger, A/S Centrumgården.

Overdragelsen omfatter således alene og udelukkende ejendommen »Centrumgården« og ingen del af A/S Centrumgården.

København, den 4. april 1979.

N. C. A. Nielsen

v/ Svend Kayser

Til *justitsministeren* (5/4 79) af:

Inger Stilling Pedersen (KrF):

»Vil ministeren medvirke til at give politiet mulighed for en mere effektiv indsats i bekæmpelsen af narkotikakriminaliteten?«
(Spm. nr. 810).

Begrundelse.

Alt må gøres for at bekæmpe narkotikakriminaliteten. De menneskelige tragedier, der følger med denne kriminalitet, er af en sådan art, at det er uforståeligt, at der ikke sættes mere ind på at undgå dem. Manglende bevilninger og dårlige arbejdsforhold må ikke være begrundelse for, at der ikke bliver gjort, hvad der bør gøres. Samfundets udgifter som følge af narkotikamisbrug er store, og der er nok grund til at se på, om nogle af disse penge ikke havde været bedre anvendt i bekæmpelsen af narkotikakriminaliteten.

Besvarelse (11/4 79):

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Justitsministeriet har ved flere lejligheder givet udtryk for, at det er nødvendigt at sætte betydelige ressourcer ind på bekæmpelse af den alvorlige narkotikakriminalitet.

Under henvisning til det anførte er der gennem de seneste år indsat betydelige personalestyrker på bekæmpelsen af alvorligere narkotikakriminalitet, og således at politiets indsats koncentrerer mod udbredelsen af narkotiske stoffer. Til illustration af den skete personaleforøgelse kan det nævnes, at politidirektøren i København i slutningen af 1977 og begyndelsen af 1978 øgede narkotikaafdelingens kriminalpolitimæssigt uddannede personale med knap 20 mand, ligesom man på anden måde – f. eks. ved ændrede arbejdsrutiner – har intensiveret arbejdet. En sådan intensivering af netop dette arbejde er også sket i en række andre politikredse.

Det er justitsministeriets sammenfattende opfattelse, at der ikke for tiden er grundlag for at indsætte betydelig flere ressourcer på dette område. Det må føjes til, at såvel politikredsene som ministeriet løbende følger området.

Til *arbejdsministeren* (5/4 79) af:

Børge Møller (FP):

[Børge Møller]

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage på baggrund af, at Jyllands-Posten den 4. april 1979 skriver, at det ikke er ualmindeligt, at arbejdere på Lindø Værftet, der selvforskyldt er blevet fyret, får fyringssedlen dateret fem uger tilbage, så de undgår karantæne og straks kan oppebære understøttelse?«

(Spm. nr. 811).

Begrundelse.

500 arbejdere på Lindø Værftet nedlagde arbejdet i protest mod, at en kollega efter deres mening var uretmæssigt bortvist. Arbejderne gik hjem og startede næste morgen med fagligt møde, hvilket betyder ulovlig arbejdsnedlæggelse. Fællestillidsmand Carlo Brandt søgte at tale gemytterne til fornuft, blandt andet ved at hjælpe den afskedigede til øjeblikkelig understøttelse fra arbejdsløhedskassen.

Besvarelse (11/4 79):

Arbejdsministeren (Auken):

Spørgsmålet om de tilbagedaterede fyresedler på Lindø Værftet har Jyllands-Posten taget op igen i avisen fra den 6. april 1979. Heraf fremgår det, at såvel værftets ledelse som arbejdsformidlingen i Odense vil undersøge, om der bliver udstedt tilbagedaterede fyresedler med det resultat, at arbejdsløhedskassemedlemmer uretmæssigt kan oppebære dagpenge i en periode, hvor de ellers burde have været ramt af karantæne.

Jeg har anmodet arbejdsdirektoratet om snarest at undersøge sagen og om at underrette mig om resultatet af undersøgelsen.

Til handelsministeren (5/4 79) af:

Bjørn Poulsen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke betingelser regeringen er gået ind på ved forbedringen af finansieringsreglerne for skibsbygning for at opfylde betingelserne i 4. skibsbygningsdirektiv vedrørende en omstrukturering af skibsbygningsindustrien, således at der sker en tilpasning af skibsbygningssektoren til markedsforholdene?«

(Spm. nr. 812).

Besvarelse (9/4 79):

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Ifølge det 4. Direktiv om støtte til skibsbygningsindustrien kan ifølge artikel 6 midlertidige kriseforanstaltninger i form af produktionsstøtte tillades efter forudgående godkendelse af EF-Kommissionen for at afbøde en alvorlig krise, der medfører et kraftigt fald i ordreholdning og produktion i et medlemsland. Støtten skal være degressiv og må kun ydes i forbindelse med opfyldelse af målsætninger for en industriel omstrukturering med henblik på at gøre industrien konkurrencedygtig og i stand til at fungere uden støtte, og således at der sker en tilpasning til markedsforholdene. Foreligger der konkurrerende tilbud fra et andet medlemsland, kræves Kommissionens godkendelse i hvert enkelt tilfælde, hvorunder Kommissionen skal påse, at støtten ikke strider imod den fælles interesse.

Efter den midlertidigt udvidede danske låneordning for danske rederiers nybygninger, som trådte i kraft i oktober 1977, kunne der frem til ultimo 1978 til finansiering af danske rederiers nybygninger fra danske værfter eller andre EF-værfter tilbydes 10-årige lån på op til 80 pct. af byggeprisen til en rente på 8 pct. p.a. Ved årsskiftet 1978-79 forbedredes ordningen yderligere, således at der nu tilbydes 14-årige lån med 4 års afdragshenstand på op til 80 pct. af byggeprisen til en rente på 8 pct. p.a.

Denne ordning falder imidlertid ikke ind under kriseartiklens bestemmelser, da det ikke er en produktionsstøtteordning, men falder ind under Direktivets artikel 8, der bestemmer, at støtte til køb af skibe, som ydes skibsrederne i en medlemsstat, ikke må føre til, at de øvrige medlemsstats skibsværfter udsættes for forskelsbehandling. Til opfyldelse af denne betingelse er den danske ordning udformet således, at danske rederier, der kontraherer nybygninger ved værfter i andre EF-lande, kan opnå supplerende lån i Skibskreditfonden til en rente på 8 pct. p. a., der sammen med den sædvanlige eksportkredit fra disse lande (70 pct. af byggeprisen med 7 års afdragstid) giver mulighed for en samlet finansiering af 80 pct. af byggeprisen over 14 år inkl. 4 års afdragshenstand. Det er dog en betingelse for at opnå suppleringslån, at der ikke i forbindelse med de pågældende kontrakter er ydet anden støtte til skibets

[Handelsministeren]

bygning og salg end kreditstøtte på OECD's betingelser. Hidtil har ingen dansk reder ansøgt Skibskreditfonden om sådanne suppleringslån.

Man har således ikke fra dansk side over for EF indgået på særlige forpligtelser med hensyn til omstrukturering af dansk skibsbbygningsindustri.

Det kan tilføjes, at andre EF-lande (Belgien, Tyskland, Holland, Frankrig) ligeledes har etableret rederstøtteordninger på ikke-diskriminatorisk grundlag, og at heller ikke disse ordninger fra EF-Kommissionens side er gjort betinget af omstrukturering af værftsindustrien. Ligesom for den danske ordning er der imidlertid en indberetningspligt til EF-Kommissionen om de truffne beslutninger om støtte.

Til *socialministeren* (9/4 79) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren oplyse, om der af andre end diabetikere kræves specielt legitimationskort med foto for at modtage en social ydelse – således som det er lanceret af Brande kommunes socialudvalg – og om ministeren finder kravet om specielt legitimationskort rimeligt?«

(Spm. nr. 819).

Begrundelse.

Spørgsmålet er en fortsættelse af spørgsmål nr. 765 stillet den 28. marts 1979, hvor jeg fandt ministerens svar utilstrækkeligt. Det er naturligvis primært forholdet med de specielle legitimationskort, jeg opfatter som en uhyrlighed som omtalt i begrundelsen for spørgsmål nr. 765. Jeg havde også forventet i ministerens svar på spørgsmål nr. 765 at få en kommentar til det forhold, at diabetikere nu skal 2 steder for at hente fornødenhederne vedr. pasning af sukkersygen, mod at det hele tidligere kunne hentes på apoteket i den almindelige åbningstid. Endelig havde jeg også forventet, at ministeren havde berørt det irrationelle, at insulin delvis betales af én offentlig kasse, og at restregningen nu i mange tilfælde betales af kommunernes sociale kasser, altså således at insulin nu i det væsentligste betales af det offentlige totalt, men af flere forskellige kasser.

Om det offentliges betaling af kanyler må det selvsagt siges, at når kommunerne i forvejen, eksempelvis i hvert fald Brande kommune, refunderer diabetikernes insulinregninger, ville det jo være rationelt, om regningen for kanyler blot refunderes på samme regning som insulinet.

Besvarelse (18/4 79):

(Se under spm. nr. 820).

Til *socialministeren* (9/4 79) af:

Askjær Jørgensen (FP):

»Vil ministeren tage initiativer, der sikrer, at diabetikere bliver behandlet ens overalt i Danmark?«

(Spm. nr. 820).

Begrundelse.

Som ministeren oplyser i svaret på spørgsmål nr. 765 af 28. marts 1979, har eksempelvis nu Brande kommune indført en speciel ordning vedr. kanyler, der dog ikke kommer alle diabetikere til gode, idet der er diabetikere, som selv passer deres sukkersyge og således ikke har kontakt med hjemmesygeplejerskerne.

Endvidere er der jo forholdet, at der igennem mange år i en del af landets kommuner via skatteligning er taget hensyn til diabetikernes specielle udgifter i anledning af den altid uforskyldte sukkersyge.

Jeg går ud fra som en selvfølge, at ministeren er enig i, at diabetikere er helt uforskyldte i deres handicap og derfor bør nyde samme sociale velfærd, uanset hvor i landet og i hvilken kommune den pågældende måtte være bosiddende.

Besvarelse af spm. nr. 819 og 820 (18/4 79):

Socialministeren (Erling Jensen):

Efter lov om offentlig sygesikring afholder amtskommunen 75 pct. af udgiften til insulin.

De resterende 25 pct. kan ydes efter bestemmelsen i § 46, stk. 1, i bistandsloven – for pensionisters vedkommende ved tildeling af personligt tillæg efter pensionslovene – såfremt den pågældende ikke selv har midler til at afholde udgiften. Endelig er der en særlig hjemmel i bistandslovens § 58 til at betale

[Socialministeren]

udgiften, såfremt medicinforbruget er af væsentlig betydning for ansøgerens erhvervsudøvelse.

På denne baggrund finder jeg ikke anledning til at foreslå reglerne ændret for så vidt angår tilskud til insulin.

Sprøjter og kanyler er ikke egentlige lægemidler og derfor ikke omfattet af lægemiddellovgivningen eller tilskudsberettiget efter sygesikringsloven. Hjælp hertil kan derfor efter de gældende regler kun ydes efter bistandslovens § 46, stk. 1, eller ved tildeling af personligt tillæg til pension. Endvidere henvises til den udlevering af sprøjter og kanyler, der i mange kommuner foretages i tilknytning til hjemmesygeplejerskeordningen. Spørgsmålet om en mere hensigtsmæssig ordning overvejes for tiden i socialstyrelsen og sundhedsstyrelsen.

For så vidt angår den lokale administration af hjælp efter bistandsloven til insulin, sprøjter og kanyler til diabetikere finder jeg, at det må være overladt til den enkelte kommune at tilrettelægge administrationen efter de lokale forhold. Jeg finder derfor ikke at kunne kritisere, at en kommune i særlige tilfælde, hvor en ydelse ikke forudsætter en konkret vurdering i den enkelte situation, finder det hensigtsmæssigt at indføre særlige legitimationskort.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovforslag nr. L 204. Fremsat 5/4 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om retablering efter råstofudvinding [af Svend Haugaard (RV) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 77. Fremsat 8/2 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Jeg giver ordet til ministeren for kulturelle anliggender på miljøministerens vegne.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det foreliggende beslutningsforslag fra det radikale venstre opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om statsstøtte til retablering af arealer, der er udgravet i forbindelse med råstofindvinding.

Jeg kan oplyse, at der siden 1972 har skullet tilladelse til at foretage råstofindvinding efter råstofloven. Amtskommunerne og fredningsstyrelsen har som vilkår for at foretage en råstofindvinding sikret sig, at arealerne bliver efterbehandlet. Gravningen foretages i henhold til en plan, der fastlægger, hvorledes råstofindvinding og efterbehandling skal ske.

De råstofindvindinger, der har været iværksat på landbrugsejendomme siden 1967, vil være omfattet af bestemmelserne i landbrugsloven. Når dette er tilfældet, har der efter denne lov været stillet vilkår om efterbehandling af arealerne, og der er tinglyst retableringsforpligtelse på en lang række landbrugsejendomme.

Efter den nyeste råstoflov, som trådte i kraft den 1. juli 1978, skal der foretages en kortlægning af landets råstoffer. Jeg ved, at fredningsstyrelsen i et samarbejde med amtskommunerne er i gang med denne kortlægning af råstofferne, deres beliggenhed, udstrækning og kvalitet. Fredningsstyrelsen vil også undersøge, hvorledes råstofindvindingen forholder sig til andre arealanvendelsesinteresser, herunder de landbrugsmæssige. Arbejdet sker efter en vejledning, som fredningsstyrelsen udsendte i 1977, og fredningsstyrelsen er i færd med at udarbejde grundla-